

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Πρόλογος.....	2
Εισαγωγή	3
Οριζόντιες Δράσεις.....	6
Οριζόντιοι Δείκτες Παρακολούθησης και Αξιολόγησης	7
Πυλώνας I: Το Κράτος στην υπηρεσία του Ατόμου με Αναπηρία	7
Στόχος 1: Ενεργοποιείται και τίθεται σε λειτουργία το δίκτυο του Συντονιστικού Μηχανισμού του ν. 4488/2017 για την εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες σε όλη την Επικράτεια	7
Στόχος 2: Συστήνεται η Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας.....	8
Στόχος 3: Κωδικοποιείται και αναμορφώνεται η εθνική νομοθεσία για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία	9
Στόχος 4: Αναβαθμίζουμε τη λειτουργία του Συστήματος Αξιολόγησης και Πιστοποίησης Αναπηρίας	9
Στόχος 5: Εντάσσουμε την Ηλεκτρονική Κάρτα Αναπηρίας στην καθημερινότητα του πολίτη	12
Στόχος 6: Παρέχουμε περισσότερες προσβάσιμες υπηρεσίες στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ)	13
Στόχος 7: Συλλέγουμε και αξιοποιούμε δεδομένα στη χάραξη δημόσιας πολιτικής για την αναπηρία.....	14
Πυλώνας II: Προστασία των Δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία	17
Στόχος 8: Ισότητα και Μη-Διάκριση	17
Στόχος 9: Γυναίκες με Αναπηρία	18
Στόχος 10: Παιδιά με αναπηρία και Στήριξη της Οικογένειας.....	20
Στόχος 11: Ανεξάρτητη Διαβίωση	24
Στόχος 12: Εκπαίδευση και Κατάρτιση για όλους.....	27
Στόχος 13: Ποιοτική Δημόσια Υγεία για όλους.....	36
Στόχος 14: Εργασία και Απασχόληση για όλους	37
Στόχος 15: Ικανοποιητικό Επίπεδο Διαβίωσης και Κοινωνικής Προστασίας	41
Στόχος 16: Ισότιμη Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη.....	42
Στόχος 17: Προστασία και Ασφάλεια σε καταστάσεις κινδύνου και εκτάκτου ανάγκης. 44	44
Στόχος 18: Ελευθερία, Ασφάλεια και Προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας	47
Στόχος 19: Προστασία Πολιτών Τρίτων Χωρών και Ασυνόδευτων Ανηλίκων	49
Πυλώνας III: Προσβασιμότητα	52
Στόχος 20: Προσβασιμότητα στο Φυσικό και Δομημένο Περιβάλλον	52
Στόχος 21: Προσβασιμότητα στις Μεταφορές και Κινητικότητα του Ατόμου.....	56
Στόχος 22: Προσβασιμότητα σε Αγαθά και Υπηρεσίες.....	58
Στόχος 23: Ψηφιακή Προσβασιμότητα	59
Στόχος 24: Επικοινωνία, Ενημέρωση, Πρόσβαση στην Πληροφόρηση.....	60
Πυλώνας IV: Συμμετοχή σε κάθε έκφανση της ζωής.....	62

Στόχος 25: Συμμετοχή στην πολιτιστική ζωή, την ψυχαγωγία, τον ελεύθερο χρόνο και τον αθλητισμό	62
Στόχος 26: Συμμετοχή στον πολιτικό και δημόσιο βίο	68
Πυλώνας V: Αφύπνιση της κοινωνίας και της Δημόσιας Διοίκησης.....	68
Στόχος 27: Αφύπνιση της κοινωνίας	69
Στόχος 28: Ενημέρωση, Κατάρτιση και Επιμόρφωση της Δημόσιας Διοίκησης	71
Πυλώνας VI: Συνέργειες και Ανάπτυξη.....	72
Στόχος 29: Συνέργειες: Για τα άτομα με αναπηρία με τα άτομα με αναπηρία.....	72
Στόχος 30: Προσβάσιμος Τουρισμός	75
Παρακολούθηση και αξιολόγηση	79

Πρόλογος

Μετά από συστηματική εργασία ενός έτους ολοκληρώθηκε το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, μία δράση η οποία υλοποιείται για πρώτη φορά στη μεταπολίτευση, οριζόντια, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, με ευθύνη του Υπουργού Επικρατείας ως Συντονιστικού Μηχανισμού βάσει του άρθρου 69 του ν. 4488/2017.

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης αποτελεί κατεξοχήν εφαρμογή της επιτελικής λειτουργίας του κράτους, όπως για πρώτη φορά συγκροτήθηκε με τον ν. 4622/2019, δεδομένου ότι συνθέτει, σε μια ενιαία ομπρέλα πολιτικής, δράσεις από όλα τα Υπουργεία που ευλόγως συνέχονται, κατά τον λόγο της αρμοδιότητάς τους, στην ιδιαίτερη μέριμνα που το κράτος οφείλει στα άτομα με αναπηρία. Με τον τρόπο αυτό μετουσιώνεται σε πράξη η συνταγματική επιταγή του άρθρου 21 παράγραφος 6 που εγγυάται ότι τα άτομα με αναπηρία έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας.

Επιπλέον, με το παρόν Εθνικό Σχέδιο Δράσης δημιουργείται ένα νέο πρότυπο χάραξης στρατηγικής με αλληλεπίδραση του εθνικού με το διεθνές δίκαιο προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ιδιαίτερος ελήφθησαν υπ' όψιν η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, όπως έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο του Στρασβούργου, καθώς και η ειδική στο πεδίο αυτό Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (Convention on the Rights of Persons with Disabilities - CRPD) που τρέπει την αποκλειστική θεώρηση του υποκειμένου της ως ατόμου, ανεξάρτητου απέναντι στο κράτος (the right to be left alone), σε μία περισσότερο ειλικρινή και ενημερωμένη από την ανθρώπινη εμπειρία αντίληψή του ως προσώπου με ανάγκες και ως κοινωνικού όντος.

Με βάση τα πορίσματα του διεθνούς δικαίου, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης εξελίσσει το πρότυπο υιοθέτησης συγκεκριμένων θετικών υποχρεώσεων για την προστασία των δικαιωμάτων που συναντάται στις θεματικές συμβάσεις των Ηνωμένων Εθνών και του Συμβουλίου της Ευρώπης, ως αξίωση εξασφάλισης ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης και συμμετοχής στην κοινωνική ζωή. Το κράτος δεν εξαντλεί τον προστατευτικό του ρόλο σε παροχές, αλλά οφείλει να

οικοδομεί μία σχέση εμπιστοσύνης με τον πολίτη που είναι άτομο με αναπηρία, η οποία να αντανakλά το ενδιαφέρον και τη μέριμνα για κάθε πτυχή της καθημερινότητάς του.

Στις 21 Σεπτεμβρίου 2020 τέθηκε σε δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση το Εθνικό Σχέδιο Δράσης στον ιστότοπο oregon.gr, η οποία ολοκληρώθηκε επιτυχώς στις 5 Οκτωβρίου 2020. Κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης υποβλήθηκαν συνολικά 110 σχόλια από φορείς και μεμονωμένους πολίτες. Όλες οι προτάσεις και οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν, αποδελτιώθηκαν, επικοινωνήθηκαν σε όλους τους αρμόδιους φορείς, αποτέλεσαν αντικείμενο μελέτης και επεξεργασίας και αξιοποιήθηκαν προς τον σκοπό της οριστικοποίησης του τελικού κειμένου του Εθνικού Σχεδίου Δράσης. Όλοι οι εμπλεκόμενοι δημόσιοι φορείς επέδειξαν άμεση και ενεργητική ανταπόκριση στα σχόλια της δημόσιας διαβούλευσης, έτσι ώστε να αναμορφωθούν υφιστάμενες και να προστεθούν νέες δράσεις. Απέδειξαν με τον τρόπο αυτό όχι μόνο τα οφειλόμενα αντανakλάστικά σε ένα πεδίο μείζονος πολιτικής αλλά και την ευαισθησία της Πολιτείας σε μια ιδιαίτερα ευάλωτη κατηγορία συμπολιτών μας. Αυτονοήτως, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης, όπως διαμορφώθηκε, θα τίθεται περιοδικά σε διαβούλευση με το αναπηρικό κίνημα και την κοινωνία των πολιτών, ώστε να προσαρμόζεται στις απαιτήσεις των καιρών και στις νέες ανάγκες που δημιουργούνται.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά όλους τους πολίτες και τους φορείς που κατέθεσαν σχόλια στη δημόσια διαβούλευση. Επιθυμώ να εκφράσω τις ευχαριστίες μου σε όλα τα μέλη της ειδικής τεχνικής επιτροπής που προτάθηκαν από τα Υπουργεία και άλλους φορείς και κατέθεσαν επεξεργασμένες προτάσεις, την Ένωση Περιφερειών Ελλάδος (ΕΝΠΕ), την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ), τον Συνήγορο του Πολίτη, την Εθνική Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών, οι οποίοι με ενδιαφέρον και αίσθημα ευθύνης εμπλούτισαν τη διαβούλευση και το περιεχόμενο του παρόντος Εθνικού Σχεδίου Δράσης. Θερμές ευχαριστίες οφείλονται στο αναπηρικό κίνημα για τη στήριξη στο εγχείρημα και, ιδιαίτερα, στην Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ) και στον Πρόεδρό της Ιωάννη Βαρδακαστάνη για τη διαρκή και γόνιμη συνεργασία. Την επιστημονική επιμέλεια του Εθνικού Σχεδίου Δράσης είχε η κυρία Ματθίλδη Χατζηπαναγιώτου, Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Humboldt του Βερολίνου, συνεπικουρούμενη από τις κυρίες Μαγδαληνή Ρούμπου και Ζωή Αγγελή.

Γιώργος Γεραπετρίτης
Υπουργός Επικρατείας

Εισαγωγή

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (στο εξής 'ΕΣΔ') είναι ένας 'οδικός χάρτης' που παρέχει ένα σαφές, συνεκτικό και συστηματικό πλαίσιο δράσης κυρίως για την περίοδο 2020-2023. Διαρκείς δράσεις που υλοποιούνται για πρώτη φορά θα καλύπτουν ολόκληρη την προγραμματική περίοδο 2021-2027, επεκτείνοντας την περίοδο υλοποίησης του ΕΣΔ έως το 2029 (στη λογική του $n+2$). Ταυτόχρονα, καταγράφονται δράσεις με πιο μακροπρόθεσμο ορίζοντα υλοποίησης.

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (στο εξής ‘Σύμβαση’) είναι το πρώτο νομικά δεσμευτικό κείμενο για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ειδικά για τα άτομα με αναπηρία. Υπογράφηκε από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ το 2006. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέγραψε τη Σύμβαση το 2007 εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την κύρωσε το 2010. Η Ελλάδα κύρωσε τη Σύμβαση και το προαιρετικό πρωτόκολλο με τον ν. 4074/2012. Στη συνέχεια, με τον ν. 4488/2017 θεσπίστηκε ένα γενικό πλαίσιο ρυθμίσεων για την εφαρμογή της Σύμβασης.

Το ΕΣΔ αποτελεί προϊόν στενής συνεργασίας μεταξύ της πολιτικής ηγεσίας και των αρμόδιων υπηρεσιακών στελεχών όλων των Υπουργείων. Καθοριστική υπήρξε η συμβολή των μελών της ειδικής τεχνικής επιτροπής που προτάθηκαν από τα Υπουργεία, τόσο κατά το στάδιο αποτύπωσης της υφιστάμενης κατάστασης στη Δημόσια Διοίκηση, όσο και κατά την επεξεργασία προτάσεων προς ένταξη στο ΕΣΔ. Ως αποτέλεσμα της μεθοδολογικής προσέγγισης που υιοθετήθηκε, αντί για ένα ευχολόγιο αφηρημένων δεσμεύσεων, το ΕΣΔ συνθέτει σε έναν ενιαίο στρατηγικό προγραμματισμό τις συγκεκριμένες δράσεις των Υπουργείων και άλλων αρμόδιων φορέων, με σαφές χρονοδιάγραμμα και δείκτες επίτευξης που θα συγκεκριμενοποιηθούν περαιτέρω στην επιχειρησιακή του ανάλυση. Το ΕΣΔ θα ενταχθεί στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση του Κυβερνητικού Έργου MAZI, ώστε να διασφαλισθεί η υλοποίησή του και να καταστεί εφικτή η δυναμική επικαιροποίησή του σε συνεργασία με τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία ή χρόνια πάθηση.

Η εκπόνηση του ΕΣΔ αποτέλεσε προγραμματική δέσμευση και προτεραιότητα του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη, όπως ο ίδιος επεσήμανε στις 21 Αυγούστου 2019, κατά τη συνάντησή του με τον Πρόεδρο της ΕΣΑμεΑ. Οι κυριότερες δεσμεύσεις της Κυβέρνησης κατά τη συνάντηση ήταν η συγκρότηση διαρκούς τεχνικής επιτροπής με συμμετοχή όλων των Υπουργείων, η κωδικοποίηση των διάσπαρτων νομοθετικών διατάξεων, η άμεση ενσωμάτωση του προστατευτικού πλαισίου του ενωσιακού και του διεθνούς δικαίου και η δημιουργία Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας. Ακολούθησαν περισσότερες από δέκα συναντήσεις με οργανώσεις και φορείς του αναπηρικού κινήματος για περαιτέρω διαβούλευση και ανταλλαγή απόψεων.

Στις 3 και 4 Σεπτεμβρίου 2019, το Γραφείο του Υπουργού Επικρατείας ανέλαβε, με την υποστήριξη του Υπουργείου Εξωτερικών και της Μόνιμης Ελληνικής Αντιπροσωπείας στη Γενεύη, τον συντονισμό της Ελληνικής Αντιπροσωπείας στα Ηνωμένα Έθνη για την εξέταση της Ελλάδας κατά την 22^η Σύσκεψη της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία ως προς την εφαρμογή της Σύμβασης. Η Επιτροπή διατύπωσε συστάσεις όπως, ενδεικτικά, την ανάγκη ενσωμάτωσης του δικαιωματικού μοντέλου στη νομοθεσία και πρακτική, την υποχρέωση ανάπτυξης εθνικής στρατηγικής και σχεδίου δράσης με ξεκάθαρο χρονοδιάγραμμα και την αναθεώρηση των όρων αναφοράς σε άτομα με αναπηρία στη νομοθεσία. Η Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών επιδοκίμασε ρητά τη διαβουλευτική στάση της ελληνικής αντιπροσωπείας και τις καίριες παρεμβάσεις των μελών της στη διαδικασία.

Στις 9 Οκτωβρίου 2019 ξεκίνησαν οι εργασίες της τεχνικής επιτροπής με μέλη-εκπροσώπους όλων των Υπουργείων για την επεξεργασία του ΕΣΔ. Στο πρώτο στάδιο των εργασιών της, η επιτροπή, αποτελούμενη κυρίως από υπηρεσιακά στελέχη των Υπουργείων, κατέγραψε τη

νομοθεσία, τη δημόσια πολιτική, τις λειτουργίες/οργανικές μονάδες της Δημόσιας Διοίκησης με κύρια ή παρεμπίπτοντα αρμοδιότητα για θέματα δικαιωμάτων των Ατόμων με αναπηρία και συνέλεξε τα σχετικά δεδομένα και στατιστικά στοιχεία από κάθε Υπουργείο, στοιχεία απολύτως αναγκαία για την εκπόνηση ενός συνεκτικού και τεκμηριωμένου στρατηγικού σχεδίου. Για τη διαμόρφωση των στόχων και δράσεων ελήφθησαν υπ' όψιν οι βασικές συστημικές παθογένειες, όπως αναδείχθηκαν από την τεχνική επιτροπή, την Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών, τον Συνήγορο του Πολίτη, την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, την ΕΣΑμεΑ και τις δευτεροβάθμιες οργανώσεις/μέλη της και εκπροσώπους της Ελληνικής Παραολυμπιακής Επιτροπής και της Εθνικής Αθλητικής Ομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρίες. Ενδεικτικά αναφέρονται: (α) Έλλειψη συγκροτημένης φιλοσοφίας για τα δικαιώματα των Ατόμων με αναπηρία στην εθνική νομοθεσία, (β) κατακερματισμός των σχετικών διατάξεων στην εθνική νομοθεσία, (γ) κατεκερματισμός της κοινωνικής πολιτικής σε επιμέρους μέτρα και δράσεις, (δ) έλλειψη στρατηγικής για την αποτελεσματική εφαρμογή της Σύμβασης, (ε) διατήρηση στο εθνικό νομοθετικό πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένου του μηχανισμού αξιολόγησης της αναπηρίας, στοιχείων που παραπέμπουν στο ιατρικό μοντέλο της αναπηρίας, (στ) χρήση υποτιμητικής γλώσσας για τα άτομα με αναπηρία στην εθνική νομοθεσία, (ζ) εφαρμογή της νομοθετικής απαγόρευσης διακρίσεων μόνο στο πεδίο της εργασίας και απασχόλησης (ν. 3304/2005 και 4443/2016) και όχι σε άλλα πεδία, όπως κοινωνική ασφάλιση, υγεία, κοινωνική πρόνοια, φορολογία, (η) στήριξη της κοινωνικής πολιτικής για τα Άτομα με αναπηρία κυρίως σε ευρωπαϊκή χρηματοδότηση, γεγονός το οποίο δεν εξασφαλίζει βιωσιμότητα και συνέχεια, (θ) διχογνωμία ως προς την ανάγκη ύπαρξης ενός γενικού ορισμού της αναπηρίας, (ι) μειωμένη φυσική προσβασιμότητα, (ια) ελάχιστη ψηφιακή προσβασιμότητα, ιδίως των ιστοτόπων του δημοσίου τομέα, (ιβ) αποσπασματικές δράσεις αποϊδρυματοποίησης, (ιγ) έλλειψη καλών πρακτικών σε θέματα μεταναστευτικού/προσφυγικού.

Τον Σεπτέμβριο του 2020 συστήθηκε με απόφαση του Υπουργού Επικρατείας ομάδα εργασίας με περισσότερα από εκατό μέλη, εκπροσώπους της πολιτικής ηγεσίας, φορέων όπως ο Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ), ο Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) και ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), καθώς και υπηρεσιακά στελέχη των Υπουργείων, με διάρκεια εργασιών έως τον Ιούνιο του 2021. Παράλληλα, για πρώτη φορά από την ψήφιση του ν. 4488/2017, εφαρμόζονται οι διατάξεις σχετικά με τον ορισμό επιμέρους σημείων αναφοράς στα Υπουργεία, τις Περιφέρειες και τους Δήμους και ενεργοποιείται ο Συντονιστικός Μηχανισμός στην Κυβέρνηση. Με τη συνδρομή της ΕΝΠΕ και της ΚΕΔΕ ορίσθηκαν τόσο σημεία επαφής για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης σε όλη την Επικράτεια, όσο και μόνιμοι υπάλληλοι ως σημεία επικοινωνίας.

Οι δράσεις του παρόντος ΕΣΔ εντάσσονται σε έξι Πυλώνες και τριάντα Στόχους, όπως αυτοί διαμορφώθηκαν οριζόντια από τον Συντονιστικό Μηχανισμό. Οι δράσεις αναλύονται περαιτέρω σε έργα και ενέργειες με σαφές χρονοδιάγραμμα και συγκεκριμένους χειριστές. Με τον τρόπο αυτό, το Κράτος τίθεται στην υπηρεσία των ατόμων με αναπηρία με τη χάραξη δημόσιας πολιτικής που βασίζεται σε δεδομένα και έτσι βελτιώνει την καθημερινότητά τους (Πυλώνας I). Θεμελιώνεται η δικαιωματική προσέγγιση της αναπηρίας σε εφαρμογή της Σύμβασης (Πυλώνας II). Διασφαλίζεται η καθολική προσβασιμότητα στο φυσικό, δομημένο και ψηφιακό περιβάλλον, αλλά και στις μεταφορές (Πυλώνας III). Η συμμετοχή σε κάθε έκφανση της ζωής (Πυλώνας IV) και η αφύπνιση της κοινωνίας και της δημόσιας διοίκησης (Πυλώνας V) συνιστούν τις δύο όψεις

του ίδιου νομίσιματος και συμβάλλουν καθοριστικά στην ένταξη και την ανεξάρτητη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία. Η συνεργασία των δημιουργικών δυνάμεων όλων των εμπλεκόμενων φορέων διευκολύνει την αξιοποίηση και απορρόφηση της χρηματοδότησης για τα άτομα με αναπηρία και ενισχύει το τουριστικό μας προϊόν με θεσμικές παρεμβάσεις στο πλαίσιο του προσβάσιμου τουρισμού (Πυλώνας VI).

Το ΕΣΔ ανταποκρίνεται σε ανάγκες και προσβλέπει στην επίλυση χρόνιων προκλήσεων, όπως αυτές αποτυπώθηκαν από τα Ηνωμένα Έθνη και τους αρμόδιους φορείς στις εκθέσεις τους, οριζόντια και πολυεπίπεδα. Ερείδεται σε μια ορθολογική μεθοδολογία, ήτοι στην εκτενή και συστηματική καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης στη δημόσια διοίκηση από τα στελέχη της, γεγονός το οποίο καθιστά το Κράτος υπεύθυνο συνομιλητή στη δημόσια διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους. Το Σχέδιο καθοδηγείται από τις συστάσεις του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, του αναπηρικού κινήματος και άλλων φορέων ως προς τη στοχοθεσία και τις δράσεις. Έχει δυναμικό χαρακτήρα που θα επικαιροποιείται, θα εξειδικεύεται και θα εμπλουτίζεται σύμφωνα με τα πορίσματα τακτικής και συνεχούς διαβούλευσης. Το Σχέδιο εντάσσεται άμεσα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση του Κυβερνητικού Έργου ΜΑΖΙ της Προεδρίας της Κυβέρνησης και αναλύεται σε Έργα και Ενέργειες. Σκοπός είναι τα έργα και οι ενέργειες που εμπεριέχονται στο Σχέδιο να ενταχθούν άμεσα σε χρηματοδοτικά εργαλεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως το Ταμείο Ανάκαμψης και το Ταμείο Συνοχής, ώστε να διασφαλισθούν, κατά το δυνατόν, οι αναγκαίοι πόροι για την υλοποίησή τους. Κυρίως, όμως, το ΕΣΔ είναι ένα φιλόδοξο αλλά ρεαλιστικό πρότυπο σχέδιο δημόσιας πολιτικής, συνεκτικό και ολιστικό, για τα άτομα με αναπηρία που ενσωματώνει το δικαιωματικό κεκτημένο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

Οριζόντιες Δράσεις

- Κωδικοποίηση και αναμόρφωση νομοθεσίας και ενσωμάτωση δράσεων για τα άτομα με αναπηρία σε νέα νομοθετήματα
- Διαλειτουργικότητα πληροφοριακών συστημάτων και συλλογή δεδομένων
- Προσβάσιμες ψηφιακές υπηρεσίες και εργαλεία
- Απλούστευση διαδικασιών παροχής υπηρεσιών σε άτομα με αναπηρία
- Οριζόντια μέτρα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος
- Προσβασιμότητα στις μεταφορές
- Αφύπνιση και ενημέρωση, κατάρτιση και επιμόρφωση
- Αναβάθμιση των υποστηρικτικών υπηρεσιών προς άτομα με αναπηρία
- Συμπεριληπτική/ένταξιακή εκπαίδευση και υποστηρικτικές υπηρεσίες προς παιδιά με αναπηρία
- Ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας, επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση

- Ανεξάρτητη διαβίωση και συμμετοχή στην πολιτική και πολιτιστική ζωή

Οριζόντιοι Δείκτες Παρακολούθησης και Αξιολόγησης

- Ανάπτυξη νέων εξειδικευμένων υποστηρικτικών υπηρεσιών προς τα άτομα με αναπηρία και αριθμός εξυπηρετούμενων ανά κατηγορία νέας υπηρεσίας
- Παρεχόμενες υπηρεσίες προς τα άτομα με αναπηρία που απλουστεύθηκαν ή/και ψηφιοποιήθηκαν
- Προσβάσιμοι στα άτομα με αναπηρία ιστότοποι του δημοσίου τομέα
- Αριθμός και ποσοστό προσβάσιμων κτηρίων που στεγάζουν δημόσιες λειτουργίες και υπηρεσίες
- Κωδικοποίηση και αναμόρφωση νομοθεσίας για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία
- Λειτουργία της Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας
- Καταχωρίσεις σε ενιαίο μητρώο ατόμων με αναπηρία, διαλειτουργικότητα με πληροφοριακά συστήματα, αριθμός και ποσοστό χρηστών της Ηλεκτρονικής Κάρτας Αναπηρίας, υπηρεσίες που εντάσσονται στην Ηλεκτρονική Κάρτα Αναπηρίας
- Προώθηση των ατόμων με αναπηρία στην απασχόληση
- Προώθηση της συμπεριληπτικής/ενταξιακής εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες
- Προώθηση της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση

Πυλώνας I: Το Κράτος στην υπηρεσία του Ατόμου με Αναπηρία

Στόχος 1: Ενεργοποιείται και τίθεται σε λειτουργία το δίκτυο του Συντονιστικού Μηχανισμού του ν. 4488/2017 για την εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες σε όλη την Επικράτεια

Δείκτης: Λειτουργία Συντονιστικού Μηχανισμού

Ενεργοποιούμε τον Συντονιστικό Μηχανισμό στον οποίο συγκεντρώνονται για πρώτη φορά τα Επιμέρους Σημεία Αναφοράς σε Υπουργεία, Περιφέρειες και Δήμους με τη συνεργασία της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδος (ΕΝΠΕ), της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ), και διασφαλίζουμε τη συνέχεια της λειτουργίας του.

Δεσμευόμαστε για την αποτελεσματική επιχειρησιακή λειτουργία του Συντονιστικού Μηχανισμού.

- ✓ Θεσμοθετούμε διαδικασίες και εργαλεία συντονισμού και παρακολούθησης των διακριτών επιπέδων διακυβέρνησης για ζητήματα δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία.

- ✓ Αναλαμβάνουμε τον πολιτικό συντονισμό και προσεγγίζουμε τις συναρμοδιότητες ως ευκαιρίες συνέργειας.
- ✓ Αναπτύξαμε και εφαρμόζουμε σύστημα οριζόντιων δεικτών επίτευξης ανά Πυλώνα και ανά Στόχο για την παρακολούθηση της υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Δράσης.
- ✓ Συλλέγουμε δεδομένα σχετικά με την πορεία εφαρμογής του Εθνικού Σχεδίου Δράσης μέσω του MAZI, του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση του Κυβερνητικού Έργου.
- ✓ Καταθέτουμε και παρουσιάζουμε ετήσια έκθεση για την πορεία εφαρμογής του Εθνικού Σχεδίου Δράσης στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της Βουλής.

Ορίζουμε πλαίσιο τακτικής συνεργασίας του Συντονιστικού Μηχανισμού στην Κυβέρνηση με τον Συνήγορο του Πολίτη (Πλαίσιο Προαγωγής της Σύμβασης του άρθρου 72 του ν. 4488/2017), την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με αναπηρία (ΕΣΑμεΑ) ως τρίτοβάθμια οργάνωση των ατόμων με αναπηρία, καθώς και ευρύτερα την κοινωνία των πολιτών και ιδίως τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα:

Έως τον Μάιο 2021: Σχεδιασμός διαδικασιών και εργαλείων συντονισμού και παρακολούθησης

Έως τον Ιούνιο 2021: Υλοποίηση επιχειρησιακού σχεδιασμού

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργός Επικρατείας, Συντονιστικός Μηχανισμός

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Εσωτερικών, ΕΝΠΕ, ΚΕΔΕ, Συνήγορος του Πολίτη, ΕΣΑμεΑ

Στόχος 2: Συστήνεται η Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας

Δείκτης: Λειτουργία Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας

Συστήνεται Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, η οποία υπάγεται στον Πρωθυπουργό με στόχο:

- ✓ Να προάγει την άσκηση του θεμελιώδους δικαιώματος της πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας.
- ✓ Να επιβλέπει την εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου για την προσβασιμότητα στα άτομα με αναπηρία.
- ✓ Να εισηγείται τη χάραξη δημόσιας πολιτικής και ρυθμιστικές παρεμβάσεις.
- ✓ Να αναπτύσσει και να επικαιροποιεί προδιαγραφές προσβασιμότητας σε όλους τους τομείς, όπως στο φυσικό, δομημένο και ψηφιακό περιβάλλον, στις τηλεπικοινωνίες, στις μεταφορές, στις υπηρεσίες και στα αγαθά και να συντάσσει κατευθυντήριες οδηγίες εφαρμογής τους σε συνεργασία με αρμόδιους φορείς και ειδικούς εμπειρογνώμονες.
- ✓ Να παρέχει τεχνική βοήθεια και εκπαίδευση σε συνεργασία με αρμόδια Υπουργεία και φορείς, Περιφέρειες και Δήμους, αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των ατόμων με

αναπηρία, τον Συνήγορο του Πολίτη και την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

- ✓ Να συνεργάζεται με το Κεντρικό και τα Επιμέρους Σημεία Αναφοράς του ν. 4488/2017 σε Υπουργεία, Περιφέρειες και Δήμους, καθώς και με την Κεντρική και τις Περιφερειακές Επιτροπές Προσβασιμότητας του ν. 4495/2017.
- ✓ Το Διοικητικό Συμβούλιο θα απαρτίζεται από εκπροσώπους της δημόσιας διοίκησης και της κοινωνίας των πολιτών. Η πλειοψηφία των μελών του ΔΣ θα είναι άτομα με αναπηρία. Στο ΔΣ θα συμμετέχουν και δικαστικοί συμπαραστάτες ατόμων με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα:

Έως τον Δεκέμβριο 2020: Σύσταση Εθνικής Αρχικής Προσβασιμότητας

Έως τον Μάρτιο 2021: Συγκρότηση Διοικητικού Συμβουλίου

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργός Επικρατείας, Συντονιστικός Μηχανισμός

Στόχος 3: Κωδικοποιείται και αναμορφώνεται η εθνική νομοθεσία για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία

Δείκτες: κωδικοποίηση και αναμόρφωση νομοθεσίας, ενσωμάτωση Ευρωπαϊκών οδηγιών για τα άτομα με αναπηρία

Κωδικοποιούμε και αναμορφώνουμε τη νομοθεσία για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, διασφαλίζουμε την εναρμόνιση με την οικεία Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών και θεραπεύουμε την κατακερματισμένη εικόνα των διάσπαρτων και συχνά αντικρουόμενων μεταξύ τους νομοθετικών διατάξεων. Ειδικότερα:

- ✓ Δημιουργούμε τις προϋποθέσεις ουσιαστικής πρόσβασης στη νομοθεσία και εγγύησης διαφάνειας και ασφάλειας δικαίου.
- ✓ Εξαλείφουμε την υποτιμητική γλώσσα για τα άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις στην εθνική νομοθεσία.
- ✓ Αίρουμε αντιφάσεις για ζητήματα ορισμού της αναπηρίας και δικαιοπρακτικής ικανότητας κατόπιν διαβούλευσης με συναρμόδιους φορείς, το αναπηρικό κίνημα και την κοινωνία των πολιτών.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούνιο 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργός Επικρατείας, Συντονιστικός Μηχανισμός

Στόχος 4: Αναβαθμίζουμε τη λειτουργία του Συστήματος Αξιολόγησης και Πιστοποίησης Αναπηρίας

Δείκτες: λειτουργία συστήματος αξιολόγησης και πιστοποίησης της αναπηρίας, αριθμός/αύξηση στελέχωσης επιτροπών ΚΕΠΑ, μείωση χρόνου αναμονής για την αξιολόγηση και πιστοποίηση της αναπηρίας από τα ΚΕΠΑ, αύξηση ατόμων με αναπηρία που αξιολογούνται μηνιαία από τα ΚΕΠΑ/ανά ΚΕΠΑ, νέο πληροφοριακό σύστημα ΚΕΠΑ, προσωπικό ΚΕΠΑ που συμμετείχε στο πρόγραμμα κατάρτισης, πορίσματα εργαλείου ανάλυσης ρίσκου για την λειτουργία του συστήματος

δειγματοληπτικού ελέγχου και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων όλων των δομών (υγειονομικές επιτροπές, ιατρικό σώμα, διοικητικό προσωπικό)

1. Αναβαθμίζουμε τη λειτουργία του υφιστάμενου συστήματος αξιολόγησης και πιστοποίησης της αναπηρίας με μέτρα-τομές για τη βελτίωση των υπηρεσιών των Κέντρων Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ)

- ✓ Θεσπίζουμε Κανονισμό Λειτουργίας για το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών από το διοικητικό και υγειονομικό προσωπικό, κατόπιν διαβούλευσης με το Υπουργείο Υγείας, τους Ιατρικούς Συλλόγους και την ΕΣΑμεΑ.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Μάιο 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, e-ΕΦΚΑ

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Υγείας, Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ), Ιατρικοί Σύλλογοι

- ✓ επικαιροποιούμε τον Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας και εντάσσουμε συγκεκριμένα σημεία αυτού στον κανονισμό λειτουργίας των ΚΕΠΑ, προκειμένου να υπάρχει η απαραίτητη σύνδεση αυτών.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Μάιο 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, e-ΕΦΚΑ

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Υγείας, Ιατρικοί Σύλλογοι

- ✓ Ενισχύουμε και ανανεώνουμε το σώμα ιατρών των ΚΕΠΑ με εγγυήσεις διαφάνειας. Στοχεύουμε σε συνολικό δυναμικό τουλάχιστον 1.200 ιατρών σε πανελλήνια κλίμακα για την ταχύτερη λειτουργία των επιτροπών και τη στελέχωσή τους με περαιτέρω ιατρικές ειδικότητες.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Μάιο 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, e-ΕΦΚΑ

- ✓ Εκπαιδεύουμε τους ιατρούς των υγειονομικών επιτροπών. Εστιάζουμε αφενός στην αρχική κατάρτιση αυτών σχετικά με την ασφαλιστική αναπηρία, αφετέρου σε διαρκή ενημέρωση για τις νομοθετικές ρυθμίσεις που άπτονται θεμάτων σύνταξης αναπηρίας, χορήγησης επιδομάτων ή ευεργετημάτων που παρέχονται από την πολιτεία.

Αποβλέπουμε στην περαιτέρω εξοικείωσή τους με τον Ενιαίο Πίνακα Προσδιορισμού Ποσοστών Αναπηρίας (ΕΠΠΠΑ) και τον Πίνακα με τις Μη Αναστρέψιμες Παθήσεις και τη χρήση όλων των παρεχόμενων μέσων αξιολόγησης.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούνιο 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, e-ΕΦΚΑ

- ✓ Ενισχύουμε τις διοικητικές υπηρεσίες με τη διάθεση του αναγκαίου προσωπικού από άλλους φορείς και μεριμνούμε για την επιμόρφωσή του σε συνεργασία με το Ινστιτούτο της ΕΣΑμεΑ (ΙΝΕΣΑμεΑ).

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Μάιο 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, e-ΕΦΚΑ, ΕΣΑμεΑ (ΙΝΕΣΑμεΑ)

- ✓ Αναβαθμίζουμε το σύνολο των πληροφοριακών υποδομών διαχείρισης των διαδικασιών στα ΚΕΠΑ.

- ✓ Καταργούμε την ανάρτηση κατάστασης με τα ονόματα των αξιολογουμένων έξω από τα γραφεία των επιτροπών για τη διασφάλιση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Μάιο 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, e-ΕΦΚΑ

- ✓ Δημιουργούμε ηλεκτρονικό υποσύστημα υποστήριξης των ΚΕΠΑ του e-ΕΦΚΑ.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Νοέμβριο 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, e-ΕΦΚΑ

- ✓ Αναπτύσσουμε εργαλείο ανάλυσης ρίσκου (risk analysis) για την λειτουργία του συστήματος δειγματοληπτικού ελέγχου και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων όλων των δομών (υγειονομικές επιτροπές, ιατρικό σώμα, διοικητικό προσωπικό) με ενδεικτικά κριτήρια την ορθότητα των αποφάσεων με βάση τον αριθμό ενστάσεων που γίνονται δεκτές, τη συχνότητα των ενστάσεων, τη συμπεριφορά των ιατρών προς τους εξεταζόμενους, την υπηρεσία και τους συναδέλφους τους, καθώς και την εφαρμογή και τήρηση του Κώδικα Δεοντολογίας.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Νοέμβριο 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, e-ΕΦΚΑ

- ✓ Αναβαθμίζουμε τις κτηριακές υποδομές λειτουργίας των υγειονομικών επιτροπών, εξασφαλίζουμε την προσβασιμότητα των υποδομών, βελτιώνουμε τους χώρους υποδοχής και σχεδιάζουμε την αποκέντρωση των δομών.

- ✓ Δημιουργούμε πολλαπλά σημεία αξιολόγησης της αναπηρίας στην Αθήνα, με κριτήρια την προσβασιμότητα και τη διασφάλιση της πληρότητας αναγκαίου υγειονομικού προσωπικού προς αποφυγή αναβολών και καθυστερήσεων.

Χρονοδιάγραμμα: Έως 2022, σταδιακή αποπεράτωση

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υπουργείο Υγείας, e-ΕΦΚΑ, ΕΟΠΥΥ

2. Αναπτύσσουμε Ενιαία Ηλεκτρονική Πλατφόρμα

- ✓ Επιτυγχάνουμε, μέσω διαλειτουργικότητας μεταξύ μητρώων και βάσεων δεδομένων του Δημοσίου, την ψηφιοποίηση διοικητικών διαδικασιών, όπως η υποβολή αίτησης και η έκδοση πιστοποιητικού αναπηρίας από τα ΚΕΠΑ για την απονομή των αναπηρικών συντάξεων που χορηγούνται από τον e-ΕΦΚΑ, των προνοιακών επιδομάτων που χορηγούνται από τον ΟΠΕΚΑ και λοιπών παροχών.

- ✓ Απλουστεύουμε τα επιμέρους βήματα των διαδικασιών, μειώνουμε τη γραφειοκρατία και τον χρόνο εξυπηρέτησης των πολιτών.

Χρονοδιάγραμμα: Έως 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, e-ΕΦΚΑ, ΟΠΕΚΑ, Ηλεκτρονική Διαχείριση Κοινωνικής Ασφάλισης (διαχειριστής πλατφόρμας)

3. Διασφαλίζουμε την παρουσία διερμηνέων νοηματικής γλώσσας κατά την εξέταση κωφών και βαρηκόνων από τα ΚΕΠΑ

- ✓ Καλύπτουμε μέρος των αναγκαίων πόρων για την υλοποίηση της δράσης σε πανελλήνια κλίμακα.
- ✓ Κινητροδοτούμε τη χρηματοδότηση της δράσης και δημιουργούμε ειδικά προγράμματα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής δράση

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, e-ΕΦΚΑ

4. Ενισχύουμε τον δικαιωματικό χαρακτήρα της δημόσιας πολιτικής σε ό,τι αφορά το σύστημα αξιολόγησης και πιστοποίησης της αναπηρίας, όπως συστήνουν τα Ηνωμένα Έθνη

- ✓ Τροποποιούμε τον ν. 3863/2010 περί στελέχωσης της Ειδικής Επιστημονικής Επιτροπής που συντάσσει τον Ενιαίο Πίνακα Προσδιορισμού εμπλουτίζοντας τη σύνθεσή της με επιπλέον ιατρικές ειδικότητες, επαγγελματίες του χώρου της Υγείας, όπως εργοθεραπευτές και φυσιοθεραπευτές, και νέα επιστημονικά πεδία, όπως κοινωνικούς λειτουργούς (διεπιστημονική και δικαιωματική προσέγγιση της αναπηρίας).

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούνιο 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων

- ✓ Διενεργούμε μελέτη για την πιθανή μελλοντική αξιοποίηση κριτηρίων λειτουργικότητας στην αξιολόγηση της αναπηρίας με την υποστήριξη δύο ομάδων εργασίας: μίας πολιτικής και μίας διεπιστημονικής.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων και εμπλεκόμενοι φορείς

Στόχος 5: Εντάσσουμε την Ηλεκτρονική Κάρτα Αναπηρίας στην καθημερινότητα του πολίτη

Δείκτης: λειτουργία της Ηλεκτρονικής Κάρτας Αναπηρίας

Διευκολύνουμε την καθημερινότητα των ατόμων με αναπηρία δημιουργώντας μία **κάρτα-κλειδί** για όλα τα άτομα με ορατές ή μη ορατές αναπηρίες

- ✓ Συνδέουμε την Ηλεκτρονική Κάρτα Αναπηρίας με πάσης φύσεως παροχές που δικαιούνται τα άτομα με αναπηρία, περιορίζοντας τα δικαιολογητικά και τη γραφειοκρατία. Σχεδιάζουμε τη διασύνδεση της Ηλεκτρονικής Κάρτας Αναπηρίας με την ‘Εθνική Πύλη Παροχών’, ένα νέο, ενιαίο πληροφοριακό σύστημα, επιτρέποντας για πρώτη φορά τον αποτελεσματικό και τεκμηριωμένο σχεδιασμό δημόσιας πολιτικής.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του πρώτου τετραμήνου του 2022: Πιλοτικό πρόγραμμα (επιδοματούχοι ΟΠΕΚΑ)

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Στόχος 6: Παρέχουμε περισσότερες προσβάσιμες υπηρεσίες στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ)

***Δείκτης:** νέες υπηρεσίες, ψηφιακές υπηρεσίες που απευθύνονται σε/και σε άτομα με αναπηρία, αριθμός ΚΕΠ προσβάσιμων σε άτομα με αναπηρία, αριθμός και ποσοστό στελεχών/προσωπικού ΚΕΠ που είναι εκπαιδευμένα στην εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρία*

1. Βελτιώνουμε την προσβασιμότητα σε διαδικασίες των ΚΕΠ

- ✓ Παρέχουμε ψηφιακή εξυπηρέτηση στην πλατφόρμα myKEPlive με τη χρήση της νοηματικής γλώσσας (εξ αποστάσεως διερμηνείας), της βιντεοκλήσης και του γραπτού κειμένου.

Χρονοδιάγραμμα: Πιλοτικά από τον Ιούλιο 2020 σε 43 ΚΕΠ 36 δήμων με δυνατότητα πρόσβασης από όλους τους πολίτες έως τον Δεκέμβριο 2021.

Έως Ιούνιο 2021: Ολοκλήρωση παρεμβάσεων στη διαδρομή από την είσοδο στο gov.gr έως τη χρήση υπηρεσιών του myKEPlive.

- ✓ Διευρύνουμε περαιτέρω τη δυνατότητα να υποβάλλει ο πολίτης ηλεκτρονικές αιτήσεις για διαδικασίες που δεν χορηγούνται online αλλά διεκπεραιώνονται μέσω των ΚΕΠ από την Ενιαία Ψηφιακή Πύλη gov.gr. Ήδη 50 διαδικασίες ΚΕΠ διεκπεραιώνονται ηλεκτρονικά μέσω gov.gr από το Σεπτέμβριο 2020.

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής δράση

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

2. Εκπαιδεύουμε τους υπαλλήλους πρώτης γραμμής (front offices) των ΚΕΠ με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρία

- ✓ Σχεδιάζουμε και υλοποιούμε επιμορφωτικά προγράμματα και εκπονούμε οδηγούς.

Χρονοδιάγραμμα:

Α΄ φάση: 300 υπάλληλοι των ΚΕΠ έως τον Δεκέμβριο 2020

Β΄ φάση: 2.000 υπάλληλοι των ΚΕΠ έως τον Δεκέμβριο 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

3. Διασφαλίζουμε περισσότερα προσβάσιμα σημεία εξυπηρέτησης και συντομότερο χρόνος διεκπεραίωσης

- ✓ Αυξάνουμε τα προσβάσιμα φυσικά σημεία εξυπηρέτησης των πολιτών. Υλοποιούμε τη διαλειτουργικότητα πληροφοριακών συστημάτων ΚΕΠ και αρμόδιων Υπουργείων και φορέων.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούνιο 2021

- ✓ Ολοκληρώσαμε την πρώτη φάση ένταξης διαδικασιών, όπως της έκδοσης Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθενείας (ΕΚΑΑ), και προχωρούμε με την χορήγηση αντιγράφου πιστοποιητικού φοίτησης σε Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και την έκδοση Δελτίου Στάθμευσης οχημάτων ατόμων με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2020

- ✓ Εντάσσουμε στα ΚΕΠ την υποβολή αίτησης εξέτασης για την απόδοση ποσοστού αναπηρίας, τη χορήγηση αντιγράφου απόφασης, καθώς και την κατάθεση ένστασης κατά απόφασης απόδοσης ποσοστού αναπηρίας από ΚΕΠΑ.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

4. Διασφαλίζουμε ότι κάθε ΚΕΠ είναι προσβάσιμο και φιλικό σε πολίτες με αναπηρία

Έχει ήδη ολοκληρωθεί η μελέτη αισθητικής αναβάθμισης των ΚΕΠ, με πρόβλεψη διασφάλισης της προσβασιμότητάς τους. Επίκειται η αισθητική αναβάθμιση δύο κεντρικών ΚΕΠ, Αθήνας και Θεσσαλονίκης, και εν συνεχεία η αναβάθμιση του συνόλου των ΚΕΠ μέσω ΣΔΙΤ.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Στόχος 7: Συλλέγουμε και αξιοποιούμε δεδομένα στη χάραξη δημόσιας πολιτικής για την αναπηρία

***Δείκτες:** υλοποίηση πιλοτικών προγραμμάτων, αριθμός συμμετεχόντων και ποσοστό επί συνόλου ομάδας-στόχου, ολοκλήρωση ψηφιακού μετασχηματισμού, χαρτογράφηση συλλογής δεδομένων για τις υποθεματικές που εντοπίζονται στις συμπερασματικές παρατηρήσεις/συστάσεις της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τη Σύμβαση των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Αναπηρίες, ποσοστό επέκτασης/αύξησης δεδομένων που συλλέγονται από υφιστάμενα και υπό διαμόρφωση/αναθεώρηση πληροφοριακά συστήματα*

1. Στηρίζουμε τις δημόσιες πολιτικές για την αναπηρία σε συλλογή στοιχείων και αξιοποίηση ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων από Πιλοτικά Προγράμματα

Ενδεικτικά παραδείγματα πιλοτικών προγραμμάτων:

- ✓ Πιλοτικό Πρόγραμμα σχετικά με την εισαγωγή λειτουργικών κριτηρίων στην αξιολόγηση της αναπηρίας για την παροχή προνοιακών αναπηρικών δικαιωμάτων, με σκοπό την ανάπτυξη σχετικής δημόσιας πολιτικής στη βάση ενός περισσότερο κοινωνικού μοντέλου αξιολόγησης της αναπηρίας.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2022, σχεδιασμός Οδικού Χάρτη από δύο ομάδες εργασίας (Διϋπουργική και Διεπιστημονική), λειτουργία Πιλοτικού Προγράμματος, αξιολόγηση πορισμάτων και ποσοτικών δεδομένων που θα εξαχθούν από το Πιλοτικό Πρόγραμμα

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων

- ✓ Πιλοτικό Πρόγραμμα με συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τον Προσωπικό Βοηθό.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας

- ✓ Πιλοτικό Πρόγραμμα για τη δημιουργία συμπεριληπτικών/ενταξιακών σχολικών κοινοτήτων.

Χρονοδιάγραμμα: Σεπτέμβριος 2021 - Δεκέμβριος 2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

- ✓ Πιλοτικό Πρόγραμμα για την Πρώιμη Εκπαιδευτική Παρέμβαση με στόχο την έγκαιρη ανίχνευση ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και την άμεση παροχή της αναγκαίας εκπαιδευτικής υποστήριξης.

Μελετάται ο σχεδιασμός προγράμματος πρώιμης παρέμβασης με συνεργασία των των Υπουργείων Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας και με στόχο τον έγκαιρο εντοπισμό και τη σχετική επιμόρφωση του εκπαιδευτικού και λοιπού προσωπικού.

Χρονοδιάγραμμα: Μάρτιος 2021 - Σεπτέμβριος 2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

- ✓ Πιλοτικό Πρόγραμμα για την αναβάθμιση των Εργαστηρίων Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΕΕΕΕΚ) με στόχο την ενεργή συμμετοχή των μαθητών και την ποιοτικά αρτιότερη εκπαίδευση και κατάρτισή τους, σύμφωνα με τα ατομικά χαρακτηριστικά τους σε συσχέτιση με το πρόγραμμα των Ενιαίων Ειδικών Επαγγελματικών Γυμνασίων – Λυκείων (ΕΝΕΕΓΥΛ) και την απορροφητικότητα στην αγορά εργασίας.

Χρονοδιάγραμμα: Δεκέμβριος 2020 - Ιούλιος 2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

2. Προσθέτουμε την προσβασιμότητα των κτηρίων ως νέα παράμετρο στο πλαίσιο των απογραφών κτηρίων από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ)

Χρονοδιάγραμμα:—Εντός του 2020: σύσταση Ομάδας Εργασίας για την προετοιμασία των αναγκαίων νομοθετικών παρεμβάσεων και την προσαρμογή του πληροφοριακού συστήματος της ΕΛΣΤΑΤ

Ιούνιος 2021: ολοκλήρωση καταγραφής

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος

Εμπλεκόμενοι φορείς: ΕΛΣΤΑΤ, Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας της ΕΣΑμεΑ

3. Παρακολουθούμε για πρώτη φορά στο πλαίσιο του Προϋπολογισμού Επιδόσεων, μέσω συγκεκριμένης στοχοθεσίας και δεικτών, την

προσβασιμότητα δημόσιων κτηρίων για τα άτομα με αναπηρία

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής, ετήσια δράση, έναρξη παρακολούθησης από τον προϋπολογισμό του 2021 για τα κτήρια αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών και της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων και επέκταση στους λοιπούς Φορείς Γενικής Κυβέρνησης

Υπεύθυνος φορέας:

Υπουργείο Οικονομικών – Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής, Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικής Πολιτικής και Προϋπολογισμού, Διεύθυνση Αξιολόγησης Δράσεων Γενικής Κυβέρνησης

4. Σχεδιάζουμε τον ψηφιακό μετασχηματισμό της θεματικής περιοχής για τα άτομα με αναπηρία

- ✓ Χαρτογραφούμε τη θεματική περιοχή στα υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα και επιλέγουμε τη βέλτιστη προσέγγιση για την υλοποίηση του ψηφιακού μετασχηματισμού.
- ✓ Υλοποιούμε τη στρατηγική ψηφιακού μετασχηματισμού.
- ✓ Διασφαλίζουμε τη δυνατότητα συλλογής και ανάλυσης δεδομένων για το σχεδιασμό δημόσιας πολιτικής.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούλιο 2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

5. Επεκτείνουμε τα δεδομένα που συλλέγονται από το myschool αναφορικά με τους μαθητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

- ✓ Συλλέγουμε, συστηματικά, στοιχεία για τον αριθμό των μαθητών και φοιτητών με αναπηρία σε δομές εκπαίδευσης και πανεπιστήμια, για τους μαθητές με αναπηρία που βρίσκονται εκτός σχολείου καθώς και για τα ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.
- ✓ Διασυνδέουμε τα στατιστικά στοιχεία και δεδομένα με τις προσλήψεις εκπαιδευτικών και Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού ανά σχολικό έτος.
- ✓ Δημιουργούμε πλατφόρμα συλλογής και διάθεσης δεδομένων για τους φοιτητές και τους σπουδαστές/καταρτιζόμενους/εκπαιδευόμενους με αναπηρία από τα Πανεπιστήμια και τις δομές δια βίου εκπαίδευσης (Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας και Δημόσια ΙΕΚ Ειδικής Αγωγής), αντίστοιχα.
- ✓ Ενεργοποιούμε το ηλεκτρονικό μητρώο μαθητών με αναπηρία ‘Ηφαιστος’ και το διασυνδέουμε με το myschool, επιλύοντας θεσμικά προβλήματα.

* Η υλοποίηση του έργου τελεί υπό την αίρεση ότι θα δοθεί η σχετική έγκριση από την Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Διερευνάται η δυνατότητα για τη σχετική έγκριση σε επικείμενο χρόνο.

Χρονοδιάγραμμα: Δεκέμβριος 2020 - Δεκέμβριος 2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

Εμπλεκόμενοι φορείς: ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ, Πανεπιστήμια, δομές δια βίου εκπαίδευσης

Πυλώνας II: Προστασία των Δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία

Στόχος 8: Ισότητα και Μη-Διάκριση

Δείκτες: αύξηση προνοιακών επιδομάτων και φοροαπαλλαγών προς άτομα με αναπηρία, ολοκλήρωση μελέτης συνεπειών ρύθμισης, νομοθετική πρωτοβουλία (άρθρο 24 του ν. 4443/2016 και άρθρο 74 παρ. 2 του ν. 4488/2017)

1. Υλοποιούμε τις απαραίτητες ενέργειες για τη βελτίωση της κοινωνικής απόδοσης και των αναδιανεμητικών αποτελεσμάτων των προνοιακών δράσεων κάθε μορφής

- ✓ Διαμορφώνουμε πρόταση σχεδίου δράσης για την επισκόπηση της κοινωνικής και δημοσιονομικής αποτελεσματικότητας των προνοιακών παροχών.
- ✓ Διασφαλίζουμε την ορθή χρηματοδότηση του συστήματος προνοιακών παροχών και την ενίσχυση των ατόμων με αναπηρία με κριτήρια κοινωνικής δικαιοσύνης.
- ✓ Δημιουργούμε δημοσιονομικό χώρο που μπορεί να αξιοποιηθεί για την ενίσχυση προνοιακών παροχών και της κοινωνικής συνοχής.

Χρονοδιάγραμμα: Δεκέμβριος 2020, κατάθεση πρότασης Σχεδίου Δράσης

Υπεύθυνος φορέας:

Υπουργείο Οικονομικών – Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής, Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικής Πολιτικής και Προϋπολογισμού, Διεύθυνση Αξιολόγησης Δράσεων Γενικής Κυβέρνησης

2. Μεριμνούμε για ένα δικαιότερο φορολογικό πλαίσιο για τα άτομα με αναπηρία

Σε συνέχεια ενεργειών όπως η παράταση της προθεσμίας καταβολής βεβαιωμένων οφειλών και δόσεων ρυθμίσεων για τα άτομα με αναπηρία στο πλαίσιο των κατεπειγόντων μέτρων αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών της πανδημίας και της ανάγκης περιορισμού διάδοσης του ιού και η απαλλαγή ατόμων με ποσοστό αναπηρίας κάθε μορφής 80% και άνω από (α) την υποχρέωση διενέργειας δαπανών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, καθώς και (β) την επιβολή εισφοράς αλληλεγγύης, προβαίνουμε στις παρακάτω ενέργειες:

- ✓ Σχεδιάζουμε και υλοποιούμε αναμόρφωση του φορολογικού πλαισίου εντός των δημοσιονομικών περιθωρίων.
- ✓ Μειώνουμε φορολογικούς συντελεστές και θεσπίζουμε απαλλαγές και διευκολύνσεις για τα άτομα με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής δράση

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Οικονομικών – Γραφείο Υφυπουργού Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας

3. Δημιουργούμε χρηστικό οδηγό για τα φορολογικά δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία με στόχο τη βέλτιστη δυνατή εξυπηρέτηση και υποστήριξη των συναλλασσομένων

- ✓ Καταγράφουμε με τρόπο φιλικό προς τον χρήστη τα φορολογικά δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία στις βασικές φορολογίες: Εισόδημα, ΕΝΦΙΑ, Κεφάλαιο, ΦΠΑ και Τέλη Αυτοκινήτων.
- ✓ Δημοσιεύουμε τον Χρηστικό Οδηγό στην ιστοσελίδα της ΑΑΔΕ.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2020

Υπεύθυνος φορέας: Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων

4. Μελετούμε, για πρώτη φορά, τις συνέπειες της οριζόντιας επέκτασης του εύρους προστασίας της αρχής της ίσης μεταχείρισης σε περιπτώσεις αναπηρίας

- ✓ Εξετάζουμε τις συνέπειες της επέκτασης στους τομείς της εκπαίδευσης, της κοινωνικής προστασίας, της παροχής αγαθών και υπηρεσιών (άρθρο 24 του ν. 4443/2016 και άρθρο 74 παρ. 2 του ν. 4488/2017).
- ✓ Αποτυπώνουμε το όφελος από την επέκταση της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης και το μέγεθος του κόστους.
- ✓ Συμβάλλουμε στην καταπολέμηση των στερεοτύπων όσων επικαλούνται το κόστος που θα επιφέρει η επέκταση του δικαιώματος, ταυτίζοντας την αναπηρία σχεδόν αποκλειστικά με την κινητική αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Στόχος 9: Γυναίκες με Αναπηρία

Οι γυναίκες με αναπηρία αποτελούν το 21,4% των γυναικών, το 60,9% των ατόμων με αναπηρία και το 11% του συνολικού πληθυσμού σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat (2015) στην Ελλάδα. Τα ποσοστά αυτά εκτιμάται ότι θα αυξάνονται δεδομένης της θετικής συνάφειας ηλικίας και ύπαρξης αναπηρίας/χρόνιας πάθησης, της δημογραφικής γήρανσης και του υψηλότερου προσδόκιμου ζωής των γυναικών.

Αναγνωρίζουμε ότι οι γυναίκες με αναπηρία υπόκεινται σε πολλαπλές διακρίσεις: ως γυναίκες και ως γυναίκες με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις, αλλά και ως συγγενείς ατόμων με αναπηρία και χρόνια πάθηση.

***Δείκτης:** Ενσωμάτωση διάστασης αναπηρίας στις πολιτικές και δράσεις για την ισότητα των φύλων (ανά Υπουργείο και τομέα πολιτικής)*

1. Ενσωματώνουμε τη διάσταση της αναπηρίας σε όλες τις πολιτικές και τα προγράμματα για την ισότητα των φύλων

- ✓ Συντάσσουμε και υπογράφουμε Πρωτόκολλο Συνεργασίας της Γενικής Γραμματείας Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων και της ΕΣΑμεΑ.
- ✓ Αποτυπώνουμε μέσω ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας σε εθνικό επίπεδο την κατάσταση των γυναικών που είναι άτομα με αναπηρία, σε συνεργασία με το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ).
- ✓ Συμπληρώνουμε το υπάρχον κανονιστικό πλαίσιο για την ουσιαστική ισότητα των φύλων.

Χρονοδιάγραμμα:

Εντός του 2021: Σύνταξη Πρωτοκόλλου

Έως τον Ιούλιο 2022: Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης

Υπεύθυνος φορέας: Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΟΠΠΦ), σε συνεργασία με την ΕΣΑμεΑ και το ΚΕΘΙ

2. Ενσωματώνουμε τη διάσταση της αναπηρίας στη διαμόρφωση ολοκληρωμένης στρατηγικής για γυναίκες και κορίτσια Ρομά, πρόσφυγες, αιτούσες άσυλο και γυναίκες που η κατάστασή τους προσομοιάζει με αυτήν των γυναικών προσφύγων

- ✓ Καταγράφουμε γυναίκες και κορίτσια με αναπηρία σε πληθυσμούς προσφύγων, αιτούντων άσυλο και όσων η κατάσταση προσομοιάζει με αυτήν των αιτούντων άσυλο.
- ✓ Συντάσσουμε εγχειρίδιο οδηγιών σχετικά με τις γυναίκες και τα κορίτσια που είναι άτομα με αναπηρία προς όλες τις υπηρεσίες που εμπλέκονται στην υποδοχή αιτούντων άσυλο.
- ✓ Διεξάγουμε έρευνα για την κατάσταση των γυναικών Ρομά που είναι άτομα με αναπηρία.
- ✓ Διαμορφώνουμε ολοκληρωμένη στρατηγική για την ισότητα των φύλων και για την καταπολέμηση των πολλαπλών και διατομεακών διακρίσεων σε πληθυσμούς γυναικών και κοριτσιών.

Χρονοδιάγραμμα:

Έως τον Δεκέμβριο 2021: Ολοκλήρωση καταγραφής

Έως τον Ιούλιο 2022: Σύνταξη εγχειριδίου, διεξαγωγή έρευνας

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΟΠΠΦ)

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, ΚΕΘΙ

3. Λαμβάνουμε μέτρα για την πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας και κακοποίησης των γυναικών και των κοριτσιών με αναπηρία, και ειδικότερα της ενδοοικογενειακής βίας και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης

Ενδεικτικά:

- ✓ Εκστρατεία ενημέρωσης των γυναικών και κοριτσιών με αναπηρία, των οικογενειών τους και όσων τις φροντίζουν σχετικά με την πρόληψη, αναγνώριση και αναφορά περιστατικών έμφυλης βίας και τις υφιστάμενες υποστηρικτικές υπηρεσίες σε συνεργασία με την ΕΣΑμεΑ.

- ✓ Κατάρτιση ιατρικού προσωπικού, κοινωνικών λειτουργών, του προσωπικού των δομών της ΓΓΟΠΠΦ και της αστυνομίας για τις μεθόδους αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών που είναι άτομα με αναπηρία σε συνεργασία με το ΚΕΘΙ και το Εθνικό Κέντρο Δημόσια Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ).
- ✓ Δημιουργία πρωτοκόλλων και κανόνων δεοντολογίας για τους/τις επαγγελματίες που φροντίζουν και υποστηρίζουν γυναίκες με αναπηρία με στόχο την πρόληψη της έμφυλης βίας και της κακοποίησης σε συνεργασία με την ΕΣΑμεΑ.
- ✓ Εξασφάλιση της καθολικής προσβασιμότητας των κτηρίων και της επικοινωνίας με τις υπηρεσίες του Δικτύου Δομών της ΓΓΟΠΠΦ.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – ΓΓΟΠΠΦ

Εμπλεκόμενοι φορείς: ΚΕΘΙ, ΕΚΔΔΑ

4. Λαμβάνουμε μέτρα για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών με αναπηρία και ειδικότερα της εξαναγκαστικής άμβλωσης και στέρωσης

Ενδεικτικά:

- ✓ Ποινικοποίηση της εκ προθέσεως αναγκαστικής στέρωσης, λαμβάνοντας υπόψη και τις περιπτώσεις γυναικών που τελούν υπό δικαστική συμπαράσταση.
- ✓ Επεξεργασία του κανονιστικού πλαισίου για τη διακοπή κύησης στις περιπτώσεις που η κυοφορούσα τελεί υπό δικαστική συμπαράσταση.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Δικαιοσύνης, ΓΓΟΠΠΦ

- ✓ Διεξαγωγή σεμιναρίων σε γονείς/κηδεμόνες κοριτσιών με αναπηρία για τα αναπαραγωγικά και σεξουαλικά δικαιώματά τους σε συνεργασία με το ΚΕΘΙ και την ΕΣΑμεΑ.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – ΓΓΟΠΠΦ

Εμπλεκόμενοι φορείς: ΚΕΘΙ, ΕΣΑμεΑ

Στόχος 10: Παιδιά με αναπηρία και Στήριξη της Οικογένειας

Τα παιδιά που φιλοξενούνται σε ιδρύματα συχνά οδηγούνται σε αυτά λόγω της έλλειψης υπηρεσιών στην κοινότητα.

Η πολιτική μας κινείται σε δύο άξονες: μία οικογένεια για κάθε παιδί και στήριξη με κάθε τρόπο των παιδιών που διαμένουν σε κλειστές δομές με στοχευμένες δράσεις για την αποϊδρυματοποίησή τους.

Στηρίζουμε τις οικογένειες των ατόμων με αναπηρία.

Αναγνωρίζουμε ότι η εκτιμώμενη αύξηση του αριθμού των ατόμων με αναπηρία συνεπάγεται μεγαλύτερη επιβάρυνση των ατόμων που αναλαμβάνουν τη φροντίδα τους (άτυπες/οι

φροντίστριες/τες), και πως η πλειοψηφία αυτών είναι γυναίκες, γεγονός που επηρεάζει άμεσα τη φυσική, ψυχική και κοινωνική τους ευημερία και αυξάνει την πιθανότητα να βιώσουν διάκριση λόγω σχέσης με άτομο με αναπηρία.

Αναγνωρίζουμε, επίσης, την αναγκαιότητα λήψης μέτρων για την διευκόλυνση της συμμετοχής και των οικογενειών ατόμων με αναπηρία σε κάθε έκφανση της πολιτιστικής, κοινωνικής και οικονομικής ζωής.

***Δείκτες:** αριθμός και αύξηση δομών υποστήριξης παιδιών με αναπηρία και των οικογενειών τους, αριθμός και αύξηση παιδιών που μετέχουν και εξέρχονται από προγράμματα αποϊδρυματοποίησης, υλοποίηση νέου συστήματος πρώιμης παρέμβασης με συνεργασία των εμπλεκόμενων Υπουργείων, αύξηση επιδομάτων προς παιδιά με αναπηρία, νέες δράσεις και υποστηρικτικές υπηρεσίες για παιδιά με αναπηρία και τις οικογένειές τους και αριθμός και αύξηση ωφελούμενων*

1. Θέτουμε την αποϊδρυματοποίηση παιδιών και νέων ως κεντρικό άξονα της μεταρρύθμισης του εθνικού συστήματος παιδικής προστασίας

- ✓ Ενεργοποιήσαμε τις διαδικασίες – για πρώτη φορά από το 2018 – και υλοποιούμε άμεσα και αποτελεσματικά το θεσμικό πλαίσιο για την υιοθεσία και την αναδοχή με εγγυήσεις διαφάνειας.
- ✓ επικαιροποιούμε τη βάση δεδομένων παιδιών με αναπηρία που διαβιούν σε κλειστού τύπου δομές.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Μάρτιο 2021

- ✓ Προβλέπουμε τη σύνταξη εξατομικευμένου σχεδίου για κάθε παιδί με αναπηρία που διαβιού σε ίδρυμα.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Οκτώβριο 2021

- ✓ Θεσπίζουμε το κανονιστικό πλαίσιο για την αναστολή νέων εισαγωγών σε ιδρύματα.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

- ✓ Αναπτύσσουμε μηχανισμό υποστήριξης οικογενειών με τη δημιουργία ομάδων κινητής παρέμβασης σε κάθε Κέντρο Κοινότητας/Κοινωνική υπηρεσία των Δήμων σε συνεργασία με τις κοινωνικές υπηρεσίες των τοπικών αρχών (ΟΤΑ).

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

- ✓ Εξασφαλίζουμε επαρκές και εκπαιδευμένο προσωπικό στις δομές και εργαλειοθήκη κατάλληλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

- ✓ Αναπτύσσουμε πρόγραμμα αποϊδρυματοποίησης για κάθε Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2024

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

2. Θεσμοθετούμε πρόγραμμα Πρώιμης Παρέμβασης για παιδιά με αναπηρία 0-6 ετών

- ✓ Δημιουργούμε και εφαρμόζουμε σύγχρονο και αποτελεσματικό θεσμικό πλαίσιο για το πρόγραμμα πρώιμης παρέμβασης (Early Childhood Intervention), μετά από δημόσια διαβούλευση και εμπειριστατωμένη μελέτη.

Χρονοδιάγραμμα:

Έως τον Μάρτιο 2021: Θέσπιση νομοθετικού πλαισίου

Έως τον Οκτώβριο 2021: Σχεδιασμός προγράμματος υλοποίησης και εφαρμογή

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Υπουργείο Υγείας

3. Εξασφαλίζουμε μία σταθερή βάση υπηρεσιών υποστήριξης των παιδιών με αναπηρία και των οικογενειών τους

- ✓ Χαρτογραφούμε για πρώτη φορά τις υφιστάμενες υπηρεσίες εξειδικευμένης υποστήριξης για παιδιά με αναπηρία.
- ✓ Ενισχύουμε τη λειτουργία των Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (ΚΔΑΠ-ΜΕΑ) μέσω προγραμμάτων έκφρασης και ψυχαγωγίας, άσκησης λόγου, ενίσχυσης των δεξιοτήτων τους και εκπαίδευσης-ενημέρωσης του οικογενειακού τους περιβάλλοντος.
- ✓ Υιοθετούμε νέο κανονιστικό πλαίσιο για τα ΚΔΑΠ-ΜΕΑ.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2020

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

4. Αναπτύσσουμε τα Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ) ως σημαντικούς πυλώνες για την αποθεραπεία, την αποκατάσταση και την κοινωνική ένταξη παιδιών και ενηλίκων με αναπηρία

Τα ΚΔΗΦ ανέρχονται περίπου σε 70 σε όλη την επικράτεια και ωφελούμενοι είναι κυρίως ενήλικα άτομα με αναπηρία αλλά και παιδιά με αναπηρία, για τα οποία υλοποιούνται προγράμματα πρώιμης παρέμβασης, κυρίως για τις ηλικίες 0-6 ετών.

- ✓ Αποτυπώνουμε τις υφιστάμενες υπηρεσίες και ενισχύουμε τη λειτουργία τους.
- ✓ Απλοποιούμε τις διαδικασίες ίδρυσης και λειτουργίας τους.
- ✓ Εκδίδουμε Τεχνικές Οδηγίες για το κτηριολογικό πρόγραμμα των συγκεκριμένων δομών με έμφαση στην προσβασιμότητα.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Απρίλιο 2022

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος

5. Διασφαλίζουμε την πρόσβαση παιδιών με αναπηρία στους παιδικούς σταθμούς και τα σχολικά κτήρια και διευκολύνουμε μητέρες ή πατέρες που έχουν την επιμέλειά τους

- ✓ Επιχορηγούμε τους Δήμους και τα νομικά πρόσωπα αυτών για την προσαρμογή των

λειτουργούντων δημοτικών βρεφικών, παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών στις ανάγκες πρόσβασης των παιδιών με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών – Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής

Εμπλεκόμενοι φορείς: Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ), Δήμοι

- ✓ Εξασφαλίζουμε επαρκείς και κατάλληλους ιδιόκτητους χώρους και συνθήκες ασφαλούς παραμονής με την ανέγερση ή επέκταση σχολικών κτηρίων προσχολικής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (γυμνάσια, γενικά λύκεια (ΓΕΛ), επαγγελματικά λύκεια (ΕΠΑΛ) και ειδικά σχολεία) στο πλαίσιο του Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού 'Αντώνης Τρίτης').

Χρονοδιάγραμμα: 2020 - 2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών – Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής

Εμπλεκόμενοι φορείς: ΕΕΤΑΑ, Δήμοι

- ✓ Διευκολύνουμε γονείς και κηδεμόνες με την πράξη 'Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής' με παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών σε δημόσιους και ιδιωτικούς βρεφικούς, βρεφονηπιακούς παιδικούς σταθμούς, βρεφονηπιακούς σταθμούς ολοκληρωμένης φροντίδας και κέντρα δημιουργικής απασχόλησης, ως εξής:

α) παιδιά με αναπηρία από 2,5 ετών έως 6,5 ετών, σε βρεφονηπιακούς σταθμούς ολοκληρωμένης φροντίδας,

β) παιδιά με ελαφράς μορφής κινητικούς ή αισθητηριακούς περιορισμούς και χρόνιες παθήσεις, σε Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών καθώς και

γ) παιδιά με αναπηρία ή/και εφήβους ή/και άτομα με νοητική υστέρηση ή/και κινητική αναπηρία, σε Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: 2019 - 2020 (διαρκής δράση)

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών – Διεύθυνση Οικονομικής και Αναπτυξιακής Πολιτικής

Εμπλεκόμενος φορέας: ΕΕΤΑΑ

- ✓ Διεξάγουμε έρευνα για την καταγραφή και επεξεργασία των αναγκών των γονέων και κηδεμόνων παιδιών με αναπηρία ιδίως υπο το πρίσμα της εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούλιο 2023

Υπεύθυνος φορέας: ΓΓΟΠΠΦ

Εμπλεκόμενος φορέας: ΚΕΘΙ

- 6. Απλουστεύουμε τις διαδικασίες πιστοποίησης για την παροχή Κάρτας Πολιτισμού και θεσπίζουμε ειδική τιμολογιακή πολιτική για τα άτομα με αναπηρία, τους προσωπικούς βοηθούς και τις οικογένειές τους**

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Στόχος 11: Ανεξάρτητη Διαβίωση

Δείκτες: θεσμοθέτηση Προσωπικού Βοηθού και υλοποίηση προγράμματος, αριθμός προσωπικών βοηθών, ώρες απασχόλησης προσωπικών βοηθών, αριθμός προσβάσιμων κατοικιών και γειτονιών ως αποτέλεσμα της σχετικής δράσης, αριθμός εξυπηρετούμενων πολιτών με αναπηρία στα προγράμματα 'Βοήθεια στο Σπίτι' και 'Πρόληψη στο Σπίτι', πόρισμα Ομάδας Εργασίας για την Κινητικότητα, νέες υπηρεσίες υποστήριξης ατόμων με αναπηρία και αριθμός συμμετεχόντων σε αυτές

- 1. Θέτουμε τον Προσωπικό Βοηθό στο επίκεντρο της πολιτικής προώθησης της ανεξάρτητης διαβίωσης**

Τον Απρίλιο του 2020 συστήσαμε Ομάδα Εργασίας με θέμα 'Προσωπικός Βοηθός για τα άτομα με αναπηρία' με σκοπό την επεξεργασία και την υποβολή προτάσεων για τη θεσμοθέτηση Προσωπικού Βοηθού για τα άτομα με αναπηρία. Στην Ομάδα συμμετείχαν ο Γενικός Γραμματέας Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας, εκπρόσωποι των συναρμόδιων Υπουργείων, επιστήμονες, εμπειρογνώμονες και εκπρόσωποι της ΕΣΑμεΑ και άλλων φορέων ατόμων με αναπηρία (i-Living). Το πόρισμα που συνέταξε η Ομάδα Εργασίας θα κατευθύνει τη χάραξη δημόσιας πολιτικής για την ανεξάρτητη διαβίωση.

- ✓ Θεσμοθετούμε τον Προσωπικό Βοηθό.
- ✓ Σχεδιάζουμε την υλοποίηση Πιλοτικού Προγράμματος με συγχρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- ✓ Μετά το πέρας του Πιλοτικού Προγράμματος και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων, σχεδιάζουμε την επέκταση εφαρμογής του μέτρου σε ολόκληρη την επικράτεια.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας

Εμπλεκόμενοι φορείς: ΕΣΑμεΑ, i-Living

- 2. Μεριμνούμε για την πρόληψη της ιδρυματοποίησης και αναπτύσσουμε ένα φάσμα υπηρεσιών παροχής φροντίδας εντός της κοινότητας**

- ✓ Αναπτύσσουμε υποστηρικτικές υπηρεσίες για την αντιμετώπιση των αναγκών των ατόμων με αναπηρία που διαβιούν στην οικία τους ή λαμβάνουν φροντίδα από συγγενείς και φίλους.
- ✓ Δημιουργούμε κινητές μονάδες παρέμβασης σε κάθε Κέντρο Κοινότητας σε συνεργασία με κοινωνικές υπηρεσίες και τις τοπικές αρχές.
- ✓ Αποσυνδέουμε τα προνοιακά επιδόματα από την απασχόληση.
- ✓ Απλοποιούμε τις διαδικασίες ίδρυσης και αδειοδότησης Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ).
- ✓ Παρέχουμε κίνητρα στους Δήμους για τη δημιουργία ΣΥΔ.
- ✓ Θέτουμε προδιαγραφές διασφάλισης ποιότητας και διασφαλίζουμε την επιχειρησιακή αναβάθμισή των ΣΥΔ.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

3. Κλείνουμε σταδιακά τις ιδρυματικές δομές κλειστής φροντίδας

- ✓ Σε συνεργασία με την European Association of Service Providers of Persons with Disabilities (EASPD) καταρτίζουμε την Εθνική Στρατηγική για την Αποϊδρυματοποίηση και το σχέδιο δράσης εφαρμογής της, προβλέποντας μέτρα για την αυτόνομη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία και την πρόωπη παρέμβαση για παιδιά με αναπηρία.
- ✓ Φροντίζουμε για τη μετεγκατάσταση των φιλοξενούμενων σε δομές παροχής φροντίδας σε επίπεδο κοινότητας.

Άτομα με αναπηρία που φιλοξενούνται στο Παράρτημα ΑμεΑ Λεχαιών του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Δυτικής Ελλάδας και στα Παραρτήματα ΑμεΑ του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Αττικής, θα μεταστεγαστούν σε ασφαλή και υποστηρικτική δομή ή δομή οικογενειακού τύπου ή θα επιστρέψουν στην οικογένειά τους, με ταυτόχρονη υποστήριξή τους από το πρόγραμμα αποϊδρυματοποίησης.

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

4. Αποασυλοποίηση και ένταξη σε κοινοτικές στεγαστικές μονάδες ψυχικής υγείας

- ✓ Βελτιώνουμε το σύστημα παραπομπής σε κοινοτικές στεγαστικές μονάδες ψυχικής υγείας για όσους πάσχουν από άνοια και ψυχοκοινωνική αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Υγείας

5. ‘Βοήθεια στο Σπίτι’ και ‘Πρόληψη στο Σπίτι’

- ✓ Με το ‘Βοήθεια στο Σπίτι’ συμβάλλουμε στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων της τρίτης ηλικίας που δεν αυτοεξυπηρετούνται πλήρως και ατόμων με μειωμένη κινητικότητα και συγκεκριμένους περιορισμούς, δίνοντας προτεραιότητα σε αυτούς που ζουν μόνοι τους ή δεν έχουν την πλήρη φροντίδα της οικογένειάς τους.
- ✓ Το 2020 το ‘Βοήθεια στο Σπίτι’ απέκτησε διαρκή χαρακτήρα, καθώς το προσωπικό της δράσης αυτής εντάχθηκε στο μόνιμο προσωπικό των Δήμων.
- ✓ Υποστηρίζουμε με το ‘Πρόληψη στο Σπίτι’ κατοίκους ορεινών και δυσπρόσιτων περιοχών που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες με την κατ’ οίκον διεξαγωγή ιατρικών εξετάσεων και την αυτοματοποιημένη αποστολή των αποτελεσμάτων τους σε συμβεβλημένους ιατρούς μέσω τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών.

Χρονοδιάγραμμα:

‘Βοήθεια στο Σπίτι’: Διαρκής δράση

‘Πρόληψη στο Σπίτι’: Εντός του 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εσωτερικών, Διεύθυνση Προσωπικού ΟΤΑ – ΕΕΤΑΑ, Δήμοι

6. Συγκροτούμε Ομάδα Εργασίας για για την κινητικότητα, τον προσανατολισμό και τις δεξιότητες καθημερινής διαβίωσης των ατόμων με οπτική αναπηρία

- ✓ Σκοπός της Ομάδας Εργασίας είναι η διερεύνηση και η αποτύπωση της κατάστασης που επικρατεί στον τομέα της εκπαίδευσης των ατόμων με οπτική αναπηρία στην κινητικότητα, στον προσανατολισμό και στις δεξιότητες καθημερινής διαβίωσής τους, από τη σκοπιά του ρυθμιστικού πλαισίου και των πρακτικών που έχουν αναπτυχθεί, στο πλαίσιο του αποτελεσματικού σχεδιασμού και άσκησης της δημόσιας πολιτικής για την ανεξάρτητη διαβίωση των ατόμων με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας

7. Προγράμματα αυτόνομης κατοικίας και προσβάσιμης γειτονιάς

- ✓ Προωθούμε προγράμματα δημιουργίας αυτόνομων κατοικιών βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας και των οδηγιών σχεδιασμού ‘Σχεδιάζοντας για όλους’.
- ✓ Προωθούμε προγράμματα δημιουργίας προσβάσιμων γειτονιών βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας και των οδηγιών σχεδιασμού ‘Σχεδιάζοντας για όλους’.
- ✓ Προωθούμε το πρόγραμμα ‘Διαβιώ κατ’ οίκον’.

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής δράση έως τον Δεκέμβριο του 2027

Στόχος 12: Εκπαίδευση και Κατάρτιση για όλους

Δείκτες: νέο θεσμικό πλαίσιο συμπεριληπτικής/ενταξιακής εκπαίδευσης, ολοκλήρωση Στρατηγικού Σχεδίου Δράσης, νέο σύστημα πρώιμης παρέμβασης στην προσχολική εκπαίδευση, αριθμός και ποσοστό μαθητών σε ειδικά σχολεία και υποστηρικτικές υπηρεσίες (παράλληλη στήριξη, τμήματα ένταξης), αριθμός και ποσοστό αύξησης ανθρώπινου δυναμικού και υλικών πόρων για την υποστήριξη πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στην εκπαίδευση, αριθμός επικαιροποιημένων και νέων προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικών προγραμμάτων, αριθμός επιμορφωτικών προγραμμάτων για πολιτικές και δράσεις για την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, αριθμός συμμετεχόντων στις επιμορφωτικές δράσεις, ετήσια έκθεση για την περιβαλλοντική και μαθησιακή προσβασιμότητα, πορίσματα πιλοτικών προγραμμάτων, διαμόρφωση κοινών προδιαγραφών για την εξασφάλιση συνθηκών προσβασιμότητας και δράσεων στήριξης των ατόμων με αναπηρία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, δημιουργία οδηγού προσβασιμότητας στη διά βίου εκπαίδευση και κατάρτιση, έκθεση αποτίμησης λειτουργίας του θεσμού των Τμημάτων Ένταξης και της Παράλληλης Στήριξης, έκθεση σχετικά με την ενίσχυση της φωνής των μαθητών και φοιτητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

1. Αναπτύσσουμε και υλοποιούμε Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης* για την ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε μία ποιοτική, συμπεριληπτική/ενταξιακή εκπαίδευση

- ✓ Δημιουργούμε νομοθετικό πλαίσιο ικανό να προάγει τον συμπεριληπτικό/ενταξιακό στόχο. Σχεδιάζουμε επιμέρους νομοθετικές ρυθμίσεις και μελετάμε την ανάγκη σύνταξης νέου νομοθετικού πλαισίου.
- ✓ Ενισχύουμε τις ενταξιακές δομές εκπαίδευσης και υποστήριξης.
- ✓ Διασφαλίζουμε την ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτική τριτοβάθμια εκπαίδευση και σε ποιοτική δια βίου εκπαίδευση για όλους.
- ✓ Βελτιώνουμε την προσβασιμότητα των σχολείων, των Πανεπιστημίων, των δομών διά βίου εκπαίδευσης, των Κέντρων Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ), της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και των αποκεντρωμένων υπηρεσιών.
Ενδεικτικά: στο νέο νομοσχέδιο επαγγελματικής εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης που πρόκειται να κατατεθεί στη Βουλή, προβλέπεται ρύθμιση για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία στα Κέντρα Διά Βίου Μάθησης τύπου 1 (ΚΔΒΜ 1).
- ✓ Εκπαιδεύουμε και επιμορφώνουμε τους εκπαιδευτικούς, ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες όλων των μαθητών.
- ✓ Ενισχύουμε τις συμπεριληπτικές/ενταξιακές δομές εκπαίδευσης και υποστήριξης φοιτητών (π.χ. Μονάδες Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία (ΦμεΑ), μορφές εξατομικευμένης στήριξης φοιτητών, υπηρεσίες καταγραφής αναγκών των ΦμεΑ, υπηρεσίες ψυχολογικής συμβουλευτικής για ΦμεΑ, υπηρεσίες μεταφοράς ΦμεΑ).

- ✓ Εισάγουμε τη συμπεριληπτική/ενταξιακή διάσταση στα προγράμματα σπουδών, με ιδιαίτερη έμφαση στα προγράμματα των Παιδαγωγικών Τμημάτων και των Σχολών Ανθρωπιστικών Επιστημών.
- ✓ Διενεργούμε καμπάνια ενημέρωσης για το Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης και τα επιμέρους έργα και ενέργειες που υλοποιούνται στο πλαίσιο του σχεδίου.
* Στο Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης θα ενταχθούν οι επιμέρους δράσεις του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων που ακολουθούν υπό τον ίδιο στόχο (Στόχος 12: Εκπαίδευση και Κατάρτιση για όλους).

Χρονοδιάγραμμα:

Οκτώβριος 2020: Σύνταξη Στρατηγικού Σχεδίου

Νοέμβριος 2020: Δημιουργία εποπτικού πλαισίου εφαρμογής του Στρατηγικού Σχεδίου με συγκεκριμένους δείκτες και στόχους.

Νοέμβριος 2020 - Δεκέμβριος 2024: Υλοποίηση Στρατηγικού Σχεδίου

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

2. Αναθεωρούμε το νομοθετικό πλαίσιο για την εκπαίδευση μαθητών με αναπηρία με έμφαση στη συμπεριληπτική/ενταξιακή εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες

- ✓ Συγκροτούμε επιτροπή κωδικοποίησης/αποτίμησης του υπάρχοντος νομοθετικού πλαισίου και χαρτογράφησης βελτιωτικών αλλαγών. Σχεδιάζουμε επιμέρους νομοθετικές ρυθμίσεις και αξιολογούμε την ανάγκη σύνταξης νέου νομοθετικού πλαισίου.

Χρονοδιάγραμμα: Νοέμβριος 2020 - Δεκέμβριος 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

3. Διαθέτουμε επαρκές ανθρώπινο δυναμικό και υλικούς πόρους για την προώθηση της συμπεριληπτικής/ενταξιακής εκπαίδευσης

- ✓ Δεσμεύουμε κονδύλια και υλοποιούμε προσλήψεις εκπαιδευτικών:
  - Εξασφαλίζουμε κονδύλια για 4.500 διορισμούς μόνιμου εκπαιδευτικού προσωπικού με εξειδίκευση στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση και ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού (ΕΕΠ).
  - Διορίζουμε 10.500 εκπαιδευτικούς στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση με στόχο τη διασφάλιση της σταθερότητας του ανθρώπινου δυναμικού και θέτουμε ως προϋπόθεση την ενταξιακή διάσταση στην επιμόρφωσή τους.
- ✓ Υλοποιούμε έργα ΕΣΠΑ για την προαγωγή της συμπεριληπτικής/ενταξιακής εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα:
  - Υλοποιούμε πρόγραμμα εξατομικευμένης υποστήριξης μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
  - Ενισχύουμε τις υποστηρικτικές δομές των Κέντρων Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ) και των Επιτροπών Διεπιστημονικής Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Υποστήριξης (ΕΔΕΑΥ).

- Ενισχύουμε τα γενικά σχολεία με Ψυχολόγους και Κοινωνικούς Λειτουργούς για να υποστηρίξουμε την ενταξιακή εκπαίδευση.
  - Εντάσσουμε προσφυγοπαίδες, ηλικίας έως 15 ετών, στο Εκπαιδευτικό Σύστημα (Δομές Υποδοχής και Εκπαίδευσης Προσφύγων, ΔΥΕΠ) μεριμνώντας για την ένταξη/συμπερίληψη παιδιών με αναπηρία.
  - Υλοποιούμε πρόγραμμα εξειδικευμένης υποστήριξης μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
  - Προμηθεύουμε τα ΚΕΣΥ με εξοπλισμό και ψυχομετρικά εργαλεία.
- ✓ Υλοποιούμε δράσεις επιμόρφωσης εκπαιδευτικών σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα:
- Επιμορφώνουμε εκπαιδευτικούς στη διαφοροποιημένη διδασκαλία.
  - Υλοποιούμε εισαγωγική επιμόρφωση 11.500 νεοδιορισμένων εκπαιδευτικών.
- ✓ Στελεχώνουμε τα ΚΕΣΥ των περιοχών όπου λειτουργούν αντίστοιχα σχολεία με ειδικούς στον επαγγελματικό προσανατολισμό των τυφλών ή στην κινητικότητα, τον προσανατολισμό και τις δεξιότητες καθημερινής διαβίωσης των τυφλών ή στην ελληνική νοηματική γλώσσα των κωφών, ή στη γραφή Braille.
- ✓ Μελετάται η αναθεώρηση του υφιστάμενου πλαισίου κατανομής πιστώσεων στις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, ώστε η χρηματοδότησή τους να γίνεται εφεξής με όρους ισοτιμίας.

Χρονοδιάγραμμα: Σεπτέμβριος 2020 - Δεκέμβριος 2022

Υπεύθυνος και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Υπουργείο Εσωτερικών. Σε ορισμένες ενέργειες προβλέπεται συνεργασία με το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ).

- 4. Βελτιώνουμε την περιβαλλοντική και μαθησιακή προσβασιμότητα, με παροχές και προσαρμογές στο περιβάλλον, στην υποστηρικτική τεχνολογία, στο εκπαιδευτικό υλικό και στην κοινωνική ζωή (π.χ. πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες) σε όλες τις εκπαιδευτικές δομές όλων των βαθμίδων**
- ✓ Δημιουργούμε Σχέδιο Προσβασιμότητας με σαφή δέσμευση προϋπολογισμού, ενδιάμεσα κριτήρια και παρακολούθηση της προόδου του ως μέρους του παρόντος Εθνικού Σχεδίου Δράσης.
  - ✓ Επικαιροποιούμε τα Προγράμματα Σπουδών και τα σχολικά εγχειρίδια της γενικής εκπαίδευσης με άξονα τις αρχές της συμπεριληπτικής/ενταξιακής εκπαίδευσης.
  - ✓ Συντάσσουμε Αναλυτικά Προγράμματα για τα Ειδικά Νηπιαγωγεία, τα Ειδικά Δημοτικά σχολεία και τα Ειδικά Εργαστήρια Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΕΕΚ) που να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών με αναπηρία και να δημιουργούν γέφυρες σύνδεσης με τη γενική εκπαίδευση και την αγορά εργασίας.
  - ✓ Διερευνούμε την αναδιάρθρωση των Βασικών και Υποστηρικτικών Δομών Εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες με επιδίωξη την ποιοτική αναβάθμιση του έργου και των

παρεχόμενων υπηρεσιών τους στην κατεύθυνση της ενταξιακής εκπαίδευσης και της διαφοροποιημένης παιδαγωγικής και διδασκαλίας.

- ✓ Δημιουργούμε οδηγό ενταξιακής εκπαίδευσης και προσβασιμότητας για τα σχολεία.
- ✓ Μελετάται η θέσπιση κριτηρίων και ενδεχομένως ορισμένης ποσόστωσης για την εισαγωγή μαθητών/τριών με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στα πρότυπα και πειραματικά γυμνάσια και λύκεια της χώρας.
- ✓ Δημιουργούμε πλήρως προσβάσιμη ιστοσελίδα του ΥΠΑΙΘ.
- ✓ Υλοποιούμε δράσεις διασφάλισης της προσβασιμότητας των σχολείων, της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΥΠΑΙΘ και των αποκεντρωμένων υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων χώρων εξυπηρέτησης του κοινού και της παροχής προσβάσιμων πληροφοριών στους πολίτες.

Χρονοδιάγραμμα: Σεπτέμβριος 2020 - Δεκέμβριος 2024

- ✓ Δημιουργούμε προσβάσιμο έντυπο και ψηφιακό υλικό και αξιοποιούμε τεχνολογίες αιχμής στη διδακτική πράξη (π.χ. προγράμματα speech to text).
- ✓ Υλοποιούμε την πράξη 'Καθολικός Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Προσβάσιμου Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Υλικού' στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ.

Χρονοδιάγραμμα: Ιανουάριος 2021 - Δεκέμβριος 2023

- ✓ Αποτυπώνουμε τον ισχύοντα βαθμό προσβασιμότητας ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων, φροντιστηρίων και κέντρων ξένων γλωσσών.

Χρονοδιάγραμμα: Δεκέμβριος 2020 - Δεκέμβριος 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

Σε ορισμένες ενέργειες προβλέπεται συνεργασία με το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Εσωτερικών, Σημεία Προσβασιμότητας των Δήμων, οικείες Διοικήσεις των ΑΕΙ

5. Εκπονούμε Σχέδιο Δράσης για την πρόωμη εκπαιδευτική παρέμβαση στην υποχρεωτική προσχολική εκπαίδευση

- ✓ Σχεδιάζουμε και υλοποιούμε σχέδιο δράσης για την πρόωμη εκπαιδευτική παρέμβαση με στόχο την έγκαιρη ανίχνευση ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και την άμεση παροχή αναγκαίας εκπαιδευτικής υποστήριξης με στόχο τον έγκαιρο εντοπισμό και τη σχετική επιμόρφωση του εκπαιδευτικού και λοιπού προσωπικού.

Χρονοδιάγραμμα:

Σεπτέμβριος 2020 - Σεπτέμβριος 2021: Καταγραφή υφιστάμενης κατάστασης και αξιολόγηση αναγκών

Σεπτέμβριος 2021 - Σεπτέμβριος 2022: Σύνταξη Σχεδίου Δράσης

Σεπτέμβριος 2022 - Σεπτέμβριος 2023: Πιλοτική εφαρμογή και υλοποίηση

Υπεύθυνος και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Υπουργείο Υγείας

6. Ενισχύουμε την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση των μαθητών με αναπηρία και τον επαγγελματικό τους προσανατολισμό

Ενδεικτικά:

- ✓ Σχεδιάζουμε την πιλοτική εφαρμογή αναμόρφωσης και αναβάθμισης των Ειδικών Εργαστηρίων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΕΕΚ) με στόχο την αύξηση της απορροφητικότητας των ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας. Στο πλαίσιο της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας, θα διερευνηθεί η θεσμοθέτηση δομών ατόμων με αναπηρία μεταγυμνασιακής ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Χρονοδιάγραμμα: Φεβρουάριος 2021 - Δεκέμβριος 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

7. Διασφαλίζουμε την ισότιμη μεταχείριση όλων των φοιτητών με αναπηρία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

- ✓ Διασφαλίζουμε, με νομοθετική παρέμβαση, την ισότιμη παροχή ποιοτικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για όλους τους φοιτητές, μέσω της απρόσκοπτης και πλήρους συμμετοχής των φοιτητών με αναπηρία στην ακαδημαϊκή και κοινωνική ζωή του οικείου Ιδρύματος (μελέτη, διοίκηση, υγεία, πρόνοια, πολιτισμός, αθλητισμός κλπ).
- ✓ Εισάγουμε κοινές προδιαγραφές για την εξασφάλιση συνθηκών προσβασιμότητας και δράσεων στήριξης των ατόμων με αναπηρία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- ✓ Δημιουργούμε νομοθετικό πλαίσιο που θα διασφαλίζει την ισότιμη εργασιακή μεταχείριση του Εκπαιδευτικού και λοιπού Προσωπικού με αναπηρία των ΑΕΙ.
- ✓ Διασφαλίζουμε ενταξιακές δομές εκπαίδευσης καθώς και πλαίσια και προγράμματα υποστήριξης φοιτητών (π.χ. Μονάδες Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία, πρόβλεψη για μορφές εξατομικευμένης στήριξης φοιτητών κλπ).
- ✓ Καταγράφουμε και κοστολογούμε, σε συνεργασία με τις Διοικήσεις των Ιδρυμάτων, τις συνολικές ανάγκες βελτίωσης προσβασιμότητας (φυσικής, ηλεκτρονικής, προσβασιμότητας εκπαιδευτικού/εποπτικού υλικού, ακαδημαϊκών συγγραμμάτων κ.ά.) καθώς και τις ανάγκες παρέμβασης σε υποδομές και υπηρεσίες.
- ✓ Συνεργαζόμαστε με συναρμόδιους φορείς και εκπροσώπους του προσωπικού και των φοιτητών με αναπηρία για την κατάρτιση σχεδίου συνολικής προσβασιμότητας ανά Ίδρυμα.
- ✓ Υλοποιούμε δράσεις και προγράμματα ενίσχυσης της καθολικής προσβασιμότητας των Πανεπιστημίων.
- ✓ Συνδέουμε τους φοιτητές με αναπηρία με την αγορά εργασίας και καθιερώνουμε σχετική συμβουλευτική/υποστηρικτική λειτουργία (mentoring).
- ✓ Αναπτύσσουμε τον εθελοντισμό για φοιτητές με αναπηρία εντός των ΑΕΙ.

Χρονοδιάγραμμα: Οκτώβριος 2020 - Νοέμβριος 2021

- ✓ Εισάγουμε την συμπεριληπτική/ενταξιακή διάσταση στους εσωτερικούς κανονισμούς λειτουργίας των Πανεπιστημίων.

Χρονοδιάγραμμα: Έως 2021

- ✓ Συγκροτούμε επιτροπή 'Προσβασιμότητας και Στήριξης Ατόμων με Αναπηρία' σε κάθε ΑΕΙ, με σχετική θεσμική ρύθμιση.

Χρονοδιάγραμμα: Δεκέμβριος 2020 - Νοέμβριος 2021

- ✓ Ενσωματώνουμε την δικαιωματική προσέγγιση της αναπηρίας και την ενταξιακή διάσταση στα προγράμματα σπουδών των Πανεπιστημίων με στόχο την εκπαίδευση, μετεκπαίδευση και ενημέρωση σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο εκπαιδευτικών, ψυχολόγων και συναφών επαγγελματιών.

Χρονοδιάγραμμα: Δεκέμβριος 2021, Διαρκής δράση

- ✓ Προβαίνουμε σε ετήσια αξιολόγηση εκάστου ΑΕΙ σχετικά με την προσβασιμότητα καθώς και τη στήριξη που παρέχεται σε φοιτητές και προσωπικό με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Δεκέμβριος 2021, Διαρκής δράση

Υπεύθυνος και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων σε συνεργασία με την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘΑΑΕ) και το Υπουργείο Εσωτερικών

8. Διασφαλίζουμε την ισότιμη πρόσβαση στη διά βίου εκπαίδευση και κατάρτιση

Ενδεικτικά:

- ✓ Σχεδιάζουμε και υλοποιούμε στοχευμένα προγράμματα Διά Βίου Μάθησης για τα άτομα με αναπηρία που βιώνουν πολλαπλές διακρίσεις (π.χ. νέους και νέες, γυναίκες, μετανάστες, πρόσφυγες με αναπηρία).

Χρονοδιάγραμμα: Σεπτέμβριος 2019 - Δεκέμβριος 2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

- ✓ Δημιουργούμε Οδηγό Προσβασιμότητας.
- ✓ Βελτιώνουμε τη λειτουργία των 2 Δημοσίων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης ειδικής αγωγής για άτομα με προβλήματα όρασης και ακοής με την έκδοση εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας.

Χρονοδιάγραμμα: Δεκέμβριος 2020 - Δεκέμβριος 2023

Υπεύθυνος και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

Σε ορισμένες ενέργειες προβλέπεται συνεργασία με τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ), Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης (ΙΝΕΔΙΒΙΜ) και ΟΤΑ.

9. Αναπτύσσουμε πιλοτικά προγράμματα για ειδικά θέματα συμπεριληπτικής/ενταξιακής εκπαίδευσης

- ✓ Σχεδιάζουμε και υλοποιούμε πιλοτικό πρόγραμμα για τη δημιουργία συμπεριληπτικών/ενταξιακών σχολικών κοινοτήτων.
- ✓ Θέτουμε ως δείκτη επίτευξης τον αριθμό ωφελουμένων μαθητών που εντάχθηκαν επιτυχώς στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Χρονοδιάγραμμα: Σεπτέμβριος 2021 - Δεκέμβριος 2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

- ✓ Σχεδιάζουμε και υλοποιούμε πιλοτικό πρόγραμμα για την Πρώιμη Εκπαιδευτική Παρέμβαση με στόχο την έγκαιρη ανίχνευση ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και παρεμβαίνουμε για άμεση παροχή της αναγκαίας εκπαιδευτικής υποστήριξης.
- ✓ Θέτουμε ως δείκτη επίτευξης τον αριθμό ωφελουμένων μαθητών.

Χρονοδιάγραμμα: Μάρτιος 2021 - Σεπτέμβριος 2023

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υπουργείο Υγείας

- ✓ Σχεδιάζουμε και υλοποιούμε πιλοτικό πρόγραμμα για την αναβάθμιση των Ειδικών Εργαστηρίων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΕΕΚ) με στόχο την ενεργή συμμετοχή των μαθητών και την ποιοτικά αρτιότερη εκπαίδευση και κατάρτισή τους, σύμφωνα με τα ατομικά χαρακτηριστικά τους σε συσχέτιση με το πρόγραμμα των Ενιαίων Ειδικών Επαγγελματικών Γυμνασίων και Λυκείων (ΕΝΕΕΓΥΛ) και την απορροφητικότητα στην αγορά εργασίας.
- ✓ Θέτουμε ως δείκτη επίτευξης των αριθμό των ωφελουμένων μαθητών.

Χρονοδιάγραμμα: Δεκέμβριος 2020 - Ιούλιος 2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

10. Προβαίνουμε σε αποτίμηση λειτουργίας του θεσμού των Τμημάτων Ένταξης και της Παράλληλης Στήριξης

- ✓ Συγκεντρώνουμε στοιχεία από σχολικές μονάδες, εκπαιδευτικούς, γονείς, φορείς και από ΚΕΣΥ και υλοποιούμε βελτιωτικές αλλαγές.

Χρονοδιάγραμμα: Ιανουάριος 2021 - Δεκέμβριος 2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

11. Διασφαλίζουμε την ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση μαθητών που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες (π.χ. πρόσφυγες-μετανάστες με αναπηρία, Ρομά με αναπηρία)

- ✓ Καταγράφουμε τις ανάγκες των συγκεκριμένων ομάδων μέσω συστηματικής συνεργασίας του Αυτοτελούς Τμήματος Εκπαίδευσης Προσφύγων, καθώς και της Διεύθυνσης Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων με άλλα συναρμόδια Υπουργεία, την Ύπατη Αρμοστεία και άλλους διεθνείς οργανισμούς και σχετικούς φορείς.
- ✓ Εκπονούμε σχέδιο και υλοποιούμε δράσεις για την παροχή υπηρεσιών αξιολόγησης και την πλήρη υποστήριξη των εν λόγω ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

Χρονοδιάγραμμα: Ιανουάριος 2021 - Δεκέμβριος 2023

Υπεύθυνος και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων σε συνεργασία με το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου

12. Αναδεικνύουμε τη φωνή των μαθητών και φοιτητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

- ✓ Διευκολύνουμε την ελεύθερη έκφραση απόψεων σχετικά με θέματα που αφορούν στους μαθητές και φοιτητές με αναπηρία.
- ✓ Ενισχύουμε την ισότιμη συμμετοχή τους σε συλλογικές διαδικασίες και όργανα και στη Βουλή των Εφήβων.
- ✓ Διερευνούμε τη δυνατότητα θέσπισης συγκεκριμένης ποσόστωσης για τη σταθερή εκπροσώπησή τους στα ανωτέρω όργανα και θεσμούς.

Χρονοδιάγραμμα: Ιανουάριος 2021 - Δεκέμβριος 2023

- ✓ Κατοχυρώνουμε θεσμικά τη συμμετοχή των φοιτητών και του προσωπικού με αναπηρία στην 'Επιτροπή Προσβασιμότητας και Στήριξης Ατόμων με Αναπηρία' των ΑΕΙ.

Χρονοδιάγραμμα: Ιανουάριος 2021 - Δεκέμβριος 2023

- ✓ Ενσωματώνουμε νομοθετικά τη συμμετοχή των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην κατάρτιση και στην υλοποίηση του Εξατομικευμένου Προγράμματος Εκπαίδευσής τους (ΕΠΕ).

Χρονοδιάγραμμα: Φεβρουάριος 2021 - Δεκέμβριος 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

13. Εξασφαλίζουμε την προσβασιμότητα μαθητών με αναπηρία στις σχολικές μεταφορές

- ✓ Μεριμνούμε για την προσβασιμότητα μαθητών με αναπηρία στις σχολικές μεταφορές, ώστε να διασφαλισθεί η απρόσκοπτη συμμετοχή τους στην εκπαίδευση, στο πλαίσιο της πάγιας, ετήσιας δράσης του Υπουργείου Εσωτερικών και των Περιφερειών της χώρας για τη μεταφορά των μαθητών.

Χρονοδιάγραμμα: Πάγια ετήσια δράση

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εσωτερικών, Περιφέρειες

14. Εξασφαλίζουμε την προσβασιμότητα μαθητών στα σχολικά κτήρια, μέσω της κατασκευής και βελτίωσης των σχετικών υποδομών

Οι δήμοι της χώρας καλούνται να υποβάλουν πρόταση χρηματοδότησης για την κατασκευή ή προκατασκευή και τοποθέτηση ραμπών πρόσβασης ατόμων με αναπηρία, καθώς και την κατασκευή χώρων υγιεινής ατόμων με αναπηρία, στις σχολικές μονάδες που υπάγονται στη χωρική τους αρμοδιότητα. Η δράση βρίσκεται σε εξέλιξη και χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2020, με δυνατότητα παράτασης σε περιπτώσεις δικαιολογημένων αιτημάτων των Δήμων

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εσωτερικών, Δήμοι

15. Επισκευάζουμε και συντηρούμε τα σχολικά κτήρια με παρεμβάσεις για τη βελτίωση φυσικής προσβασιμότητας

Επισκευάζουμε και συντηρούμε σχολικά κτήρια (μέσω του Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος ΟΤΑ α' και β' βαθμού 'Αντώνης Τρίτσης', 2020-2023). Η εν λόγω δράση περιλαμβάνει κάθε είδους ενέργεια που αφορά στη συντήρηση και επισκευή σχολικών κτηρίων και αύλειων χώρων, μεταξύ των οποίων ανελκυστήρες, αναβατόρια, ράμπες πρόσβασης για άτομα με αναπηρία, προσβάσιμοι χώροι υγιεινής, παρεμβάσεις που αποσκοπούν στην αναβάθμιση της ασφάλειας των μαθητών κατά την προσέλευση και πρόσβαση στα σχολικά κτήρια (δενδροφυτεύσεις, φαρμακεία, απινιδωτές, κ.ά.).

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2023

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εσωτερικών, Δήμοι

16. Προχωρούμε σε ανέγερση ή επέκταση ειδικών σχολείων

- ✓ Προβαίνουμε στην ανέγερση δεκατεσσάρων (14) ειδικών σχολείων, καθώς και σε δράσεις για την επέκταση των σχολικών κτηρίων σε ειδικά σχολεία, στο πλαίσιο του νέου Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού 'Αντώνης Τρίτσης'.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2023

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εσωτερικών, ΟΤΑ

17. Εξασφαλίζουμε την ενσωμάτωση εκπαιδευτικού περιεχομένου για τους πολίτες που είναι άτομα με αναπηρία στην Ψηφιακή Ακαδημία Πολιτών

- ✓ Δημιουργούμε κατάλληλο εκπαιδευτικό περιεχόμενο προσαρμοσμένο στις ανάγκες των πολιτών που είναι άτομα με αναπηρία.
- ✓ Ενσωματώνουμε το εκπαιδευτικό περιεχόμενο στην Ψηφιακή Ακαδημία Πολιτών.
- ✓ Καθιστούμε την εκπαίδευση για την απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων εφικτή σε ευρεία κλίμακα.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούλιο 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

18. Υλοποιούμε προγράμματα Ψηφιακής Κατάρτισης ατόμων με αναπηρία

- ✓ Μεριμνούμε για την ψηφιακή κατάρτιση ηλικιωμένων με προβλήματα όρασης ή ακοής για την αύξηση του βαθμού αυτονομίας τους, τη διευκόλυνση της καθημερινότητάς τους (π.χ. δυνατότητα υποβολής φορολογικής δήλωσης, ηλεκτρονικές πληρωμές, υποβολή ηλεκτρονικών αιτήσεων κλπ) και την πρόσβαση στην πληροφόρηση μέσω της περιήγησης στο διαδίκτυο για οποιαδήποτε θέμα της καθημερινής τους ζωής.
- ✓ Μεριμνούμε για την ψηφιακή επανακατάρτιση Ενηλίκων ΑμεΑ για άτομα που σε κάποια φάση της ενήλικης ζωής τους απέκτησαν κάποιας μορφής αναπηρία και ενώ είναι ήδη ψηφιακά καταρτισμένα, υπάρχει ανάγκη επανακατάρτισής τους στη χρήση νέων τεχνολογιών, με εξειδίκευση ανάλογα με το είδος της αναπηρίας (αναπηρία όρασης, κώφωση ή βαρηκοΐα, κινητικές αναπηρίες, πολλαπλές αναπηρίες).

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

19. Παρέχουμε επαγγελματική κατάρτιση και συμβουλευτική υποστήριξη σε νέους με αναπηρία

- ✓ Θέτουμε συγκεκριμένους δείκτες επίτευξης για τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης και συμβουλευτικής υποστήριξης για άτομα με αναπηρία στη Σχολή Επαγγελματικής Κατάρτισης ΑμεΑ Αθηνών και στον Φάρο Τυφλών (180 άτομα), στο Εκπαιδευτικό Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης ΑμεΑ Θεσσαλονίκης (170 άτομα) και για τα Εργαστήρια Προστατευμένης Εργασίας (30 άτομα).
- ✓ Προωθούμε δράσεις για μεταφορά ‘καλών πρακτικών’ από άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- ✓ Σχεδιάζουμε τη δημιουργία Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (ΚοινΣΕπ) Ένταξης για την απασχόληση και ένταξη ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021, σε ετήσια βάση

2020-2022: Μεταφορά ‘καλών πρακτικών’ από άλλες χώρες (Πρόγραμμα Erasmus+)

Εντός του 2022: Σχεδιασμός ΚοινΣΕπ Ένταξης

Υπεύθυνος φορέας: Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ)

Στόχος 13: Ποιοτική Δημόσια Υγεία για όλους

***Δείκτες:** αριθμός και αύξηση στελέχωσης πρωτοβάθμιων Μονάδων Υγείας, αριθμός και αύξηση συμβεβλημένων με τον ΕΟΠΥΥ ιατρών και οικογενειακών ιατρών, υπηρεσίες υγείας και φυσικής ιατρικής και αποκατάστασης που εντάσσονται στις παροχές του ΕΟΠΥΥ, αριθμός και αύξηση στελεχών Κλινικών Αποκατάστασης εντός των Γενικών και Πανεπιστημιακών Νοσοκομείων (ΚΑΝ) και των Κέντρων Φυσικής Ιατρικής και Αποκατάστασης (ΚΕΦΙΑΠ), έκδοση υπουργικής απόφασης σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία Μονάδων Οικογενειακού Προγραμματισμού, τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου για την ακούσια νοσηλεία ατόμων με ψυχοκοινωνική αναπηρία, αριθμός εξυπηρετούμενων ατόμων με αναπηρία από τις δομές και υπηρεσίες υγείας*

1. Βελτιώνουμε την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε πρωτοβάθμιες και λοιπές υπηρεσίες υγείας, επεκτείνουμε τον θεσμό του οικογενειακού ιατρού

- ✓ Ενισχύουμε τη στελέχωση πρωτοβάθμιων Μονάδων Υγείας.
- ✓ Αυξάνουμε τον αριθμό των συμβεβλημένων ιατρών με τον ΕΟΠΥΥ και ενισχύουμε τον θεσμό του οικογενειακού ιατρού.
- ✓ Επεκτείνουμε τις παροχές του ΕΟΠΥΥ σε λοιπές υπηρεσίες υγείας (π.χ. βελτίωση πρόσβασης σε φαρμακευτική αγωγή).

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2023

Εντός του 2021: Επέκταση παροχών του ΕΟΠΥΥ σε λοιπές υπηρεσίες υγείας

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Υγείας

2. Βελτιώνουμε την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε δομές αποθεραπείας και αποκατάστασης

- ✓ Επεκτείνουμε τις παροχές του ΕΟΠΥΥ σε υπηρεσίες φυσικής ιατρικής και αποκατάστασης.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2021

- ✓ Ενισχύουμε τη στελέχωση Κλινικών Αποκατάστασης εντός των Γενικών και Πανεπιστημιακών Νοσοκομείων (ΚΑΝ) και των Κέντρων Φυσικής Ιατρικής και Αποκατάστασης (ΚΕΦΙΑΠ). Ήδη είναι σε εξέλιξη η πρόσληψη 280 εργαζομένων στα ΚΕΦΙΑΠ.

Χρονοδιάγραμμα: Έως 2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Υγείας

3. Βελτιώνουμε την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας

- ✓ Εκδίδουμε υπουργική απόφαση σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία Μονάδων Οικογενειακού Προγραμματισμού.
- ✓ Αξιοποιούμε και εκπαιδεύουμε το υπάρχον προσωπικό.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Υγείας

4. Ενισχύουμε τις ασφαλιστικές δικλίδες αναφορικά με την ακούσια νοσηλεία

- ✓ Τροποποιούμε το θεσμικό πλαίσιο για την ακούσια νοσηλεία ατόμων με ψυχοκοινωνική αναπηρία.
- ✓ Βελτιώνουμε την παρακολούθηση του τρόπου εφαρμογής των μέτρων περιορισμού ατόμων με ψυχοκοινωνική αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Υγείας - Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας

Στόχος 14: Εργασία και Απασχόληση για όλους

Δείκτες: νέο θεσμικό πλαίσιο και παρεμβάσεις για την εργασία και τα κίνητρα απασχόλησης ατόμων με αναπηρία, θεσμικό πλαίσιο, πολιτικές και προγράμματα για την προώθηση της απασχόλησης ατόμων με αναπηρία, αριθμός και αύξηση ατόμων με αναπηρία που συμμετέχουν στα προγράμματα του ΟΑΕΔ, αριθμός και αύξηση ατόμων με αναπηρία που βρίσκουν εργασία μέσα από τα προγράμματα του ΟΑΕΔ, αριθμός και αύξηση προϋπολογισμού ΟΑΕΔ για προγράμματα για άτομα με αναπηρία, αύξηση των ΚοινΣΕπ Ένταξης

1. Ενισχύουμε τις ευκαιρίες απασχόλησης δίνοντας κίνητρα για την πλήρη απορρόφηση των πόρων του προγράμματος νέων θέσεων εργασίας για άτομα με αναπηρία

Ειδικότερα, το 2020 τροποποιήσαμε το πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων και εργοδοτών για την απασχόληση σε θέσεις πλήρους και μερικής απασχόλησης 2.000

ανέργων Ατόμων Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων, παρέχοντας ισχυρότερα κίνητρα. Συγκεκριμένα:

- ✓ Αυξήσαμε την επιχορήγηση νέας θέσης εργασίας από το 70% στο 90% του συνολικού (μισθολογικού και μη) κόστους, συμπεριλαμβανομένων και των αντίστοιχων δώρων Χριστουγέννων, Πάσχα και του επιδόματος αδείας στον ιδιωτικό τομέα.
- ✓ Αυξήσαμε το μέγιστο ποσό επιχορήγησης από τα 700 ευρώ στα 800 ευρώ για θέση πλήρους απασχόλησης και από τα 350 ευρώ στα 400 ευρώ μηνιαίως για θέση μερικής απασχόλησης.
- ✓ Αφαιρέσαμε τη δέσμευση απασχόλησης μετά από τη λήξη της επιχορήγησης για τους μη μακροχρόνια ανέργους.
- ✓ Αφαιρέσαμε την προϋπόθεση δίμηνης εγγραφής στο μητρώο ανέργων για τους ωφελούμενους, ώστε να μπορούν να προσληφθούν όλοι οι εγγεγραμμένοι άνεργοι που προέρχονται από Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες.
- ✓ Δώσαμε τη δυνατότητα πρόσληψης ανέργων με αναπηρία από δημόσιες επιχειρήσεις, φορείς και οργανισμούς που ασκούν οικονομική δραστηριότητα, επιπλέον των επιχειρήσεων των Δήμων και των Περιφερειών, και των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα.
- ✓ Δώσαμε τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις, τους συνεταιρισμούς, τις επιχειρήσεις των Δήμων και των Περιφερειών, καθώς και τις δημόσιες επιχειρήσεις, φορείς και οργανισμούς που εντάσσονται στο εν λόγω πρόγραμμα να ενταχθούν και στο Πρόγραμμα Εργονομικής Διευθέτησης του χώρου εργασίας (βλ. Στόχο 14, σημείο 4).
- ✓ Στοχεύουμε στην κάλυψη των θέσεων, στην αύξηση του ρυθμού κάλυψης και στη μείωση του αριθμού εγγεγραμμένων ανέργων με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Τρίμηνη παρακολούθηση ρυθμού κάλυψης των θέσεων και μηνιαία παρακολούθηση του μητρώου εγγεγραμμένης ανεργίας ατόμων με αναπηρία

Υπεύθυνος φορέας: ΟΑΕΔ

2. Ενσωματώνουμε τη διάσταση της αναπηρίας σε όλες τις πολιτικές του ΟΑΕΔ

- ✓ Συστήνουμε ομάδα εργασίας για μελέτη προτάσεων της ΕΣΑμεΑ με τη συμμετοχή της.
- ✓ Ενισχύουμε την εσωτερική συνεργασία της Υπηρεσίας για την απασχόληση των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και της Διεύθυνσης Συνεχούς Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: ΟΑΕΔ

3. Μεριμνούμε για τη θεσμοθέτηση και την ενίσχυση της υφιστάμενης Υποστηριζόμενης Απασχόλησης ως δημιουργικής διεξόδου και μέσου βιοπορισμού για τα άτομα με αναπηρία

- ✓ Εισηγούμαστε την καθιέρωση θεσμικού πλαισίου για την Υποστηριζόμενη Απασχόληση για τα άτομα με αναπηρία.

- ✓ Παρέχουμε περιβάλλον ειδικά δομημένων εργαστηρίων για την Υποστηριζόμενη Απασχόληση.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: ΟΑΕΔ

4. Λαμβάνουμε μέτρα για τη διασφάλιση της παροχής εύλογων προσαρμογών, ώστε να επιτευχθούν η ένταξη των ατόμων με αναπηρία και η ίση μεταχείρισή τους στην εργασία και την απασχόληση

- ✓ Αναπτύσσουμε δράσεις εκπαίδευσης για τα στελέχη του Δημοσίου με συμμετοχή κοινωνικών εταίρων, με σκοπό την εξάλειψη στερεοτυπικών αντιλήψεων για την ικανότητα εργασίας των ατόμων με αναπηρία.
- ✓ Ενημερώνουμε τους εργοδότες σχετικά με τις υποχρεώσεις τους για εύλογες προσαρμογές μέσα από δράσεις εκπαίδευσης και ενημέρωσης με σαφείς ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες επίτευξης.
- ✓ Λαμβάνουμε μέτρα για την προστασία και των εργοδοτών, αναγνωρίζοντας ότι τυχόν δυσανάλογη επιβάρυνσή τους αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην εργασία και την απασχόληση.
- ✓ Επιδοτούμε τους εργοδότες ως προς τις εργονομικές διευθετήσεις του χώρου εργασίας με το Πρόγραμμα Εργονομικής Διευθέτησης του χώρου εργασίας, συμμετέχοντας σε ποσοστό 90% του κόστους της απαιτούμενης δαπάνης (προσαρμοσμένες βοηθητικές τεχνολογικές εγκαταστάσεις, προσαρμογή του χώρου εργασίας, ειδικός εξοπλισμός, αγορά λογισμικού για άτομα με αναπηρία και λοιπές διευθετήσεις) και μέχρι του ποσού των 2.500 ευρώ για πενήντα (50) επιχειρήσεις ή φορείς.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, ΟΑΕΔ

5. Δημιουργία θέσεων απασχόλησης για τα άτομα με αναπηρία μέσα από την κοινωνική οικονομία και επιχειρηματικότητα

- ✓ Ενημερώνουμε τον δημόσιο τομέα και την τοπική αυτοδιοίκηση για τη δυνατότητα αξιοποίησης του θεσμικού πλαισίου σε ό,τι αφορά στις δημόσιες συμβάσεις κοινωνικής αναφοράς (ν. 4412/2016) και ειδικότερα για τη δυνατότητα ανάθεσης συμβάσεων κατ' αποκλειστικότητα σε φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ), που στοχεύουν στην ένταξη ευάλωτων ομάδων, με στόχο την αύξηση κατά 20% των δημόσιων διαγωνισμών με αξιοποίηση συμβάσεων κοινωνικής αναφοράς, ώστε να αυξηθούν οι θέσεις εργασίας ατόμων από ευάλωτες ομάδες.
- ✓ Βελτιώνουμε το θεσμικό πλαίσιο και ενημερώνουμε για τις δυνατότητες ανάπτυξης κοινωνικής επιχειρηματικότητας στοχευμένης στην κοινωνική ένταξη, με στόχο 50% αύξηση των ΚοινΣΕπ Ένταξης.

- ✓ Μεριμνούμε για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της τοπικής αυτοδιοίκησης σχετικά με τη στήριξη της ανάπτυξης κοινωνικών επιχειρήσεων ένταξης ευάλωτων ομάδων.
- ✓ Διερευνούμε τη δυνατότητα διατήρησης του Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης για 1-2 χρόνια από μέλη-εργαζόμενους σε ΚοινΣΕπ Ένταξης Ευάλωτων Ομάδων.
- ✓ Προωθούμε διακρατικές συνεργασίες με σκοπό την ενημέρωση και την προώθηση καλών πρακτικών.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

6. Προγραμματίζουμε με στοχευμένες ενέργειες απλοποίησης και επιτάχυνσης διαδικασιών την ολοκλήρωση του συνόλου των εκκρεμών προσλήψεων ατόμων με αναπηρία στον δημόσιο τομέα

- ✓ Παρακολουθούμε τις διαδικασίες ολοκλήρωσης προσλήψεων ατόμων με αναπηρία από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.
- ✓ Εκδίδουμε εγκριτικές αποφάσεις κατανομής για την ολοκλήρωση των διορισμών ατόμων με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

7. Σχεδιάζουμε και θεσπίζουμε σε συνεργασία με την ΕΣΑμεΑ νομοθετικό πλαίσιο για τη θέσπιση συνοδών για δημόσιους υπαλλήλους με αναπηρία που μετέχουν σε υπηρεσιακές αποστολές στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό στο πλαίσιο των καθηκόντων τους

Ειδικότερες ενέργειες:

- ✓ Διαβούλευση με ΕΣΑΜΕΑ για τη θέσπιση σχετικού νομοθετικού πλαισίου.
- ✓ Κατάρτιση και ψήφιση του νομοθετικού πλαισίου.
- ✓ Έκδοση εγκύκλιων οδηγιών.
- ✓ Παρακολούθηση εφαρμογής ρυθμίσεων.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούλιο 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών

8. Καταρτίζουμε και εφαρμόζουμε νομοθετικό πλαίσιο για την τηλεργασία με πρόβλεψη ειδικών ρυθμίσεων για τα άτομα με αναπηρία

Χρονοδιάγραμμα:

Εντός του 2020: εκπόνηση μελέτης και θέσπιση νομοθετικού πλαισίου

Εντός του 2023: εφαρμογή νομοθεσίας

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών

9. Υποστηρίζουμε την επαγγελματική δραστηριότητα καλλιτεχνών με αναπηρία και την ομαλή ενσωμάτωσή τους στην αγορά εργασίας

- ✓ Επιχορηγούμε πολιτιστικές πρωτοβουλίες, καθώς και την υλοποίηση εργαστηρίων και δράσεων που προάγουν την καλλιτεχνική έκφραση και τη συμπερίληψη των ατόμων με αναπηρία σε όλους τους πολιτιστικούς κλάδους.
- ✓ Προωθούμε και διασφαλίζουμε τη συνεκπαίδευση καλλιτεχνών με και χωρίς αναπηρία. Ενδεικτικά: Έλαβε επιχορήγηση το Θέατρο Ατόμων με Αναπηρία προκειμένου να υλοποιηθεί Εργαστήρι συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και καλλιτεχνικής έκφρασης για το Θέατρο και το Χορό, με σκοπό την ανάδειξη της ισότιμης παρουσίας ανάπηρων καλλιτεχνών και τη συνδιδασκαλία και συνεκπαίδευση ανάπηρων και μη ανάπηρων καλλιτεχνών.

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής δράση

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

10. Χρηματοδοτούμε παρεμβάσεις προσβασιμότητας σε χώρους εργασίας

Χρονοδιάγραμμα: Έως 2026

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Στόχος 15: Ικανοποιητικό Επίπεδο Διαβίωσης και Κοινωνικής Προστασίας

Δείκτες: Ενιαίος Κανονισμός Παροχών για την Κύρια Σύνταξη και τα συνταξιοδοτικά επιδόματα, Κανονισμός Παροχών Προνοιακών Επιδομάτων, ολοκλήρωση έργων ψηφιοποίησης

1. Καταρτίζουμε Ενιαίο Κανονισμό Παροχών για την Κύρια Σύνταξη και για τα συνταξιοδοτικά επιδόματα, που χορηγεί ο e-ΕΦΚΑ στα άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις

Η εναρμόνιση των διαδικασιών για τη χορήγηση των παροχών κύριας σύνταξης και των συνταξιοδοτικών επιδομάτων στα άτομα με αναπηρία, ανεξάρτητα από τον ενταχθέντα στον e-ΕΦΚΑ φορέα στον οποίο ασφαλίζονται, έχει προβλεφθεί με τις διατάξεις του άρθρου 49 του ν. 4670/2020, μέσω της έκδοσης Προεδρικού Διατάγματος εντός 2 ετών από την έναρξη ισχύος του νόμου.

- ✓ Χαρτογραφούμε την υφιστάμενη κατάσταση ανά φορέα, κλάδο, τομέα που εντάχθηκε στον e-ΕΦΚΑ και συστήνουμε Ομάδα Εργασίας, η οποία θα παραδώσει σχετικό πόρισμα.

Χρονοδιάγραμμα: Φεβρουάριος 2021 - Αύγουστος 2021

Υπεύθυνοι Φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων, e-ΕΦΚΑ

- ✓ Αντιμετωπίζουμε το φαινόμενο της κατακερματισμένης νομοθεσίας κατά τη χορήγηση των παροχών στους ενταχθέντες στον e-ΕΦΚΑ φορείς με ενοποίηση των διαδικασιών για τη χορήγηση κύριας σύνταξης και συνταξιοδοτικών επιδομάτων στα άτομα με αναπηρία, ανεξάρτητα από τον ενταχθέντα στον e-ΕΦΚΑ φορέα στον οποίο ασφαλίζονται.

- ✓ Διασφαλίζουμε την ίση μεταχείριση ασφαλισμένων που αντιμετωπίζουν τον ίδιο ασφαλιστικό κίνδυνο.
- ✓ Απλουστεύουμε τη νομοθεσία αλλά και τη διαδικασία χορήγησης των ανωτέρω παροχών στα άτομα με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιανουάριο 2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων

- ✓ Στο πλαίσιο της κοινωνικής ασφάλισης καταρτίζουμε ενιαίους κανόνες για τις συντάξεις και παροχές αναπηρίας.

Χρονοδιάγραμμα: Φεβρουάριος 2021 - Φεβρουάριος 2022

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ΕΦΚΑ

2. Βελτιώνουμε την πρόσβαση στις επιδοματικές πολιτικές

- ✓ Συντάσσουμε Κανονισμό Παροχών Προνοιακών Επιδομάτων στο πλαίσιο διοικητικής κωδικοποίησης, ώστε να υφίσταται ασφάλεια δικαίου στην απονομή των παροχών. Διευρύνουμε το δίκτυο σημείων πρόσβασης του ΟΠΕΚΑ.
- ✓ Εντάσσουμε τα ΚΕΠ στη διοικητική διαδικασία υποβολής αιτήσεων από τους πολίτες.
- ✓ Ψηφιοποιούμε πλήρως την απόδοση και καταβολή επιδομάτων, καθώς και τη σχετική πληροφόρηση πολιτών που είναι άτομα με αναπηρία.
- ✓ Διευρύνουμε τη διαδικασία ψηφιακής απονομής του δικαιώματος σε προνοιακό επίδομα σε πανελλαδικό επίπεδο.
- ✓ Αναβαθμίζουμε την πλατφόρμα για την υποβολή αιτήσεων από τους ίδιους τους πολίτες, μεριμνώντας για την διασφάλιση προσβασιμότητας από πολίτες με διαφορετικούς τύπους αναπηρίας.
- ✓ Αναβαθμίζουμε την πληροφόρηση των πολιτών για την εξέλιξη της αίτησής τους από την πλατφόρμα, καθώς και για σχετικές διοικητικές πράξεις και πληρωμές.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

Υπεύθυνος φορέας: Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ)

Στόχος 16: Ισότιμη Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη

Δείκτες: παρεμβάσεις βελτίωσης προσβασιμότητας στα δικαστικά κτήρια, ποσοστό ολοκλήρωσης ψηφιοποίησης Δικαιοσύνης, επικαιροποίηση Κωδίκων σε διαβούλευση με το αναπηρικό κίνημα, εκσυγχρονισμός καταλόγου μεταφραστών και πραγματογνωμόνων, απλοποίηση διαδικασίας πρόσβασης στα πέντε Σπίτια του Παιδιού και μέριμνα για παιδιά με αναπηρία, πόρισμα Ομάδας Εργασίας και έκθεση συνεπειών ρύθμισης για την πρόσβαση ατόμων με αναπηρία στη δωρεάν Νομική Βοήθεια

1. Βελτιώνουμε την προσβασιμότητα στα δικαστικά κτήρια

- ✓ Καταγράφουμε την υφιστάμενη κατάσταση σε ιδιόκτητα και μισθωμένα κτήρια και καταρτίζουμε προδιαγραφές καθολικής πρόσβασης (ενδεικτικά, ανελκυστήρας, ηχητικές και οπτικές σημάσεις, γραφή braille, έξοδος κινδύνου).

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

- ✓ Εξασφαλίζουμε σταδιακά την καθολική προσβασιμότητα στα δικαστικά κτήρια.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2024: Δικαστικές Υπηρεσίες Αθηνών και Πειραιά

2024-2027: λοιπά Εφετεία και Δικαστικές Υπηρεσίες μεγάλων πόλεων

2027-2030: Δικαστικές Υπηρεσίες λοιπής επικράτειας

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Δικαιοσύνης

2. Ολοκληρώνουμε την ψηφιοποίηση της Δικαιοσύνης

- ✓ Επεκτείνουμε την ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων, λήψη πιστοποιητικών και αποφάσεων.
- ✓ Καθιστούμε προσβάσιμες τις ιστοσελίδες, π.χ. με δυνατότητα ηχητικής ανάγνωσης και μεταβολής μεγέθους γραμματοσειρών.
- ✓ Μελετούμε τη δυνατότητα να ενισχυθεί η προσβασιμότητα σε κωφούς και βαρήκοες στις δικαστικές αίθουσες με τη χρήση νέων τεχνολογιών σε συνδυασμό με την υπάρχουσα υποδομή του Έργου ‘Ψηφιακή Καταγραφή, Αποθήκευση και Διάθεση Πρακτικών Συνεδριάσεων Δικαστηρίων με ΣΔΙΤ (2016-2021)’.

Χρονοδιάγραμμα: 2022-2026

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Δικαιοσύνης, Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

3. Επικαιροποιούμε τους Κώδικες και αναδιατυπώνουμε, όπου απαιτείται, τους όρους αναπηρίας

- ✓ Συστήνουμε ομάδες εργασίας για τον Ποινικό Κώδικα, τον Αστικό Κώδικα, τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και τους Κώδικες Δικονομίας, ώστε να εναρμονισθούν οι διατάξεις τους και η ορολογία που χρησιμοποιείται σε αυτούς, με την προσέγγιση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Δικαιοσύνης

4. Εκσυγχρονίζουμε τον κατάλογο πραγματογνωμόνων και διερμηνέων

- ✓ Επικαιροποιούμε, ενοποιούμε και ψηφιοποιούμε τον κατάλογο πραγματογνωμόνων.
- ✓ Αναπτύσσουμε εθνικό ανοιχτό μητρώο διερμηνέων στη νοηματική γλώσσα προς αξιοποίησή του στην πολιτική και ποινική διαδικασία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Δικαιοσύνης

5. Μεριμνούμε για δικαιοσύνη φιλική προς τα παιδιά με αναπηρία που είναι θύματα και μάρτυρες αξιόποινων πράξεων

- ✓ Αναθέτουμε σε εξειδικευμένο προσωπικό την εξατομικευμένη αξιολόγηση των αναγκών προστασίας των ανηλίκων θυμάτων, καθώς και της αντιληπτικής ικανότητας και ψυχικής κατάστασης αυτών.
- ✓ Διαμορφώνουμε συνθήκες και χώρους κατάλληλους για την εξέταση των ανηλίκων θυμάτων με αναπηρία από τις προανακριτικές, ανακριτικές, εισαγγελικές και δικαστικές αρχές.
- ✓ Βελτιώνουμε τους όρους προσβασιμότητας και απλοποιούμε την διαδικασία στα πέντε (5) Σπίτια του Παιδιού.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Δικαιοσύνης

6. Μεριμνούμε για τη διευκόλυνση πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία στη δωρεάν Νομική Βοήθεια

- ✓ Συστήνουμε Ομάδα Εργασίας με αντικείμενο την εξέταση αναπροσαρμογής των όρων παροχής νομικής βοήθειας σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος στοχεύοντας στη θέσπιση θετικών μέτρων για τα άτομα με αναπηρία.
- ✓ Συντάσσουμε σχετική έκθεση συνεπειών ρυθμίσεων.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2025

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Δικαιοσύνης

Στόχος 17: Προστασία και Ασφάλεια σε καταστάσεις κινδύνου και εκτάκτου ανάγκης

Δείκτες: νέες υπηρεσίες μέριμνας για την προστασία και ασφάλεια των ατόμων με αναπηρία σε καταστάσεις κινδύνου και έκτακτης ανάγκης, επικαιροποίηση σχεδίων εκτάκτων αναγκών, πρόβλεψη για προσβάσιμους χώρους αναμονής και καταφυγής, προσβάσιμη αναμετάδοση πληροφορίας και αναγγελίας κ.ο.κ., τροποποίηση κανονισμών

1. Βελτιώνουμε την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στις υπηρεσίες εκτάκτου ανάγκης

- ✓ Καθιστούμε, με την Υπηρεσία Επικοινωνιών Εκτάκτου Ανάγκης 112, εφικτό τον αυτόματο εντοπισμό της ακριβούς θέσης του καλούντος σε περιπτώσεις κλήσης ή αποστολής μηνύματος SMS στο 112 από έξυπνο κινητό τηλέφωνο.
- ✓ Πραγματοποιούμε δράσεις ενημέρωσης με τη χρήση προσβάσιμων μορφών επικοινωνίας σε επίπεδο Δήμων, σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, και αξιοποιούμε τις εθελοντικές οργανώσεις του μητρώου της Γενικής Γραμματείας για τη διάχυση της πληροφορίας.
- ✓ Διερευνούμε συνέργειες με τους Δήμους για την κατάρτιση καταλόγων με στοιχεία επικοινωνίας των ατόμων με αναπηρία που κατοικούν εντός των ορίων αρμοδιότητάς

τους, με προηγούμενη ρητή συναίνεση αυτών, για τη στοχευμένη δρομολόγηση δράσεων προστασίας, λαμβάνοντας υπόψη και το είδος της αναπηρίας (κινητική αναπηρία, αναπηρία οπτική, ακουστική, ομιλίας, νοητική, γνωστική και ψυχική, μη ορατή αναπηρία ή χρόνια πάθηση, όπως αναπνευστικές διαταραχές, κατάθλιψη, διαβήτη, σχιζοφρένεια).

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη – Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Google, πάροχοι κινητής τηλεφωνίας

2. Επικαιροποιούμε τα Σχέδια Εκτάκτων Αναγκών, ώστε να ενσωματωθούν προβλέψεις και για άτομα με αναπηρία (εργαζόμενους ή επισκέπτες) σε περίπτωση φυσικών καταστροφών (σεισμοί, πυρκαγιές, πλημμύρες)

✓ Ελέγχουμε και αναθεωρούμε τα Σχέδια Εκτάκτων Αναγκών, από τα οποία μέχρι τώρα απουσίαζαν ειδικοί κανονισμοί για τα άτομα με αναπηρία, στη νομοθεσία για την πολιτική άμυνα και την πολιτική προστασία.

✓ Εντάσσουμε στα Σχέδια αυτά διαδικασίες ανταπόκρισης και ετοιμότητας σε καταστάσεις κινδύνου.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2020

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη – Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας

3. Εκδίδουμε κατευθυντήριες οδηγίες για τον σχεδιασμό εκκένωσης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης

✓ Συμπληρώνουμε και τροποποιούμε τον Κανονισμό Πυροπροστασίας του 2018 στη λογική των αρχών του ‘Σχεδιασμού για Όλους’.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούνιο 2021

Υπεύθυνοι και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, Πυροσβεστική, ΕΣΑμεΑ, Ελληνικό Ινστιτούτο Πυροπροστασίας Κατασκευών (ΕΛΠΠΥΚΑ)

✓ Παρεμβαίνουμε στα δημόσια κτήρια για τη διαμόρφωση προσβάσιμων χώρων αναμονής σε περίπτωση έκτακτων συνθηκών και για την τοποθέτηση νέων σημάτων διαφυγής προσβάσιμης εξόδου, υπό το πρίσμα του καθολικού σχεδιασμού. Τα τελευταία θα είναι συμπληρωματικά των υφιστάμενων σημάτων διαφυγής, τα οποία βασίζονται στα διεθνή πρότυπα ISO 7010:2011 και ISO 21542:2011. Βελτιώνουμε την προσβασιμότητα χώρων καταφυγής.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, Υπουργείο Εσωτερικών

✓ Βελτιώνουμε την προσβασιμότητα χώρων καταφυγής.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2021

Υπεύθυνοι και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών – Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας, Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη – Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

- ✓ Αποτυπώνουμε σε πολεοδομικούς χάρτες τους χώρους καταφυγής και τις οδεύσεις διαφυγής (σε ρυμοτομικό ή Τοπικό Πολεοδομικό Σχέδιο) με γνώμονα την προσβασιμότητα.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2021

Υπεύθυνοι και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, Ανάδοχοι που εκπονούν τα ΤΠΣ.

- ✓ Αποδίδουμε την εικόνα της πόλης με ψηφιακά δεδομένα και έτσι καθιστούμε δυνατή την ανάπτυξη σχεδίων για την αντιμετώπιση έκτακτων καταστροφών και καταστάσεων.

Χρονοδιάγραμμα: Σεπτέμβριος 2021 - Μάρτιος 2022

Υπεύθυνος και Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη – Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, ΚΕΔΕ, Δήμοι

- ✓ Δημιουργούμε χάρτες με εν δυνάμει προσβάσιμους χώρους περίθαλψης, υπαίθριων υγειονομικών δομών για όλους, συγκέντρωσης τροφίμων, φαρμάκων και άλλων αγαθών. Εξασφαλίζουμε τη διακίνηση των ανωτέρω αγαθών με ήπιους τρόπους μεταφοράς, μεριμνώντας ειδικά για τα άτομα με αναπηρία, και την απρόσκοπτη λειτουργία της αστικής εφοδιαστικής αλυσίδας σε έκτακτες καταστάσεις.

Χρονοδιάγραμμα: Σεπτέμβριος 2021 - Μάρτιος 2022

Υπεύθυνοι και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη – Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, Υπουργείο Υγείας – Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων Υγείας, ΚΕΔΕ, Δήμοι

- ✓ Μεριμνούμε για την προσβάσιμη αναμετάδοση πληροφορίας και αναγγελίας ενός κινδύνου τόσο για τα άτομα με αναπηρία όσο και για τα εμποδιζόμενα άτομα.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούνιο 2021

Υπεύθυνος και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, ΕΣΑμεΑ, Πυροσβεστική, ΕΛΠΥΚΑ, ΤΕΕ για την πληροφόρηση των μηχανικών

4. Εξασφαλίζουμε την πρόσβαση στην πληροφόρηση και την προστασία των ατόμων με αναπηρία σε περίπτωση σεισμού και συνοδών φαινομένων

- ✓ Υλοποιούμε επιμορφωτικά σεμινάρια και παρέχουμε σειρά εντύπων, αφισών και tablet εφαρμογών για άτομα με αναπηρία στα ελληνικά και στα αγγλικά, σε συμβατικές και

προσβάσιμες μορφές, για θέματα αντισεισμικής προστασίας και σχεδιασμού εκτάκτων αναγκών.

Ενδεικτικά:

- 25 σεμινάρια για Διευθυντές Σχολικών Μονάδων Ειδικής Αγωγής και εκπαιδευτικούς υπεύθυνους για τη σύνταξη σχολικών σχεδίων έκτακτης ανάγκης, εργαζόμενους Κέντρων Κατάρτισης, γονείς και εκπαιδευτές ατόμων με αναπηρία σε όλη τη χώρα.
- Έντυπο και αφίσα για την προστασία σε περίπτωση σεισμού με τη μέθοδο 'εύκολο να διαβαστεί' (easy to read), για να στηρίζουμε την αυτενέργεια των ατόμων με μαθησιακές και επικοινωνιακές δυσκολίες σε περίπτωση σεισμού.
- Αναρτούμε το ενημερωτικό υλικό του Οργανισμού Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (ΟΑΣΠ) σε Ψηφιακή Βιβλιοθήκη προσβάσιμη στα άτομα με αναπηρία.
- 3 video με οδηγίες αντισεισμικής προστασίας στη νοηματική και διερευνάται η δυνατότητα χρηματοδότησης υποτιτλισμού.

Χρονοδιάγραμμα:

Εντός του 2022: υλοποίηση δράσεων

Σεπτέμβριος-Ιούλιος κάθε έτους: διεξαγωγή σεμιναρίων

Υπεύθυνος φορέας: : Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών

Εμπλεκόμενος φορέας: Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (ΟΑΣΠ)

5. Εγγυώμαστε την αποκατάσταση και την προσωρινή στέγαση ατόμων με αναπηρία πηλγέντων από φυσικές καταστροφές

- ✓ Θέτουμε ως στόχο την 100% ανταπόκριση στις ανάγκες προσωρινής στέγασης ατόμων με αναπηρία με χορήγηση επιδότησης ενοικίων - συγκατοίκησης.

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής δράση

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών

Στόχος 18: Ελευθερία, Ασφάλεια και Προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας

Δείκτες: αριθμός και ποσοστό προσβάσιμων Αστυνομικών Υπηρεσιών, λειτουργία νέων προσβάσιμων εφαρμογών επικοινωνίας σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, αριθμός προσωπικού Ελληνικής Αστυνομίας και σωφρονιστικών καταστημάτων που ολοκλήρωσε προγράμματα εκπαίδευσης στη νοηματική γλώσσα, ενσωμάτωση ενότητας για τα άτομα με αναπηρία στην Εθνική Στρατηγική Πρόληψης Βίας, ολοκλήρωση ενεργειών καταγραφής και αποτίπωσης της υφιστάμενης κατάστασης και υλοποίηση βελτιωτικών παρεμβάσεων, Πρωτόκολλα Διαχείρισης Κρατουμένων με αναπηρία, έντυπο υλικό και εκπαιδευτικά προγράμματα ανά κατηγορία αναπηρίας, ανάπτυξη ειδικών σχεδίων δράσης

1. Διασφαλίζουμε την ισότιμη πρόσβαση στις υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας

- ✓ Φυσική προσβασιμότητα στις Αστυνομικές Υπηρεσίες.
Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2020: ολοκλήρωση μελέτης
Ιανουάριος 2021: έναρξη παρεμβάσεων
- ✓ Επικοινωνία σε περίπτωση ατυχήματος, έκτακτης ανάγκης ή και γενικότερα ελέγχου από στελέχη της Ελληνικής Αστυνομίας με τη χρήση ειδικών εφαρμογών επικοινωνίας, καρτών επικοινωνίας με ειδικά σήματα για τους βασικότερους λόγους που ένας αστυνομικός μπορεί να κάνει έλεγχο σε έναν πολίτη, στοιχεία που μπορεί να του ζητήσει, αλλά και επιλογές απάντησης σε ελέγχους.
- ✓ Επικοινωνία με το 100 μέσω μηνύματος και ειδικών προσβάσιμων εφαρμογών (Viber, WhatsApp).
- ✓ Πρόγραμμα εκπαίδευσης ομάδας αστυνομικών στη νοηματική γλώσσα.
Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021
Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη – Ελληνική Αστυνομία

2. Προστατεύουμε τα άτομα με αναπηρία από διακρίσεις και βία

- ✓ Βελτιστοποιούμε τη διερεύνηση και δίωξη πράξεων που μπορούν να προκαλέσουν διακρίσεις ή βία σε βάρος ατόμων με αναπηρία μεριμνώντας για την ειδική εκπαίδευση του προσωπικού των Τμημάτων Ρατσιστικής Βίας της Ελληνικής Αστυνομίας.
- ✓ Εστιάζουμε στην έγκαιρη αναγνώριση πολιτών με μη ορατές αναπηρίες και στην ορθή αντιμετώπιση των προσώπων αυτών κατά τη διαχείριση περιστατικών.
- ✓ Εκδίδουμε ειδικό εκπαιδευτικό εγχειρίδιο ενεργειών.
Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021
Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη – Ελληνική Αστυνομία

3. Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των ατόμων με αναπηρία

- ✓ Εντάσσουμε ειδική ενότητα για τα άτομα με αναπηρία στην Εθνική Στρατηγική Πρόληψης Βίας που εκπονεί η Διεύθυνση Πρόληψης της Βίας.
- ✓ Εκπαιδευούμε το προσωπικό που στελεχώνει τις Υπηρεσίες Αντιμετώπισης της Ενδοοικογενειακής Βίας της Ελληνικής Αστυνομίας.
- ✓ Δημιουργούμε ειδική προσβάσιμη εφαρμογή καταγγελιών ενδοοικογενειακής βίας και σεξουαλικής εκμετάλλευσης για τα άτομα με αναπηρία.
Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021
Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη – Ελληνική Αστυνομία

4. Βελτιώνουμε τις συνθήκες διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία στα καταστήματα κράτησης

- ✓ Εξετάζουμε την υφιστάμενη κατάσταση των καταστημάτων κράτησης ως προς το κριτήριο της προσβασιμότητας, της διασφάλισης του σεβασμού της ανθρωπίνης

αξιοπρέπειας και της ενίσχυσης του αυτοσεβασμού των φυλακισμένων και των επισκεπτών τους.

- ✓ Καταγράφουμε τον πληθυσμό των φυλακισμένων με σωματική αναπηρία ή αδυναμία αυτοεξυπηρέτησης και τις υποδομές κάλυψης βασικών αναγκών διαβίωσης των φυλακισμένων στα καταστήματα κράτησης.
- ✓ Αποτυπώνουμε και υλοποιούμε όλες τις θεσμικές παρεμβάσεις που απαιτούνται για την εφαρμογή πρωτοκόλλων διαχείρισης φυλακισμένων με αναπηρία.
- ✓ Εξειδικεύουμε έργα βελτίωσης προσβασιμότητας στα κτήρια των καταστημάτων κράτησης και υλοποιούμε τις αναγκαίες παρεμβάσεις.
- ✓ Αναπτύσσουμε διωπουργική προσέγγιση στη διαχείριση φυλακισμένων με αναπηρία και συνεργαζόμαστε για την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και περίθαλψης, το δικαίωμα στην υγεία αλλά και την δικαιοσύνη των φυλακισμένων με αναπηρία.
- ✓ Για τον σκοπό αυτό, καταρτίζουμε, υπογράφουμε και εφαρμόζουμε Μνημόνια Συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων Υπουργείων.
- ✓ Ενημερώνουμε και εκπαιδεύουμε τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους στη διαχείριση φυλακισμένων με αναπηρία.

Ενδεικτικά: 36 ημερίδες ενημέρωσης για την αναπηρία και τα Πρωτόκολλα Διαχείρισης Κρατουμένων με αναπηρία, έντυπο υλικό και εκπαιδευτικά προγράμματα ανά κατηγορία αναπηρίας.

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη – Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Υγείας

5. Βελτιώνουμε την επιχειρησιακή ετοιμότητα του συστήματος φύλαξης ατόμων με αναπηρία σε περιπτώσεις κρίσιμων συνθηκών

- ✓ Αναπτύσσουμε και εφαρμόζουμε Ειδικά Σχέδια Δράσης για την αντιμετώπιση κρίσης που οφείλεται είτε σε ενδογενείς είτε σε φυσικούς ή λοιπούς εξωγενείς παράγοντες.

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη – Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής

Στόχος 19: Προστασία Πολιτών Τρίτων Χωρών και Ασυνόδευτων Ανηλίκων

***Δείκτες:** αριθμός και ποσοστό προσβάσιμων καταλυμάτων και παρεχόμενων υπηρεσιών, συγκέντρωση και επεξεργασία δεδομένων και στατιστικών στοιχείων για τον πληθυσμό πολιτών τρίτων χωρών και ασυνόδευτων ανηλίκων με αναπηρία, επιτάχυνση της διαδικασίας αξιολόγησης της ευαλωτότητας μεταναστών, προσφύγων και αιτούντων άσυλο που είναι άτομα με αναπηρία, αριθμός και ποσοστό προσωπικού που εκπαιδεύτηκε, αριθμός και ποσοστό αύξησης των προσβάσιμων δομών φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων, αριθμός και ποσοστό ασυνόδευτων ανηλίκων με αναπηρία που φιλοξενούνται στις δομές, σχεδιασμός πρωτοκόλλων διαχείρισης κρίσεων στους ξενώνες ασυνόδευτων ανηλίκων, αριθμός και ποσοστό ανήλικων πολιτών τρίτων*

χωρών με αναπηρία σε εκπαιδευτικά προγράμματα και δομές, ένταξη της οριζόντιας διάστασης της αναπηρίας στην Εθνική Στρατηγική για τα Ασυνόδευτα Ανήλικα

1. Βελτιώνουμε τις συνθήκες υποδοχής και φιλοξενίας πολιτών τρίτων χωρών με αναπηρία

- ✓ Εξασφαλίζουμε την προσβασιμότητα στα καταλύματα και στις παρεχόμενες υπηρεσίες.
- ✓ Διαμορφώνουμε κατάλληλες συνθήκες διαβίωσης για τους ίδιους και τους συνοδούς τους.
- ✓ Διαθέτουμε 'ζωντανή βοήθεια'. Ενδεικτικά: διερμηνεία σε διεθνή νοηματική γλώσσα, εκπαίδευση προσωπικού.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2020

Υπεύθυνοι και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Κέντρο Μελετών Ασφαλείας, Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης

2. Διευκόλυνουμε την άσκηση των δικαιωμάτων των ευάλωτων ομάδων

- ✓ Ενισχύουμε την επιχειρησιακή λειτουργία κινητών ομάδων λήψης βιομετρικών δεδομένων (φωτογραφίας, δείγματος υπογραφής, δακτυλικών αποτυπωμάτων), όταν ο πολίτης τρίτης χώρας αδυνατεί να προσέλθει ενώπιον της αρμόδιας υπηρεσίας.
- ✓ Επιταχύνουμε τη διαδικασία αξιολόγησης της ευαλωτότητας μεταναστών, προσφύγων και αιτούντων άσυλο που είναι άτομα με αναπηρία με τη χρήση ειδικών εργαλείων.
- ✓ Εξαλείφουμε τα εμπόδια πρόσβασης στην πληροφορία λόγω της έλλειψης εγγράφων σε προσβάσιμες μορφές και υπηρεσιών διερμηνείας στη νοηματική γλώσσα.

Ενδεικτικά: Εισάγουμε νέες τεχνολογίες και εργαλεία (easy to read), εκπαιδεύουμε το προσωπικό στις βασικές γνώσεις της νοηματικής γλώσσας.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2020

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου

3. Εντάσσουμε την οριζόντια διάσταση της αναπηρίας στην Εθνική Στρατηγική για τα Ασυνόδευτα Ανήλικα

- ✓ Διαμορφώνουμε κατάλληλες και επαρκείς θέσεις διαμονής σύμφωνα με τον αριθμό και τις ανάγκες των ασυνόδευτων ανηλίκων με αναπηρία που βρίσκονται στη χώρα.
- ✓ Αυξάνουμε τον αριθμό των δομών φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων με στόχο την άμεση τοποθέτηση των παιδιών σε αυτές, ιδίως εφόσον υπάρχουν στοιχεία ευαλωτότητας, όπως αναπηρία ή άλλα σοβαρά προβλήματα υγείας.
- ✓ Βελτιώνουμε τον Οδηγό Λειτουργίας Δομών Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων λαμβάνοντας μέριμνα για τις περιπτώσεις ασυνόδευτων ανηλίκων με σοβαρά θέματα υγείας, αναπηρία κ.ά..

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2023

- ✓ Αναπτύσσουμε 500 θέσεις προσωρινής φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων στην ενδοχώρα με στόχο αφενός τη μείωση του χρόνου παραμονής των ανηλίκων σε Κέντρα

Υποδοχής και Ταυτοποίησης και σε καθεστώς προστατευτικής φύλαξης και αφετέρου τον έγκαιρο εντοπισμό της ευαλωτότητας.

- ✓ Παρακολουθούμε και αξιολογούμε τη λειτουργία των δομών φιλοξενίας, εκπαιδεύουμε το προσωπικό και αναπτύσσουμε ανεξάρτητο μηχανισμό παραπόνων.

Χρονοδιάγραμμα: Μάρτιος 2021 - Δεκέμβριος 2024

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου – Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Δικαιοσύνης, Υπουργείο Εσωτερικών, Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, Υπουργείο Υγείας, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών

4. Ανιχνεύουμε έγκαιρα την ευαλωτότητα ασυνόδευτων ανηλίκων κατά την άφιξή τους και σχεδιάζουμε κατάλληλο πλαίσιο στήριξης

Ενδεικτικά:

- ✓ Δημιουργούμε εργαλεία ανίχνευσης ευαλωτότητας.
- ✓ Εκπαιδεύουμε προσωπικό στην αναγνώριση ευαλωτότητας.
- ✓ Καταγράφουμε τα κέντρα φιλοξενίας βάσει των προδιαγραφών προσβασιμότητας και της εγγύτητας τους στον αστικό ιστό και σε απαραίτητες υποστηρικτικές υπηρεσίες.
- ✓ Υποστηρίζουμε τους φορείς που λειτουργούν προσβάσιμα κέντρα φιλοξενίας για ασυνόδευτους ανηλίκους που είναι άτομα με αναπηρία, μεριμνώντας για την απασχόληση σε αυτά εξειδικευμένου προσωπικού ή για την επιμόρφωση των στελεχών τους.

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου – Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων

5. Διασφαλίζουμε το δικαίωμα στην εκπαίδευση όλων των παιδιών που αιτούνται άσυλο

- ✓ Εκπονούμε πρωτόκολλο συνεργασίας των Υπουργείων Μετανάστευσης και Ασύλου, Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για τη μετακίνηση ανήλικων πολιτών τρίτων χωρών με αναπηρία σε κατάλληλες εκπαιδευτικές δομές.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2021

- ✓ Προωθούμε δράσεις επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, την πολιτισμική διαμεσολάβηση και τη διερμηνεία στο σχολικό περιβάλλον.

Χρονοδιάγραμμα: Ιανουάριος 2021 - Δεκέμβριος 2022

- ✓ Σχεδιάζουμε κατάλληλες παρεμβάσεις για την πρόσβαση ασυνόδευτων ανηλίκων, συμπεριλαμβανομένων παιδιών με αναπηρία, σε προγράμματα μη τυπικής εκπαίδευσης καθώς και στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Χρονοδιάγραμμα: Ιανουάριος 2021 - Δεκέμβριος 2023

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου – Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

6. Ενισχύουμε την υποστήριξη σε ασυνόδευτους ανήλικους που χρήζουν ψυχιατρικής διάγνωσης και παρακολούθησης

- ✓ Σχεδιάζουμε πρωτόκολλα διαχείρισης κρίσεων στους ξενώνες ασυνόδευτων ανηλίκων .
- ✓ Εκπαιδεύουμε το προσωπικό των ξενώνων σε ζητήματα πολιτισμικής ευαισθητοποίησης και διαχείρισης κρίσεων.
- ✓ Χαρτογραφούμε τις διαθέσιμες υπηρεσίες για την υποστήριξη της ψυχικής υγείας παιδιών και εφήβων, επικαιροποιούμε και αξιολογούμε το σύστημα παραπομπής ασυνόδευτων ανηλίκων που χρήζουν ψυχοκοινωνικής στήριξης, ψυχιατρικής γνωμάτευσης και παρακολούθησης.
- ✓ Βελτιώνουμε το θεσμικό πλαίσιο ακούσιας νοσηλείας εντός του 2020.

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2024

Υπεύθυνοι και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου – Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, Υπουργείο Υγείας, Υπουργείο Δικαιοσύνης

Πυλώνας III: Προσβασιμότητα

Στόχος 20: Προσβασιμότητα στο Φυσικό και Δομημένο Περιβάλλον

***Δείκτης:** δημιουργία νέας ψηφιακής πλατφόρμας καταγραφής και παρακολούθησης βελτιωτικών παρεμβάσεων προσβασιμότητας κτηρίων που στεγάζουν δημόσιες υπηρεσίες, ποσοστό ολοκλήρωσης βελτιωτικών παρεμβάσεων, αριθμός και ποσοστό προσβάσιμων κτηρίων που στεγάζουν δημόσιες υπηρεσίες, οριζόντιες παρεμβάσεις (όπως η ανάπτυξη Εθνικού Συστήματος Πιστοποίησης και σήματος προσβασιμότητας), ποσοστό απορρόφησης χρηματοδότησης της δράσης 'Προσβασιμότητα των ΑμεΑ στις παραλίες' στο πλαίσιο του Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού 'Αντώνης Τρίτσης' και καταγραφή έργων βελτίωσης προσβασιμότητας που ολοκληρώθηκαν*

1. Δημιουργούμε ψηφιακή πλατφόρμα για την παρακολούθηση βελτιώσεων προσβασιμότητας στο δομημένο περιβάλλον οριζόντια, αποφασιστικά και αποτελεσματικά, ξεκινώντας από τα κτήρια που στεγάζουν δημόσιες υπηρεσίες

- ✓ Δημιουργούμε ηλεκτρονική πλατφόρμα απογραφής κτηρίων του Δημοσίου και καταχώρισης των αναγκαίων παρεμβάσεων για τη βελτίωση της προσβασιμότητάς τους σε συνεργασία με το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΤΕΕ).
- ✓ Χαρτογραφούμε τα σημεία παρέμβασης, σχεδιάζουμε data-driven στρατηγική υλοποίησης και εκτίμησης προϋπολογισμού.

- ✓ Σχεδιάζουμε τον επιτελικό συντονισμό της διενέργειας επιτόπιων επαληθεύσεων προσβασιμότητας και απαιτούμενων βελτιώσεων από αρμόδια όργανα.
- ✓ Αξιοποιούμε τις ‘Τεχνικές Οδηγίες’ προσαρμογής υφιστάμενων κτηρίων και υποδομών για την προσβασιμότητα ατόμων με αναπηρία και εμποδιζόμενων ατόμων σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
- ✓ Ενδεικτικά θα υλοποιηθούν παρεμβάσεις όπως η κατασκευή ανελκυστήρων ή μηχανικών μέσων κάλυψης υψομετρικών διαφορών και χώρου πρόσβασης, η τοποθέτηση ράμπας ή αναβατόριου, η διαμόρφωση προσβάσιμων χώρων υγιεινής και προσβάσιμων χώρων στάθμευσης οχημάτων ατόμων με αναπηρία με ειδική διαγράμμιση πλησίον εισόδων κτηρίων σε μονάδες υγείας, σχολικών κτηρίων, αστυνομικών υπηρεσιών και καταστημάτων κράτησης, κτηριακών εγκαταστάσεων Υπουργείων και εποπτευόμενων φορέων, αθλητικών υποδομών, δικαστηρίων κλπ.
- ✓ Εισηγούμαστε νομοθετικές διατάξεις για την επιτάχυνση διαδικασιών και εργασιών αποκατάστασης προσβασιμότητας κτηρίων του δημοσίου.
- ✓ Παρακολουθούμε την υλοποίηση των δεσμεύσεων βελτίωσης προσβασιμότητας από τα Υπουργεία και τους ΟΤΑ αξιοποιώντας τη νέα ηλεκτρονική πλατφόρμα και το δίκτυο σημείων αναφοράς που εποπτεύει ο Υπουργός Επικρατείας ως Συντονιστικός Μηχανισμός στη Κυβέρνηση.
- ✓ Αξιοποιούμε το πληροφοριακό σύστημα MAZI της Προεδρίας της Κυβέρνησης για την παρακολούθηση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των δράσεων βελτίωσης φυσικής προσβασιμότητας από τα αρμόδια Υπουργεία.
- ✓ Διερευνούμε σε κάθε στάδιο υλοποίησης της οριζόντιας δράσης τις δυνατότητες χρηματοδότησης από τον κρατικό προϋπολογισμό, από ευρωπαϊκούς πόρους αλλά και στοχευμένο πρόγραμμα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης για σχολικά κτήρια, μονάδες υγείας, χώρους πολιτισμού και αθλητισμού και δομές κοινωνικής πρόνοιας.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2022

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργός Επικρατείας, Συντονιστικός Μηχανισμός (πολιτικός συντονισμός), Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ΤΕΕ

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Οικονομικών, Υπουργείο Εσωτερικών, Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, ΟΤΑ

2. Σχεδιάζουμε οριζόντιες πολιτικές για προσβάσιμο φυσικό και δομημένο περιβάλλον

- ✓ Εκδίδουμε Τεχνικές Προδιαγραφές Μελέτης Προσβασιμότητας.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Μάρτιο 2021

Υπεύθυνοι και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, ΕΣΑμεΑ

- ✓ επικαιροποιούμε και εξειδικεύουμε τις Οδηγίες Σχεδιασμού ‘Σχεδιάζοντας για Όλους’ και τους όρους προσβασιμότητας εξωτερικών χώρων κίνησης πεζών με σύσταση ομάδας εργασίας σύμφωνα με τα νεότερα εθνικά και ευρωπαϊκά πρότυπα προσβασιμότητας.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Σεπτέμβριο 2021

Υπεύθυνοι και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας –

- Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, ΕΣΑμεΑ, ΟΤΑ
- ✓ Δημιουργούμε σχέδια υλοποίησης προσβάσιμων δικτύων πεζή μετακίνησης και θέσεων στάθμευσης παρά την οδό με βάση την κείμενη νομοθεσία.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2021

Υπεύθυνοι και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, ΟΤΑ

- ✓ Αναπτύσσουμε Εθνικό Σύστημα Πιστοποίησης της προσβασιμότητας και καθιερώνουμε Εθνικό Σήμα Προσβασιμότητας βάσει του Προτύπου ΕΛΟΤ 1439:2013 ‘Οργανισμός φιλικός σε πολίτες με αναπηρία – Απαιτήσεις και συστάσεις’ και της Τεχνικής Προδιαγραφής ΕΛΟΤ 1449.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούνιο 2022

Υπεύθυνος και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, Υπουργείο Εσωτερικών, ΟΤΑ, ιδιώτες

- ✓ Ορίζεται ως Υπεύθυνος Προσβασιμότητας ο Τεχνικός Ασφαλείας κάθε δημόσιου κτηρίου. Αντίστοιχα ορίζεται Υπεύθυνος Προσβασιμότητας σε ιδιωτικά κτίρια (κατ’ αναλογία με τον Data Protection Officer (DPO) για τα προσωπικά δεδομένα).

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2021

Υπεύθυνος και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, Υπουργείο Εσωτερικών, Υπουργεία, κρατικοί φορείς, ΟΤΑ, ιδιώτες

- ✓ Ενημερώνουμε την ηλεκτρονική ταυτότητα του Δήμου με τα στοιχεία προσβασιμότητας σε επίπεδο πόλης, με στόχο να μπορούν να υλοποιηθούν και σχετικές εφαρμογές (app) για τους πολίτες και τους επισκέπτες (ψηφιακοί χάρτες).

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2022

Υπεύθυνοι και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υπουργείο Οικονομικών, Υπουργείο Εσωτερικών, Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ΟΤΑ

- ✓ Εκδίδουμε τεχνικές προδιαγραφές προσβασιμότητας για όλες τις ειδικές εγκαταστάσεις (π.χ. κατασκηνώσεις).

Χρονοδιάγραμμα: Δεκέμβριος 2022

Υπεύθυνος και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, Υπουργείο Εσωτερικών, Αναθέτουσες Αρχές, Τεχνικές Υπηρεσίες Δημοσίων Φορέων, Μελετητικά Γραφεία, Κατασκευαστικές Εταιρίες

3. Αναπτύσσουμε και προωθούμε την εφαρμογή κανόνων ποιότητας σε όλη την κατασκευαστική δραστηριότητα της χώρας εντάσσοντας απαιτήσεις προσβασιμότητας στις τεχνικές προδιαγραφές

- ✓ Προσαρμόζουμε τις Ελληνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (ΕΤΕΠ) στα ισχύοντα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα.

- ✓ 9 ΕΤΕΠ προβλέπουν απαιτήσεις σχετικά με την προσβασιμότητα στο δομημένο περιβάλλον.

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής δράση

Υπεύθυνος και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, Αναθέτουσες Αρχές, Τεχνικές Υπηρεσίες Δημοσίων Φορέων, Μελετητικά Γραφεία, Κατασκευαστικές Εταιρίες

4. Διευκολύνουμε την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε περιουσία του Δημοσίου (αιγιαλό, παραλία, όχθη και παράχθια ζώνη)

- ✓ Με τη δράση 'Προσβασιμότητα των ΑμεΑ στις παραλίες' στο πλαίσιο του Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού 'Αντώνης Τρίτσης' χρηματοδοτούνται, ενδεικτικά: η προμήθεια και εγκατάσταση μη μόνιμων συναρμολογούμενων υποδομών/ράμπας για αυτόνομη πρόσβαση, τόσο στον ευρύτερο χώρο των παραλιών κολύμβησης όσο και στον χώρο κολύμβησης των ατόμων με αναπηρία και των άλλων ατόμων με περιορισμένη κινητικότητα (υπερήλικες, τραυματίες, έγκυοι), σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές σχεδιασμού και κατασκευής και η τοποθέτηση μη μόνιμων βοηθητικών εγκαταστάσεων, όπως λυόμενων αποδυτηρίων, φορητών χώρων υγιεινής, χώρων σκίασης/προστασίας των λουόμενων.

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής δράση (Υπουργείο Οικονομικών), 2020-2023 (παρεμβάσεις στους Δήμους, Υπουργείο Εσωτερικών)

Υπεύθυνος και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Οικονομικών – Γραφείο Υφυπουργού Οικονομικών, Υπουργείο Εσωτερικών – Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Δράσεων, ΟΤΑ

- ✓ Εκδίδουμε εγχειρίδιο προδιαγραφών υπό μορφή Υπουργικής Απόφασης σχετικά με την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε παραλίες και φυσικούς χώρους.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος

Στόχος 21: Προσβασιμότητα στις Μεταφορές και Κινητικότητα του Ατόμου

Δείκτες: νομοθετικές παρεμβάσεις, αριθμός και ποσοστό προσβάσιμων υποδομών και μέσω μαζικής μεταφοράς, σύνταξη στρατηγικών σχεδίων, αριθμός ΣΒΑΚ, αριθμός και ποσοστό προσβάσιμων επιβατηγών πλοίων που εκτελούν δρομολογιακούς πλόες, ρύθμιση πλαισίου Δελτίων Στάθμευσης, Άδειας Οδήγησης για άτομα με αναπηρία και ενιαία ηλεκτρονικής κάρτας διοδίων, τροποποίηση Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας

1. Θέτουμε τις προϋποθέσεις για τη βελτίωση της προσβασιμότητας και της κινητικότητας στον αστικό ιστό

- ✓ Θεσπίζουμε ένα ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο για την Πολυεπίπεδη Διακυβέρνηση και τον ανακαθορισμό αρμοδιοτήτων μεταξύ κρατικής διοίκησης και ΟΤΑ.
- ✓ Ελαχιστοποιούμε στο απολύτως αναγκαίο μέτρο τη συναρμοδιότητα φορέων σε θέματα προσβασιμότητας ατόμων με αναπηρία σε δρόμους, πεζοδρόμια και γενικώς κοινόχρηστους χώρους.
- ✓ Καταγράφουμε όλα τα θέματα που άπτονται της εξασφάλισης προσβασιμότητας στον αστικό ιστό, στις ‘Τεχνικές Οδηγίες για τον Σχεδιασμό Αστικών Οδών και Υπαιθριων Δημόσιων Χώρων’ (Κοινή Υπουργική Απόφαση).

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2020

Υπεύθυνος και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Εσωτερικών, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος, Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, ΟΤΑ

2. Εξασφαλίζουμε καθολική πρόσβαση σε όλες τις κτηριακές υποδομές του τομέα μεταφορών (στάσεις, σταθμούς, αεροδρόμια, σταθμούς λιμένων, parking, πιάτσες taxi, κόμβους μετεπιβίβασης, σταθμούς κοινόχρηστων μέσων μεταφοράς, στάσεις τουριστικών λεωφορείων)

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2022

Υπεύθυνος και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος, Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, ΟΤΑ, Φορείς Μεταφορικού Έργου, ιδιώτες

3. Προωθούμε την κινητικότητα στον αστικό και περιαστικό ιστό και διασφαλίζουμε καλύτερη ποιότητα ζωής για όλους

- ✓ Συντάσσουμε το Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, το οποίο θα συμπεριλαμβάνει περαιτέρω δράσεις για την ασφαλή και απρόσκοπτη μετακίνηση του συνόλου των πολιτών, και κατά συνέπεια και των ατόμων με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

- ✓ Τροποποιούμε τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας για να εξασφαλίσουμε την ασφαλή μετακίνηση ατόμων με αναπηρία και την αντιμετώπιση της παραβατικότητας.
Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021
  - ✓ Καθορίζουμε το νομοθετικό πλαίσιο και δρομολογούμε την έκδοση ηλεκτρονικής κάρτας διοδίων των δικαιούχων ατόμων με αναπηρία για την απλούστευση της διαδικασίας διέλευσής τους από τους σταθμούς διοδίων, με την οποία παράλληλα οι δικαιούχοι γίνονται αποδέκτες όλων των ισχυουσών ευνοϊκών ρυθμίσεων χρέωσης.
Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021
  - ✓ Αναμορφώνουμε το θεσμικό πλαίσιο απόκτησης Άδειας Οδήγησης.
Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021
  - ✓ Αναμορφώνουμε το νομοθετικό πλαίσιο για το Δελτίο Στάθμευσης ατόμων με αναπηρία.
Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021
  - ✓ Αναθεωρούμε το θεσμικό πλαίσιο και δημιουργούμε ηλεκτρονική πλατφόρμα για τα Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) λαμβάνοντας υπ' όψιν τις ανάγκες κινητικότητας των ευάλωτων κατηγοριών πολιτών.
Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022
  - ✓ Διευκολύνουμε την κινητικότητα των ατόμων με αναπηρία στις αστικές συγκοινωνίες.
Ενδεικτικά: Προεξοχές πεζοδρομίου πλησίον των στάσεων του ΟΑΣΑ, ηχητική αναγγελία αφίξεων.
Εμπλεκόμενοι φορείς: ΟΣΥ ΑΕ, ΟΑΣΑ, ΣΤΑΣΥ ΑΕ, ΚΤΕΛ Θεσσαλονίκης ΑΕ, ΟΣΕΘ, ΟΑΣΘ
  - ✓ Εντάσσουμε παραμέτρους σχετικές με την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία στον σχεδιασμό και την εκτέλεση έργων σιδηροδρομικής υποδομής.
Εμπλεκόμενος φορέας: ΕΡΓΟΣΕ ΑΕ
Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών και εποπτευόμενοι φορείς, ΟΤΑ
- 4. Εντατικοποιούμε τους ελέγχους και τις δράσεις ευαισθητοποίησης για τη διασφάλιση της απρόσκοπτης κίνησης στον αστικό ιστό για όλους**
- ✓ Ενισχύουμε το ρόλο του εθνικού φορέα ελέγχου εφαρμογής των διατάξεων του Κανονισμού 181/2011 για τα δικαιώματα των επιβατών με αναπηρία σε λεωφορεία (ΟΣΥ ΑΕ, ΟΑΣΘ ΑΕ, ΤΛΔΧ, αστικά και υπεραστικά ΚΤΕΛ).
  - ✓ Εντατικοποιούμε την τροχαία αστυνόμευση και τους ελέγχους στους δημόσιους χώρους, προστατεύουμε τους χώρους στάθμευσης, τα κεκλιμένα επίπεδα κ.ο.κ..
  - ✓ Προβάλλουμε κοινωνικό μήνυμα στα ΜΜΕ και διοργανώνουμε ενημερωτική ημερίδα σε κάθε περιφέρεια της επικράτειας.
Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021
Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη – Ελληνική Αστυνομία

5. Εξασφαλίζουμε την προσβασιμότητα των επιβατηγών πλοίων που εκτελούν δρομολογιακούς πλόες

- ✓ Καταγράφουμε και αξιολογούμε την καταλληλότητα των επιβατηγών πλοίων.
- ✓ Αναθεωρούμε την υφιστάμενη νομοθεσία, ώστε τα επιβατηγά δρομολογιακά πλοία που δεν διαθέτουν κατάλληλες προδιαγραφές να μετασκευαστούν και να καταστούν προσβάσιμα.
- ✓ Παρέχουμε χρηματοδοτικά κίνητρα και εργαλεία στις πλοιοκτήτριες/διαχειρίστριες εταιρίες των επιβατηγών πλοίων για την απαιτούμενη αναπροσαρμογή του στόλου τους, ώστε να διασφαλίσουμε τη σύνδεση των μικρών νησιών με τα μεγαλύτερα και την ηπειρωτική χώρα με προσβάσιμα πλοία.
- ✓ Αναθεωρούμε το νομοθετικό πλαίσιο για την προσβασιμότητα των νεοκατασκευαζόμενων επιβατηγών δρομολογιακών πλοίων και παρακολουθούμε την εφαρμογή του.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Οικονομικών, Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Φορείς εκπροσώπησης των πλοιοκτητριών/διαχειριστριών εταιριών των πλοίων, Φορείς εκπροσώπησης των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα

6. Εξασφαλίζουμε την προσβασιμότητα και την ατομική κινητικότητα στις αεροπορικές μεταφορές

- ✓ Ελέγχουμε τους φορείς διαχείρισης αερολιμένων και τους αερομεταφορείς ως προς τη συμμόρφωσή τους με τα κριτήρια προσβασιμότητας.
- ✓ Μεριμνούμε για την προσβασιμότητα του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών.

Ενδεικτικά:

Εκσυγχρονίζουμε τα υπάρχοντα και αυξάνουμε τα καθορισμένα σημεία παροχής συνδρομής σε άτομα με αναπηρία, προβλέπουμε την προσθήκη κειμενογράφου και τη δημιουργία καθορισμένων χώρων φροντίδας σκύλων-οδηγών, προσθέτουμε ηχητική ειδοποίηση για άφιξη σε όροφο σε όλους τους ανελκυστήρες.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών – Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας

Εμπλεκόμενος φορέας: Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών ΑΕ

Στόχος 22: Προσβασιμότητα σε Αγαθά και Υπηρεσίες

Δείκτες: ενσωμάτωση Οδηγίας ΕΕ 882/2019, ενσωμάτωση στις δημόσιες προμήθειες του Πρότυπου ΑμεΑ ΕΛΟΤ 1439:2013

- 1. Ενσωματώνουμε την Οδηγία 882/2019 για τις απαιτήσεις προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία σε αγαθά και υπηρεσίες**
Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούνιο 2022: Ενσωμάτωση της Οδηγίας
Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- 2. Επικαιροποιούμε τον ν. 4412/2016 και συμμορφώνουμε τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας προϊόντων και υπηρεσιών της Οδηγίας 882/2019 και του Πρότυπου ΑμεΑ ΕΛΟΤ 1439:2013**
Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Σεπτέμβριο 2022
Υπεύθυνοι και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Στόχος 23: Ψηφιακή Προσβασιμότητα

Δείκτες: αριθμός απλουστευμένων ψηφιοποιημένων διοικητικών διαδικασιών, ψηφιακός μετασχηματισμός της θεματικής περιοχής για τα άτομα με αναπηρία, αριθμός προσβάσιμων διαδικτυακών τόπων του Δημοσίου

- 1. Ανασχεδιάζουμε, απλουστεύουμε και ψηφιοποιούμε τις διοικητικές διαδικασίες**
  - ✓ Καταπολεμούμε τη γραφειοκρατία και μειώνουμε τα διοικητικά βάρη για όλους.
  - ✓ Υλοποιούμε κεντρική δημόσια πολιτική οριζόντιας εμβέλειας με το Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών (ΕΠΑΔ), στοχεύοντας στην ολιστική βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών προς τους πολίτες, με ιδιαίτερη μέριμνα για την πρόσβαση ατόμων με αναπηρία.
  - ✓ Συνάπτουμε Προγραμματικές Συμφωνίες ή Μνημόνια Συνεργασίας με τους αρμόδιους, ανά πεδίο δημόσιας πολιτικής, φορείς.
  - ✓ Καταργούμε τα δικαιολογητικά στις συναλλαγές με τα Υπουργεία Υποδομών και Μεταφορών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (ΚΕΠΑ, e-ΕΦΚΑ), Εσωτερικών και Υγείας.
  - ✓ Προχωρούμε στην απλούστευση και ψηφιοποίηση, ενδεικτικά, των διαδικασιών δικαιοσύνης και της κτήσης Ελληνικής ιθαγένειας.
Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής δράση
Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης
- 2. Υλοποιούμε τον ψηφιακό μετασχηματισμό της θεματικής περιοχής για τα άτομα με αναπηρία**
  - ✓ Στοχεύουμε στη γρήγορη και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρία αλλά και στη δυνατότητα εξαγωγής δημόσιων πολιτικών στο σχετικό πεδίο.

- ✓ Καταγράφουμε τα υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα που εξυπηρετούν τη θεματική περιοχή ατόμων με αναπηρία, ώστε να επιλεγεί ο βέλτιστος δρόμος για την υλοποίηση του ψηφιακού μετασχηματισμού.

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

3. Διασφαλίζουμε οριζόντια την προσβασιμότητα στους διαδικτυακούς τόπους Υπουργείων και στις εφαρμογές για φορητές συσκευές των δημόσιων υπηρεσιών

- ✓ Όλες οι δράσεις και τα έργα Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) που σχεδιάζονται εξ αρχής θα τηρούν την αρχή του Καθολικού Σχεδιασμού.
- ✓ Στοχεύουμε στην ενσωμάτωση τεχνικών χαρακτηριστικών στο σύνολο των ιστοτόπων και εφαρμογών που λειτουργούν ή θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο αρμοδιοτήτων της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης.
- ✓ Διασφαλίζουμε την προσβασιμότητα στο σύνολο των προσφερόμενων προς τους πολίτες ηλεκτρονικών υπηρεσιών.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

4. Διασφαλίζουμε την προσβασιμότητα στις ιστοσελίδες των Δήμων

- ✓ Δημιουργούμε νέες και αναβαθμίζουμε τις υφιστάμενες ιστοσελίδες αξιοποιώντας τις δυνατότητες χρηματοδότησης του Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος ΟΤΑ α' και β' βαθμού 'Αντώνης Τρίτσης'.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2023

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών

Στόχος 24: Επικοινωνία, Ενημέρωση, Πρόσβαση στην Πληροφόρηση

Δείκτες: ενσωμάτωση Οδηγίας ΕΕ 2018/1972 και Οδηγίας ΕΕ 2018/1808, αριθμός και ομάδες-στόχοι θεματικών σεμιναρίων, ολοκλήρωση νομοθετικών παρεμβάσεων, αριθμός υπηρεσιών ενημέρωσης που κατέστησαν προσβάσιμες

1. Εξασφαλίζουμε νομοθετικά την ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνία της πληροφορίας

- ✓ Ενσωματώνουμε την Οδηγία ΕΕ 2018/1972 σχετικά με τον Ευρωπαϊκό Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών στην εθνική νομοθεσία.
- ✓ Διασφαλίζουμε την ισότιμη πρόσβαση σε υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.
- ✓ Επικαιροποιούνται οι ρυθμίσεις λειτουργίας της Ευρωπαϊκής ανοικτής τηλεφωνικής γραμμής για αγνοούμενα παιδιά 116000, ώστε να καταστεί προσβάσιμη σε άτομα με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2020

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων

2. Ενισχύουμε την ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στις οπτικοακουστικές υπηρεσίες των μέσων επικοινωνίας και στο διαδίκτυο

- ✓ Ενσωματώνουμε την Οδηγία ΕΕ 2018/1808 σχετικά με τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων.
- ✓ Προωθούμε τον υποτιτλισμό, τη διερμηνεία στη νοηματική γλώσσα, καθώς και την ακουστική περιγραφή των προγραμμάτων μυθοπλασίας αναφορικά με τα τηλεοπτικά προγράμματα.
- ✓ Υποχρεώνουμε τους παρόχους ΜΜΕ να υποβάλλουν ετήσιες εκθέσεις στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης και στη Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας και Ενημέρωσης σχετικά με την προσβασιμότητα του προγράμματός τους σε άτομα με αναπηρία.
- ✓ Διοργανώνουμε θεματικά σεμινάρια σε συνεργασία με άλλους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης και των ΜΜΕ προς τον σκοπό της εξάλειψης των διακρίσεων και των στερεοτύπων για τον τρόπο με τον οποίο προβάλλονται τα άτομα με αναπηρία από τα ΜΜΕ.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας και Ενημέρωσης

3. Ενισχύουμε την προσβασιμότητα των οπτικοακουστικών υπηρεσιών της ΕΡΤ ΑΕ

Ενδεικτικά:

- ✓ Εισάγουμε νομική δέσμευση για τους τηλεοπτικούς παραγωγούς ως προς την υποχρεωτική μεταγλώττιση και τον υποτιτλισμό του οπτικοακουστικού περιεχομένου για τα άτομα με αναπηρία.
- ✓ Ενσωματώνουμε το λογισμικό μετατροπής προφορικού σε γραπτό λόγο (voice to text).
- ✓ Παρέχουμε νέες προσβάσιμες ψηφιακές υπηρεσίες.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2023

Υπεύθυνος φορέας: Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας και Ενημέρωσης

4. Βελτιώνουμε την προσβασιμότητα στις υπηρεσίες ενημέρωσης και υποστήριξης δανειοληπτών της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (ΕΓΔΙΧ)

Ενδεικτικά:

- ✓ Ηχητικά μηνύματα/υποτίτλοι στην ιστοσελίδα της ΕΓΔΙΧ, ενημερωτικά φυλλάδια σε κώδικα Braille, υπηρεσίες διερμηνείας στη νοηματική γλώσσα.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Οικονομικών – ΕΓΔΙΧ

5. Διασφαλίζουμε την πρόσβαση των πολιτών τρίτων χωρών με αναπηρία στην επικοινωνία με τη Δημόσια Διοίκηση

Ενδεικτικά:

- ✓ Ανάγλυφες/μεγαλογράμματα εκτυπώσεις, κείμενα σε ηχητική μορφή, εκδόσεις easy-to-read, οπτική μορφή με διερμηνεία στη νοηματική γλώσσα.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2020

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου

Πυλώνας IV: Συμμετοχή σε κάθε έκφανση της ζωής

Στόχος 25: Συμμετοχή στην πολιτιστική ζωή, την ψυχαγωγία, τον ελεύθερο χρόνο και τον αθλητισμό

Δείκτες: καταγραφή υφιστάμενης κατάστασης της προσβασιμότητας του συνόλου των μουσείων, ολοκλήρωση σχεδιασμού και υλοποίησης δράσεων προσβασιμότητας και σχετικών εκπαιδευτικών δράσεων σε χώρους πολιτισμού, αριθμός συμμετεχόντων σε επιμορφωτικά σεμινάρια, σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών για την προσβασιμότητα σε διατηρητέα κτήρια και παραδοσιακούς οικισμούς, ενσωμάτωση της Οδηγίας ΕΕ 2017/1564 για τη χρήση έργων από άτομα με προβλήματα όρασης, αριθμός δράσεων για την εξοικείωση των παιδιών με αναπηρία με τον πολιτισμό και την καλλιτεχνική δημιουργία, ιστοσελίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και εποπτευόμενων φορέων ώστε να πληρούν προδιαγραφές προσβασιμότητας, παρεμβάσεις στο θεσμικό πλαίσιο για την ισότιμη πρόσβαση στην καλλιτεχνική εκπαίδευση, παροχή προνομίων σε άτομα με αναπηρία για πρόσβαση στην πολιτιστική ζωή και τον αθλητισμό, νέα εργαλεία για την ανάπτυξη του αθλητισμού ατόμων με αναπηρία, αριθμός και ομάδες-στόχοι δράσεων ενημέρωσης, αριθμός συμμετεχόντων/δικαιούχων διεθνούς προστασίας στον παραολυμπιακό αθλητισμό, νέες ψηφιακές υπηρεσίες και εφαρμογές

1. Φυσικά και αντιληπτικά προσβάσιμος πολιτισμός για όλους

- ✓ Στον Ιερό Βράχο της Ακρόπολης τίθεται σε λειτουργία ο ανελκυστήρας για τη διασφάλιση της πρόσβασης ατόμων με αναπηρία με την εφαρμογή σύγχρονων προδιαγραφών και υλοποίηση απαιτήσεων αντάξιας της παγκόσμιας εμβέλειας του μνημείου.

Χρονοδιάγραμμα: Δεκέμβριος 2020

- ✓ Περιλαμβάνουμε την προσβασιμότητα στα κριτήρια της διαδικασίας Πιστοποίησης Μουσείων.

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής δράση

- ✓ Προωθούμε το σχεδιασμό ειδικών προσβάσιμων διαδρομών σε μουσεία, μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους.

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής δράση με έναρξη το 2021

- ✓ Μελετούμε, εφαρμόζουμε πιλοτικά στο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, στο MOMus (Μητροπολιτικό Οργανισμό Μουσείων Εικαστικών Τεχνών Θεσσαλονίκης) και στην Εθνική Λυρική Σκηνή, και επεκτείνουμε την εφαρμογή χρήσης τεχνολογικών

μέσων που επιτρέπουν και διευκολύνουν την προσπελασιμότητα σε μουσεία, μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους.

Ενδεικτικά:

- Η νέα ιστοσελίδα του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης σχεδιάζεται με τα νεότερα δεδομένα που αφορούν στην προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία. Έως το τέλος του 2021 προγραμματίζεται να αναρτηθούν κοινωνική ιστορία και εικονική περιήγηση στην ιστοσελίδα του Μουσείου, που θα απευθύνονται σε άτομα στο φάσμα του αυτισμού και τους φροντιστές τους.
- Επιχορήγηση καθολικά προσβάσιμων θεατρικών παραστάσεων για το οικογενειακό κοινό και πρωινών παραστάσεων για σχολεία με συμπερίληψη ατόμων με αναπηρία και ταυτόχρονη διερμηνεία στην ελληνική νοηματική γλώσσα.

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2022

- ✓ Σχεδιάζουμε και υλοποιούμε προσβάσιμα υπό κατασκευή/νέα μουσεία και προχωρούμε σε καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης για το σύνολο των μουσείων.

Χρονοδιάγραμμα:

2020: Καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης.

2021: Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων προσβάσιμης ψηφιακής εικονικής περιήγησης για άτομα με προβλήματα κινητικότητας ή ακοής σε έξι (6) μουσεία (Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Μουσείο Ηρακλείου, Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, Αρχαιολογικό Μουσείο Αρχαίας Ολυμπίας, Αρχαιολογικό Μουσείο Δελφών, Νέο Αρχαιολογικό Μουσείο Πατρών).

2022: Σχεδιασμός και ανάπτυξης της ηχητικής-απτικής ξενάγησης για άτομα με προβλήματα όρασης σε τρία (3) μουσεία.

2023: Υλοποίηση έργων βελτίωσης της φυσικής προσβασιμότητας σε τέσσερα (4) μουσεία.

- ✓ Σχεδιάζουμε δράσεις προσβάσιμου πολιτισμού σε αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία.

Χρονοδιάγραμμα:

2021: Υλοποιούμε έργα σε δέκα (10) αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία (Πέλλα, Κνωσός, Ηραίο Σάμου, Μυκήνες, Σπήλαιο Θεόπετρας και Αλεπότρυπας, Κάστρο Άρτας, Παρηγορήτισσα Άρτας, Μπεζεστένι Σερρών, Τζιντζιρλί Τζαμί Σερρών, Κάστρο Καλαμάτας).

2022: Υλοποιούμε έργα σε επτά (7) αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία.

2023: Υλοποιούμε έργα σε επτά (7) αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία.

- ✓ Προβλέπουμε δράσεις για τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην πολιτιστική ζωή στο σύνολο των Μουσειολογικών-Μουσειογραφικών Μελετών.
- ✓ Αναπτύσσουμε εκπαιδευτικά προγράμματα προσβάσιμα σε άτομα με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα:

2021: Σχεδιάζουμε εκπαιδευτικές δράσεις για άτομα με αναπηρία σε ένα (1) μουσείο.

2022: Σχεδιάζουμε εκπαιδευτικές δράσεις για άτομα με αναπηρία σε τρία (3) μουσεία.

2023: Σχεδιάζουμε εκπαιδευτικές δράσεις για άτομα με αναπηρία σε τρία (3) μουσεία.

Ενδεικτικά:

- Επιμορφωτικό σεμινάριο υπαλλήλων της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς για το σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων για άτομα με αναπηρία (30 συμμετέχοντες ετησίως από το 2021 και εξής).
  - ‘Ανακαλύπτουμε το Αρχαίο Θέατρο’, εκπαιδευτική έκθεση για άτομα με προβλήματα όρασης (ετησίως από το 2021 και εξής).
- ✓ Διασφαλίζουμε την πρόσβαση σε οπτικοακουστικές πολιτιστικές παραγωγές (π.χ. νοηματική γλώσσα, υποτιτλισμός, ακουστική περιγραφή).

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

2. Προσβασιμότητα διατηρητέων κτηρίων και παραδοσιακών οικισμών

- ✓ Συντάσσουμε τεχνικές προδιαγραφές για την προσβασιμότητα σε διατηρητέα κτήρια και παραδοσιακούς οικισμούς.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2021

Υπεύθυνοι και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, ΟΤΑ, Ιδιώτες

- ✓ Υλοποιούμε προσβάσιμα διατηρητέα κτίρια και παραδοσιακούς οικισμούς.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2023

Υπεύθυνοι και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, ΟΤΑ, Ιδιώτες

3. Άρση άλλων εμποδίων για την συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην πολιτιστική ζωή

Ενδεικτικά:

- ✓ Απλοποιούμε τις διαδικασίες πιστοποίησης για την παροχή προνομίων, επί παραδείγματι:
- Οι κάτοχοι της νέας Ηλεκτρονικής Κάρτας Αναπηρίας θα δικαιούνται αυτόματα την Κάρτα Πολιτισμού.
  - Θεσπίζουμε ειδική τιμολογιακή πολιτική για τα άτομα με αναπηρία, τους προσωπικούς βοηθούς τους και τις οικογένειές τους.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021

- ✓ Ενσωματώνουμε την ευρωπαϊκή νομοθεσία, όπως την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2017/1564 για τη χρήση έργων από άτομα με προβλήματα όρασης.
- ✓ Εντάσσουμε τη διάσταση της αναπηρίας στην εθνική νομοθεσία, σε συνέχεια της πρώτης ειδικής μνείας στα άτομα με αναπηρία σε νόμο ίδρυσης φορέα πολιτισμού (ν. 4708/2020, Κέντρο Πολιτισμού και Δημιουργίας ΑΚΡΟΠΟΛ).

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

4. Άρση των πολλαπλών διακρίσεων λόγω φύλου και αναπηρίας

Ενδεικτικά:

- ✓ Εκδίδουμε ειδικές προσκλήσεις επιχορήγησης δράσεων πολιτισμού που θέτουν ως προτεραιότητα την καθολική προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία και τη συμπερίληψή τους σε όλες τις εκφάνσεις της πολιτιστικής δραστηριότητας..

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής δράση

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

5. Προωθούμε δράσεις για την εξοικείωση των παιδιών με αναπηρία με τον πολιτισμό και την καλλιτεχνική δημιουργία

Ενδεικτικά:

- ✓ Εκδίδουμε ειδικές προσκλήσεις επιχορήγησης δράσεων για παιδιά, στις οποίες τίθεται ως προτεραιότητα η συμπερίληψη παιδιών με αναπηρία.
- ✓ Οργανώνουμε στοχευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα και δράσεις σε χώρους πολιτισμού.

Ενδεικτικά: επιχορήγηση του Ελληνικού Παιδικού Μουσείου για διοργάνωση ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων για παιδιά με αναπηρία με τίτλο 'Στο Μουσείο μπορώ'.

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής δράση με έναρξη το 2020 (σχεδιασμός, υλοποίηση και ανανέωση σε ετήσια βάση)

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

6. Ενθαρρύνουμε την ενεργή ενασχόληση με τη σύγχρονη καλλιτεχνική έκφραση, διευκολύνουμε την πρόσβαση στην πληροφόρηση για καλλιτεχνικές δράσεις και συνέργειες, καθώς και τη χρηματοδότηση

- ✓ Προάγουμε τη δικτύωση των ατόμων με αναπηρία με φορείς πολιτισμού.
- ✓ Προσαρμόζουμε την ιστοσελίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και εποπτευόμενων φορέων ώστε να πληρούν προδιαγραφές προσβασιμότητας.
- ✓ Θέτουμε την ανάδειξη και την ενίσχυση καλλιτεχνών με αναπηρία ως κριτήριο προτεραιότητας για την αξιολόγηση των προτάσεων πολιτιστικών δράσεων για επιχορήγηση.

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής δράση

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

7. Προωθούμε την ισότιμη πρόσβαση στην καλλιτεχνική εκπαίδευση

- ✓ Εισηγούμαστε νομοθετικές ρυθμίσεις.
- ✓ Αλλάζουμε τα προγράμματα σπουδών για την ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην καλλιτεχνική εκπαίδευση.
- ✓ Σχεδιάζουμε πιλοτικά προγράμματα και διεξάγουμε σεμινάρια για τους εκπαιδευτικούς της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης.

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

8. Εξασφαλίζουμε απρόσκοπτη φυσική προσβασιμότητα στον αθλητισμό και την ψυχαγωγία

- ✓ Προμηθευόμαστε και τοποθετούμε κατάλληλο εξοπλισμό (ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II, 2018-2020) και αναβαθμίζουμε τις παιδικές χαρές των Δήμων της χώρας με υποδομές για άτομα με αναπηρία στο πλαίσιο δράσεων για Έξυπνες Πόλεις (Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΟΤΑ α' και β' βαθμού 'Αντώνης Τρίτσης' 2020-2023).
- ✓ Κατασκευάζουμε, επισκευάζουμε και συντηρούμε αθλητικές εγκαταστάσεις των Δήμων για την αναβάθμιση της ποιότητας του ερασιτεχνικού και μαζικού αθλητισμού (ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II, 2019-2020).
- ✓ Συντηρούμε, επισκευάζουμε, αναβαθμίζουμε, βελτιώνουμε και διαμορφώνουμε αθλητικές εγκαταστάσεις των Δήμων, όπως, ενδεικτικά, ανοιχτά κολυμβητήρια, ταρτάν στίβου, εξωτερικούς χώρους θεραπευτικής ιππασίας και αναβαθμίζουμε την ποιότητα του ερασιτεχνικού και μαζικού αθλητισμού (Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΟΤΑ α' και β' βαθμού 'Αντώνης Τρίτσης' 2020-2023).

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών

9. Δημιουργούμε εργαλεία για την ανάπτυξη του αθλητισμού ατόμων με αναπηρία

Ενδεικτικά:

- ✓ Δημιουργούμε Κάρτα Φιλάθλου με αναπηρία.
- ✓ Καταγράφουμε αθλητές με αναπηρία και αθλητικούς φορείς ατόμων με αναπηρία.
- ✓ Δημιουργούμε Μητρώο Αθλητών με Αναπηρία μέσω του μητρώου αθλητικών φορέων.
- ✓ Δημιουργούμε Μητρώο Προπονητών με ειδικότητα στην Ειδική Φυσική Αγωγή.
- ✓ Εισηγούμαστε νομοθετικές ρυθμίσεις για τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου του αθλητισμού των ατόμων με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού – Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

10. Ενισχύουμε την Φυσική Αγωγή, τις δράσεις αθλητισμού, τις υπαίθριες δραστηριότητες και την αναψυχή ως εργαλεία κοινωνικής ισότητας

- ✓ Σχεδιάζουμε πιλοτικά προγράμματα για την αύξηση των ωρών του μαθήματος Φυσικής Αγωγής στα Ειδικά Σχολεία, την ένταξη της Φυσικής Αγωγής σε κλειστές και ανοιχτές δομές μέσω του Οργανωτικού Πλαισίου Προγραμμάτων και Εκδηλώσεων 'Άθληση για Όλους' και διερευνούμε την επέκταση υλοποίησής τους.
- ✓ Αξιοποιούμε τα επιμέρους σημεία αναφοράς του ν. 4488/2017 στους Δήμους για την ενίσχυση δράσεων αθλητισμού για άτομα με αναπηρία και τον επανασχεδιασμό υφιστάμενων προγραμμάτων.

- ✓ Συνεργαζόμαστε με τους Ιατρικούς Συλλόγους της χώρας, με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της ιατρικής κοινότητας ως προς τη σημασία της αθλητικής δραστηριότητας και της αναψυχής στη ζωή των ατόμων με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού – Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υπουργείο Υγείας, ΟΤΑ

11. Ενημερώνουμε την κοινωνία των πολιτών μέσω στοχευμένων δράσεων και προσβάσιμων ψηφιακών εφαρμογών

Ενδεικτικά:

- ✓ Σχεδιάζουμε και υλοποιούμε προσβάσιμα σε όλους κοινωνικά μηνύματα (οπτικοακουστικά και γραπτά).
- ✓ Δημιουργούμε προσβάσιμο Ψηφιακό Οδηγό Αθλητή και Αθλούμενου με αναπηρία.
- ✓ Υλοποιούμε την ψηφιακή προσβασιμότητα της ιστοσελίδας του Τομέα Αθλητισμού του Υπουργείου Πολιτισμού.
- ✓ Σχεδιάζουμε την ένταξη της εκπαιδευτικής ενότητας ‘Αθλητισμός και Άτομα με Αναπηρία’ σε σεμινάρια του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης του ΕΚΔΔΑ.
- ✓ Σχεδιάζουμε και υλοποιούμε σεμινάρια σε δημοσιογράφους (κρατική και ιδιωτική τηλεόραση, Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών και Πανελλήνιος Σύνδεσμος Αθλητικού Τύπου).
- ✓ Ενισχύουμε τις δράσεις για τα άτομα με αναπηρία στο πλαίσιο του υφιστάμενου προγράμματος ‘Ζήσε Αθλητικά’.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού – Γενική Γραμματεία Αθλητισμού

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας και Ενημέρωσης, ΕΣΑμεΑ, ΕΚΔΔΑ – ΙΝΕΠ, αθλητικοί φορείς ατόμων με αναπηρία και Σύλλογος Ελλήνων Παραολυμπιονικών

12. Εξασφαλίζουμε τη συμμετοχή στον παραολυμπιακό αθλητισμό των δικαιούχων διεθνούς προστασίας

- ✓ Ενημερώνουμε τους βασικούς εταίρους και ενδιαφερόμενους σχετικά με τις δυνατότητες συμμετοχής σε δραστηριότητες Παραολυμπιακών αθλημάτων για αιτούντες/αιτούσες και δικαιούχους διεθνούς προστασίας.
- ✓ Παρουσιάζουμε το Παραολυμπιακό Κίνημα σε αιτούντες/αιτούσες και δικαιούχους διεθνούς προστασίας με αναπηρία.
- ✓ Υλοποιούμε Πρόγραμμα Παραολυμπιακής εκπαίδευσης και ανάπτυξης σε πληθυσμούς δικαιούχων και αιτούντων/αιτουσών διεθνούς προστασίας με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2023

Υπεύθυνος και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, συναρμόδια Υπουργεία και φορείς

Στόχος 26: Συμμετοχή στον πολιτικό και δημόσιο βίο

Δείκτες: υποστηρικτικές υπηρεσίες για τη συμμετοχή και πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στην εκλογική διαδικασία, έκθεση καλών διεθνών πρακτικών από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συμμετοχή ατόμων με αναπηρία στην εκλογική διαδικασία, θεσμοθέτηση κανόνων, αριθμός και ομάδες-στόχοι των δράσεων ενημέρωσης, πόρισμα Ομάδας Εργασίας για την αναθεώρηση του νομικού πλαισίου της δικαστικής συμπαράστασης και νομοθετική πρωτοβουλία

1. Διευκολύνουμε την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος και την απρόσκοπτη πρόσβαση στην ψηφοφορία

- ✓ Εκδίδουμε εγκυκλίους για την παροχή διευκολύνσεων από την Πολιτεία για την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος, όπως συστάσεις προς Περιφέρειες για διαμόρφωση ειδικού χώρου στο ισόγειο του κτιρίου που θα χρησιμοποιηθεί ως εκλογικό τμήμα.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούνιο 2021 (διαρκής δράση)

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών

2. Εκσυγχρονίζουμε την εκλογική διαδικασία μεριμνώντας για τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία

- ✓ Εξετάζουμε κάθε πρόσφορο μέσο και καλή διεθνή πρακτική από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συμμετοχή ατόμων με αναπηρία στην εκλογική διαδικασία.
- ✓ Θεσμοθετούμε κανόνες για τη διασφάλιση της ακεραιότητας και μυστικότητας της ψήφου των ατόμων με αναπηρία και την ισότιμη πρόσβαση στην προεκλογική πληροφορία.
- ✓ Αξιοποιούμε σύγχρονα και προσβάσιμα ψηφιακά μέσα για τη σωστή ενημέρωση των πολιτών αναφορικά με τα θέματα προσβασιμότητας για την άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Ιούνιο 2021 (διαρκής δράση)

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εσωτερικών

3. Αναθεώρηση του νομικού πλαισίου της δικαστικής συμπαράστασης

- ✓ Συγκροτούμε Ομάδα Εργασίας για τη μελέτη αναθεώρησης του νομικού πλαισίου του δικαστικού συμπαραστάτη και υιοθέτησης του θεσμού της υποστηριζόμενης δικαιοπρακτικής ικανότητας και εν γένει συναφών καλών πρακτικών άλλων χωρών.

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2025

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Δικαιοσύνης

Πυλώνας V: Αφύπνιση της κοινωνίας και της Δημόσιας Διοίκησης

Στόχος 27: Αφύπνιση της κοινωνίας

Δείκτες: αριθμός νέων δράσεων και προγραμμάτων ενημέρωσης ανά τομέα πολιτικής και μέσο μαζικής επικοινωνίας, ομάδες-στόχοι και αριθμός συμμετεχόντων στις επιμέρους δράσεις, έκδοση Κατευθυντήριων Οδηγιών σχετικά με την υποχρέωση προσβασιμότητας των υπηρεσιών των ΜΜΕ, διαμόρφωση Κώδικα Δεοντολογίας, αναφορικά με τους γλωσσικούς και παραγωγικούς τρόπους έκφρασης των δημοσιογράφων για τα άτομα με αναπηρία, υλοποίηση Βραβείων ΟΤΑ στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Κινητικότητα, αριθμός επιμορφώσεων ανά ομάδα στόχο

1. Προβάλλουμε τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία

Ενδεικτικά:

- ✓ Σχεδιάζουμε και προβάλλουμε προσβάσιμο τηλεοπτικό σποτ για τις επιμέρους δράσεις του Εθνικού Σχεδίου.
- ✓ Διεξάγουμε θεματικά σεμινάρια για την αναπηρία, απευθυνόμενα σε δημοσιογράφους, παρόχους υπηρεσιών ΜΜΕ και επικοινωνίας, ΕΡΤ ΑΕ, ΜΚΟ.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος Φορέας: Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας και Ενημέρωσης

2. Ενδυναμώνουμε τη θέση των ατόμων με αναπηρία στην Κοινωνία των Πολιτών

Ενδεικτικά:

- ✓ Εντατικοποιούμε την ενημέρωση εργοδοτών, συνδικαλιστικών φορέων εργαζομένων και δημοσίων υπαλλήλων καθώς και του κοινού εν γένει για την αρχή της ίσης μεταχείρισης και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω αναπηρίας στην εργασία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

- ✓ Οργανώνουμε καμπάνια ενημέρωσης για την ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και ειδικότερα για τη δυνατότητα σύναψης συμβάσεων κατ' αποκλειστικότητα με φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

- ✓ Ενημερώνουμε για την υποχρέωση και τους τρόπους καταγγελίας της ρατσιστικής συμπεριφοράς και βίας κατά των ατόμων με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη – Ελληνική Αστυνομία, Υπουργείο Δικαιοσύνης, ΕΡΤ ΑΕ

3. Προωθούμε δράσεις αφύπνισης και ενημέρωσης των ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παρόχων οπτικοακουστικών υπηρεσιών και του διαδικτύου

Ενδεικτικά:

- ✓ Εκδίδουμε Κατευθυντήριες Οδηγίες σχετικά με την υποχρέωση προσβασιμότητας των υπηρεσιών των ΜΜΕ.

- ✓ Διαμορφώνουμε Κώδικα Δεοντολογίας αναφορικά με τους γλωσσικούς και παραγλωσσικούς τρόπους έκφρασης των δημοσιογράφων για τα άτομα με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Β' εξάμηνο του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας και Ενημέρωσης

4. Αφυπνίζουμε και ενημερώνουμε την κοινότητα για το πώς μπορεί να συμβάλει στην αποϊδρυματοποίηση παιδιών και νέων με αναπηρία

- ✓ Διαχέουμε το μήνυμα 'Μία οικογένεια για κάθε παιδί'.
- ✓ Ενημερώνουμε για την αποτελεσματικότερη και ταχύτερη διαχείριση αιτημάτων υιοθεσίας και αναδοχής και το ηλεκτρονικό μητρώο αναδοχής και υιοθεσίας.
- ✓ Ενημερώνουμε για τις εναλλακτικές μορφές φροντίδας οικογενειακού τύπου.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2020

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

5. Θεσπίζουμε Βραβεία ΟΤΑ για την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Κινητικότητας και απονέμουμε το Σήμα Προσβασιμότητας σε οργανισμούς φιλικούς προς τα άτομα με αναπηρία

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας – Γενική Γραμματεία Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος

6. Επιμορφώσεις για θέματα μετακίνησης ατόμων με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα

- ✓ Δημιουργούμε και θεσμοθετούμε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα ηλεκτρονικής εκμάθησης (e-learning) επί θεμάτων μετακινήσεων και εξυπηρέτησης ατόμων μειωμένης κινητικότητας στο οποίο να έχουν πρόσβαση όλοι οι εργαζόμενοι των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, καθώς και το προσωπικό των πλοίων και των ναυτιλιακών εταιρειών.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2022

Υπεύθυνοι και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ΕΣΑμεΑ, Φορείς εκπροσώπησης ατόμων με μειωμένη κινητικότητα και βαριές αναπηρίες, Εποπτευόμενοι φορείς του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών (ΤραινΟΣΕ, ΟΑΣΑ, ΗΣΑΠ, κ.ο.κ.) και του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (Οργανισμοί Λιμένων, Λιμενικά Ταμεία)

- ✓ Επιμορφώνουμε το προσωπικό φορέων διαχείρισης αερολιμένων και αερομεταφορέων για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία όταν ταξιδεύουν αεροπορικώς.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνοι και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Μεταφορών και Υποδομών - Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας, ΕΣΑμεΑ, Φορείς Διαχείρισης Αερολιμένων και αεροπορικές εταιρίες

Στόχος 28: Ενημέρωση, Κατάρτιση και Επιμόρφωση της Δημόσιας Διοίκησης

Δείκτες: αριθμός δράσεων ενημέρωσης και επιμορφωτικών προγραμμάτων ανά Υπουργείο και βαθμίδα της δημόσιας διοίκησης, αριθμός στελεχών της δημόσιας διοίκησης που καταρτίστηκαν σε θέματα δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία ανά Υπουργείο και βαθμίδα της δημόσιας διοίκησης

1. Σχεδιάζουμε και εκπονούμε μέσω του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης και σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία οριζόντιες δράσεις για την ενημέρωση και κατάρτιση της Δημόσιας Διοίκησης σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία*

- ✓ Προβαίνουμε σε ανίχνευση των αναγκών κατάρτισης και ενημέρωσης της Δημόσιας Διοίκησης.
- ✓ Καταρτίζουμε βάσει των εκπαιδευτικών αναγκών προγράμματα επιμόρφωσης και αναζητούμε από το Μητρώο του ΕΚΔΔΑ κατάλληλους επιμορφωτές.
- ✓ Εκπονούμε τα επιμορφωτικά προγράμματα.
- ✓ Αξιολογούμε τα επιμορφωτικά προγράμματα.

Υπεύθυνοι και εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Εσωτερικών, Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ), Όλα τα Υπουργεία και εμπλεκόμενοι φορείς

* Οι επιμέρους δράσεις που ακολουθούν υπό τον Στόχο 28: Ενημέρωση και Κατάρτιση της Δημόσιας Διοίκησης εντάσσονται στην παρούσα οριζόντια δράση του Υπουργείου Εσωτερικών.

2. Σχεδιάζουμε και εκπονούμε μέσω του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης και σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία στοχευμένες δράσεις για την ενημέρωση και την κατάρτιση της Δημόσιας Διοίκησης

Ενδεικτικά:

- ✓ Προωθούμε επιμορφωτικά προγράμματα για την προσβασιμότητα ιστοτόπων και εφαρμογών για φορητές συσκευές και υποστηρίζουμε τους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης με εργαλεία αυταξιολόγησης.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

- ✓ Μεριμνούμε για την εκπαίδευση υπαλλήλων των ΟΤΑ σε ειδικά θέματα προσβασιμότητας και στην εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2021

- ✓ Εκπαιδευουμε τη Δημόσια Διοίκηση ως προς τη ‘μη διάκριση λόγω αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης’, τις υποχρεώσεις των εργοδοτών για ‘εύλογες προσαρμογές’ και το τι συνιστά ‘δυσανάλογη επιβάρυνση’.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

- ✓ Εκπαιδεύουμε τους υπαλλήλους πρώτης γραμμής (front offices) των ΚΕΠ με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

- ✓ Εκπαιδεύουμε στελέχη του ΕΣΠΑ ως προς τις έννοιες της αναπηρίας, της ‘μη διάκρισης λόγω αναπηρίας’ και της προσβασιμότητας.

Χρονοδιάγραμμα: 2014-2029 (Προγραμματικές Περιόδοι 2014-2020 και 2021-2027)

- ✓ Επιμορφώνουμε δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς και δικαστικούς υπαλλήλους ως προς την ορολογία της αναπηρίας, τις ‘εύλογες προσαρμογές’ και την αποδόμηση στερεοτύπων.

Χρονοδιάγραμμα: Έναρξη εντός του 2021, διαρκής δράση

- ✓ Εκπαιδεύουμε σωφρονιστικούς υπαλλήλους σε ζητήματα αντιμετώπισης των αναγκών φυλακισμένων που είναι άτομα με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

- ✓ Εκπονούμε τα επιμορφωτικά προγράμματα.

- ✓ Αξιολογούμε τα επιμορφωτικά προγράμματα.

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Εσωτερικών, Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ)

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων – Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ (ΕΥΣΣΑ), Υπουργείο Δικαιοσύνης, Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη – Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής, Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ΕΣΑμεΑ

- ✓ Εκπαιδεύουμε το υπηρεσιακό προσωπικό κατάλληλα για να διασφαλίσουμε την ετοιμότητά του να αναλάβει καθήκοντα συνοδού, αναγνώστη και διερμηνέα νοηματικής.

Ενδεικτικά:

- ‘Ζωντανή βοήθεια’ από το προσωπικό του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας προς πολίτες με αναπηρία, κατά τη συναλλαγή τους με Δομές του Υπουργείου.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

- ‘Ζωντανή βοήθεια’ για τη διευκόλυνση της επικοινωνίας με πολίτες τρίτων χωρών που είναι άτομα με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου

Πυλώνας VI: Συνέργειες και Ανάπτυξη

Στόχος 29: Συνέργειες: Για τα άτομα με αναπηρία με τα άτομα με αναπηρία

Δείκτες: αποτύπωση τακτικής και *ad hoc* συνεργασίας και διαβούλευσης σε ετήσια βάση, ύψος χρηματοδότησης για *capacity building* ομάδας-στόχου, ένταξη διάστασης της μη διάκρισης λόγω

αναπηρίας και της προσβασιμότητας οριζοντίως σε προγράμματα ΕΣΠΑ, έκθεση σχετικά με τις (συν)αρμοδιότητες παροχής υπηρεσιών προς τα άτομα με αναπηρία και ανάδειξη των πεδίων συνεργασίας

1. Αντιλαμβανόμαστε την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και τις συναρμοδιότητες ως ευκαιρίες συνεργασίας

- ✓ Αξιοποιούμε ως μοχλό πολιτικού συντονισμού τον Συντονιστικό Μηχανισμό στον Υπουργό Επικρατείας του ν. 4488/2017 για τη γόνιμη συνεργασία Υπουργείων, Περιφερειών και Δήμων, τη διάχυση και την υλοποίηση των δράσεων εφαρμογής της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες.

Χρονοδιάγραμμα: 2021 και εξής

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργός Επικρατείας, Συντονιστικός Μηχανισμός

- ✓ Ορίζουμε το πλαίσιο τακτικής συνεργασίας του Συντονιστικού Μηχανισμού στην Κυβέρνηση με τον Συνήγορο του Πολίτη, την ΕΣΑμεΑ και τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους και, ευρύτερα, το αναπηρικό κίνημα και την κοινωνία των πολιτών με τη χρήση και ψηφιακών μέσων. Αναγνωρίζουμε την ανάγκη συμπερίληψης και των παρόχων υπηρεσιών προς τα άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις στη διαβούλευση ως εμπλεκόμενων μερών που διαθέτουν τεχνογνωσία, καινοτομίες και υψηλής ποιότητας παροχή υπηρεσιών.

Χρονοδιάγραμμα: 2021 και εξής

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργός Επικρατείας, Συντονιστικός Μηχανισμός

- ✓ Εφαρμόζουμε τις διατάξεις του ν. 4443/2016 για τον συντονισμό αρμόδιων φορέων και υπηρεσιών με στόχο την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης και την επανασύνδεση με την κοινωνία των πολιτών.

Χρονοδιάγραμμα: 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

- ✓ Προσεγγίζουμε τη συνεργασία ως μοχλό καινοτομίας και ένταξης καλών πρακτικών στις πολιτικές για την αναπηρία.

Ενδεικτικό παράδειγμα:

Η συνεργασία Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων με τον ΟΑΕΔ και την ΕΣΑμεΑ για την προώθηση δημιουργίας ΚοινΣΕπ Ένταξης ατόμων με αναπηρία.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

2. Αξιοποιούμε τους ευρωπαϊκούς χρηματοδοτικούς μηχανισμούς και τη διεθνή συνεργασία ‘για τα άτομα με αναπηρία με τα άτομα με αναπηρία’

- ✓ Ενισχύουμε τις ικανότητες των αντιπροσωπευτικών φορέων των Ατόμων με αναπηρία μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος ‘Τεχνική Βοήθεια’ και άλλων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Ως τρίτοβάθμιος εκπρόσωπος της ομάδας στόχου, η ΕΣΑμεΑ

χρηματοδοτείται για την ενίσχυση των ικανοτήτων της (capacity building), την αποτελεσματικότερη συμμετοχή στις διαδικασίες της εταιρικής σχέσης του ΕΣΠΑ και την υποστήριξη υλοποίησης δράσεων προς όφελος της ομάδας στόχου.

Χρονοδιάγραμμα: 2014-2029 (Προγραμματικές Περίοδοι 2014-2020 και 2021-2027)

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων - Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ

- ✓ Επιδιώκουμε την ενεργό συμμετοχή των αντιπροσωπευτικών φορέων των ατόμων με αναπηρία στις Επιτροπές Παρακολούθησης όλων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και σε ομάδες εργασίας, τη συστηματική επικοινωνία, διαβούλευση και συνεργασία με τη διοίκηση.

Χρονοδιάγραμμα: 2014-2029 (Προγραμματικές Περίοδοι 2014-2020 και 2021-2027)

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων - Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, Διαχειριστικές Αρχές των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

- ✓ Εντάσσουμε τη διάσταση της μη διάκρισης λόγω αναπηρίας και της προσβασιμότητας, συμπεριλαμβανομένης και της ψηφιακής προσβασιμότητας, στον κύκλο ζωής και στη στρατηγική επικοινωνίας όλων των συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΣΠΑ πράξεων.

Χρονοδιάγραμμα: 2014-2029 (Προγραμματικές Περίοδοι 2014-2020 και 2021-2027)

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων - Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, Διαχειριστικές Αρχές των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

- ✓ Αξιοποιούμε τους μηχανισμούς παρακολούθησης και το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΣΠΑ (π.χ. Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα - ΟΠΣ, Επιτροπές Παρακολούθησης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, Ομάδα Εργασίας για την παρακολούθηση της ένταξης της διάστασης της αναπηρίας και της μη διάκρισης στο ΕΣΠΑ), προωθούμε την ενσωμάτωση της διάστασης της αναπηρίας και της μη διάκρισης στις υλοποιούμενες παρεμβάσεις και αναπτύσσουμε σχετικές αναφορές σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Χρονοδιάγραμμα: 2021-2029 (Προγραμματική Περίοδος 2021-2027)

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων - Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ (ΕΥΣΣΑ)

- ✓ Εντάσσουμε δράσεις υποστηρικτικές της εθνικής προσπάθειας εφαρμογής της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες στις προτεραιότητες και την πολιτική της χώρας μας στον τομέα της Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Εξωτερικών

- ✓ Αποτυπώνουμε, με την υποστήριξη της ΕΣΑμεΑ, το σύνολο των θεσμοθετημένων και ενεργών πεδίων διαβούλευσης με το αναπηρικό κίνημα και συνδιαμορφώνουμε πλαίσιο τακτικού διαλόγου.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Στόχος 30: Προσβάσιμος Τουρισμός

Δείκτες: νέα τουριστικά προϊόντα και υπηρεσίες για την πρόθηση του προσβάσιμου τουρισμού, αριθμός και αύξηση προορισμών που εντάχθηκαν στο Δίκτυο Προσβάσιμων Τουριστικών Προορισμών, διαδικασία πιστοποίησης τουριστικών επιχειρήσεων και προορισμών ‘Φιλικών προς τον Προσβάσιμο Τουρισμό’, συμπλήρωση νομοθετικού πλαισίου για τον θεματικό τουρισμό με διατάξεις για τον Προσβάσιμο Τουρισμό, ψηφιακή χαρτογράφηση προσβάσιμων προορισμών με τη συνεργασία των Περιφερειακών Διοικήσεων, αναβάθμιση και βελτιώσεις προσβασιμότητας της ιστοσελίδας του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού και άλλων ιστοτόπων (αριθμός αυτών), αριθμός δράσεων στην Τουριστική Εκπαίδευση, εισήγηση νομοθετικού πλαισίου περί δικαιωμάτων δεσποζόμενων και αδέσποτων ζώων συντροφιάς, δημιουργία δικτύου εθελοντών για τον Προσβάσιμο Τουρισμό, αριθμός και αύξηση μελών δικτύου εθελοντών, αριθμός προσβάσιμων τουριστικών καταλυμάτων και επιχειρήσεων, αποτύπωση αριθμού και αύξησης τουριστών που είναι άτομα με αναπηρία ή μειωμένη κινητικότητα

1. Διαφοροποιούμε το τουριστικό προϊόν και βελτιώνουμε την ανταγωνιστικότητα του τουριστικού πακέτου με πολιτικές Προσβάσιμου Τουρισμού

- ✓ Δημιουργήσαμε Επιτροπή Προσβάσιμου Τουρισμού στο Υπουργείο Τουρισμού τον Σεπτέμβριο του 2020.
- ✓ Ενισχύουμε τη διαβούλευση με τις Διοικήσεις των Περιφερειών μέσω του Περιφερειακού Συμβουλίου Τουρισμού και με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς του τουρισμού και των ατόμων με αναπηρία.
- ✓ Σε συνεργασία με τις Διοικήσεις των Περιφερειών δημιουργούμε για πρώτη φορά Δίκτυο Προσβάσιμων Τουριστικών Προορισμών, στο οποίο προστίθενται προτεινόμενα και υποστηριζόμενα τουριστικά προϊόντα και υπηρεσίες για να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της εικόνας της Ελλάδας στις αγορές του Προσβάσιμου Τουρισμού.
- ✓ Δημιουργούμε προτάσεις προσέλκυσης της αγοράς του Προσβάσιμου Τουρισμού σε όλη την Επικράτεια με στόχευση κάλυψης όλων των εποχών (υποστήριξη στόχου διεύρυνσης της τουριστικής περιόδου).
- ✓ Υπογράφουμε Πρωτόκολλο Συνεργασίας με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για την ‘Ανάπτυξη και Προβολή της Ελλάδας ως Προορισμού Προσβάσιμου Τουρισμού’.

Χρονοδιάγραμμα: Σεπτέμβριος 2020 - Σεπτέμβριος 2021

- ✓ Δημιουργούμε Διαδικασία Πιστοποίησης Τουριστικών Επιχειρήσεων και Τουριστικών Προορισμών ‘Φιλικών προς τον Προσβάσιμο Τουρισμό’ και μελετούμε το ενδεχόμενο διασύνδεσης με Σήμα Προσβασιμότητας.
- ✓ Συνδέουμε την πιστοποίηση με την εκπαίδευση/κατάρτιση του στελεχιακού δυναμικού για την παροχή ή την βελτίωση των υπηρεσιών προσβάσιμου τουρισμού.

Χρονοδιάγραμμα: Οκτώβριος 2020 - Ιούνιος 2021

- ✓ Συμπληρώνουμε το νομοθετικό πλαίσιο για τον θεματικό τουρισμό θεσπίζοντας διατάξεις για τον Προσβάσιμο Τουρισμό στα επίπεδα δομών (υποδομές προσβασιμότητας, μεταφορές, προσβάσιμη επισκεψιμότητα μνημείων, μουσείων, χώρων, κλπ), παροχής εξειδικευμένης πληροφόρησης, εγκαταστάσεων σχετικών με την διαμονή, την κινητικότητα, την ενημέρωση, την εστίαση και την ψυχαγωγία.

Χρονοδιάγραμμα: Δεκέμβριος 2020 - Μάρτιος 2021

- ✓ Παρακολουθούμε έργα προσβασιμότητας και υποδομές τουριστικού ενδιαφέροντος σε τοπικό επίπεδο σε συνεργασία με τους Δήμους και τις Περιφέρειες.
- ✓ Νομοθετούμε δομικά κριτήρια προσβασιμότητας σε τουριστικούς προορισμούς και επιχειρήσεις, παρακολουθούμε την εφαρμογή τους και σχεδιάζουμε στρατηγικό πλάνο διαχείρισης προορισμού (βλ. στρατηγικό πλάνο διαχείρισης του προορισμού της Σαντορίνης).

Χρονοδιάγραμμα: Νοέμβριος 2020 - Δεκέμβριος 2021

- ✓ Υλοποιούμε την ψηφιακή χαρτογράφηση προσβάσιμων προορισμών με τη συνεργασία των Περιφερειακών Διοικήσεων.
- ✓ Στο σχεδιαζόμενο Marketing Plan του Τουρισμού για το 2020-2021 εντάσσουμε κατάλληλη διαδικτυακή προβολή των επιλεγμένων προορισμών Προσβάσιμου Τουρισμού.
- ✓ Υλοποιούμε ειδικές δράσεις για άτομα τρίτης ηλικίας που χρειάζονται υποβοήθηση για την απόλαυση όλων των τουριστικών πόρων.
- ✓ Υποστηρίζουμε την ανάπτυξη προτύπων και applications για την πληροφόρηση σχετικά με τον Προσβάσιμο Τουρισμό, όπως την πιλοτική ψηφιακή εφαρμογή extramilers που τελεί υπό την επικοινωνιακή αιγίδα του Υπουργείου Τουρισμού.
- ✓ Υποβάλλουμε πρόταση για να ενταχθεί ειδική ενότητα για τις ψηφιακές εφαρμογές του Προσβάσιμου Τουρισμού στην πρωτοβουλία νεοφυών επιχειρήσεων του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος – CapsuleT.

Χρονοδιάγραμμα: Έως τον Δεκέμβριο 2021

- ✓ Αναπτύσσουμε και υλοποιούμε πρόγραμμα εκπαίδευσης, ενημέρωσης και προβολής δράσεων προσβάσιμου τουρισμού.
- ✓ Υλοποιούμε βραχυχρόνια Προγράμματα Κατάρτισης στον Προσβάσιμο Τουρισμό για εργαζόμενους του τουριστικού τομέα και συναφών κλάδων (εστίαση, μεταφορές, κλπ).

Χρονοδιάγραμμα: Φεβρουάριος 2021 και εξής

- ✓ Αναβαθμίζουμε την ιστοσελίδα του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού και του Υπουργείου Τουρισμού σύμφωνα με τις προδιαγραφές προσβασιμότητας.
- ✓ Δημιουργούμε ιστοσελίδα ‘Προσβάσιμου Τουρισμού’ κάτω από την ψηφιακή διαφημιστική στρατηγική που υλοποιεί ο ΕΟΤ για την υποστήριξη του Δικτύου Προσβάσιμων Τουριστικών Προορισμών.
- ✓ Ενεργοποιούμε ιστοσελίδα για τον προσβάσιμο τουρισμό στο πλαίσιο του visitgreece, η οποία θα προβλέπει ειδικές κατηγορίες προσβασιμότητας (εκτύπωση κειμένων σε σύστημα braille, ηχητική περιγραφή στοιχείων, οπτική περιγραφή κειμένων, κλπ).

- ✓ Σε συνεργασία με τις Περιφερειακές Διοικήσεις παρέχουμε συνεχή επικαιροποιημένη πληροφόρηση για όλες τις υπηρεσίες και δομές που υποστηρίζουν την προσέλκυση των αγορών προσβάσιμου τουρισμού σε συνδυασμό με τον σχεδιασμό ειδικής καμπάνιας για την δημιουργία και ανάδειξη της ‘Ελλάδας ως προορισμού Προσβάσιμου Τουρισμού’.

Χρονοδιάγραμμα: Οκτώβριος 2020 - Φεβρουάριος 2021, Διαρκής δράση

- ✓ Δημιουργούμε συμβολική μασκότ για ανάδειξη της ‘Ελλάδας ως προορισμού Προσβάσιμου Τουρισμού’ αξιολογώντας προτάσεις όπως της PlaymoGreek (Playmobil με τις εθνικές παραδοσιακές φορεσιές).

Χρονοδιάγραμμα: 2020-2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Τουρισμού

Εμπλεκόμενος φορέας: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

2. Εντάσσουμε τη διάσταση της αναπηρίας και την προσβασιμότητα των τουριστικών υπηρεσιών στην Τουριστική Εκπαίδευση

- ✓ Εισάγουμε ενότητα στον Κανονισμό Σπουδών των Ανωτέρων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης (ΑΣΤΕ), των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) και των προγραμμάτων μετεκπαίδευσης βάσει πορίσματος του Επιστημονικού Συμβουλίου Διασφάλισης Ποιότητας της Τουριστικής Εκπαίδευσης.
- ✓ Αναμορφώνουμε το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
- ✓ Περιλαμβάνουμε στις Σχολές Ξεναγών του Υπουργείου Τουρισμού ειδικά μαθήματα για την ξενάγηση στις αγορές του Προσβάσιμου Τουρισμού.
- ✓ Εντάσσουμε στις Ειδικότητες των ΙΕΚ αντίστοιχη ειδικότητα για Στελέχη Υποστήριξης / Παροχής Υπηρεσιών Προσβάσιμου Τουρισμού.
- ✓ Σχεδιάζεται ειδικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα με εξειδίκευση στην διαχείριση ατόμων με αναπηρία και άλλων κατηγοριών της αγοράς του Προσβάσιμου Τουρισμού, με υποχρεωτική ποσόστωση στελεχών σε ξενοδοχεία και καταλύματα για την παροχή των σωστών υπηρεσιών και για τη δημιουργία αντίστοιχων ειδικοτήτων σε πανεπιστημιακές αλλά και μεταλυκειακές εκπαιδευτικές βαθμίδες.

Χρονοδιάγραμμα: Εντός του 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Τουρισμού

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Παιδείας, Υπουργείο Υγείας, Υπουργείο Εσωτερικών (για τη συνεργασία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης)

3. Διασυνδέουμε τις δράσεις προσβασιμότητας στο φυσικό περιβάλλον και τον πολιτισμό με τον στόχο Προσβάσιμου Τουρισμού

- ✓ Κινητροδοτούμε την απορρόφηση επιχορηγήσεων προς τους Δήμους για την υλοποίηση έργων προσβασιμότητας σε παραλίες κολύμβησης και στις παραθαλάσσιες περιοχές της χώρας προωθώντας τη δυνατότητα τουριστικής τους αξιοποίησης, καθώς και σε όλο το φυσικό περιβάλλον δημιουργώντας τις αναγκαίες υποδομές (π.χ. μονοπάτια για πεζοπορικές και ποδηλατικές διαδρομές).

- ✓ Παρέχουμε κίνητρα χρηματοδότησης για την απόκτηση του αναγκαίου εξοπλισμού στις τουριστικές και συναφείς επιχειρήσεις.
- ✓ Προβάλλουμε τις δράσεις προσβασιμότητας στα μουσεία, τους αρχαιολογικούς χώρους και φορείς πολιτισμού στα κανάλια διάχυσης του τουριστικού μας προϊόντος.
- ✓ Διασφαλίζουμε την αυτονομία, άνεση και ασφάλεια των επισκεπτών με αναπηρία και γενικότερα των εμποδιζόμενων ατόμων κατά την παραμονή τους στη χώρα μας.
- ✓ Καταθέτουμε προτάσεις δράσεων ένταξης αθλητικών δραστηριοτήτων ατόμων των αγορών Προσβάσιμου Τουρισμού σε τουριστικές εκδηλώσεις και γεγονότα (π.χ. Μίνι-Μαραθώνιος στο πλαίσιο του Προσβάσιμου Τουρισμού, αθλητικοί αγώνες για ανάδειξη των τουριστικών προορισμών του Προσβάσιμου Τουρισμού).

Χρονοδιάγραμμα: Διαρκής δράση

Υπεύθυνοι φορείς: Υπουργείο Τουρισμού, Υπουργείο Εσωτερικών, ΟΤΑ

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

4. Η Ελλάδα φιλικός προορισμός για τα ζώα συντροφιάς

- ✓ Προωθούμε δράσεις (π.χ. πιστοποίηση) με στόχο την υλοποίηση ενός σύγχρονου συστήματος τουριστικών δομών και υπηρεσιών φιλικών και προσβάσιμων προς τα κατοικίδια/ζώα συντροφιάς (pet friendly).
- ✓ Συμπληρώνουμε το νομοθετικό πλαίσιο περί δικαιωμάτων δεσποζόμενων και αδέσποτων ζώων συντροφιάς και θέτουμε τις προϋποθέσεις για την υποδοχή τους σε τουριστικούς προορισμούς.

Χρονοδιάγραμμα: Οκτώβριος 2020 - Ιούνιος 2021

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Τουρισμού

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Εσωτερικών, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης

5. Προσβάσιμος Τουρισμός και Εθελοντισμός

- ✓ Δημιουργούμε δίκτυο εθελοντών με προγράμματα δράσης (οδηγούς, υποστήριξη φυσικών προσώπων, περιηγήσεις σε τουριστικούς προορισμούς, υποστήριξη ατόμων με αναπηρία, ενημέρωση) για την ανάδειξη του Προσβάσιμου Τουρισμού.
- ✓ Εκπαιδεύουμε και πιστοποιούμε ειδικές ομάδες εθελοντών Προσβάσιμου Τουρισμού για την υποστήριξη και εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία, π.χ. για τη χρήση πτυσσόμενης φορητής ράμπας και άλλου σχετικού εξειδικευμένου εξοπλισμού (για πισίνες, παραλίες, κλπ).
- ✓ Παρέχουμε σχετική πληροφόρηση σε συνεργασία και με χρήση των μέσων προβολής του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού.

Χρονοδιάγραμμα: Ιανουάριος - Ιούνιος 2021, Διαρκής δράση

Υπεύθυνος φορέας: Υπουργείο Τουρισμού

Εμπλεκόμενοι φορείς: Υπουργείο Εσωτερικών, ΟΤΑ

Παρακολούθηση και αξιολόγηση

- Αναπτύσσουμε ολοκληρωμένο μηχανισμό παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΔ). Κεντρική θέση στην παρακολούθηση και αξιολόγηση αναλαμβάνουν ο Συντονιστικός Μηχανισμός και η Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας που συστήνεται σε σύντομο χρόνο.
- Αξιοποιούμε το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα MAZI για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του κυβερνητικού έργου για την καταχώριση της επιχειρησιακής ανάλυσης των οριζόντιων και επιμέρους δράσεων του ΕΣΔ, την παρακολούθηση της υλοποίησής τους και την αποτύπωση συναρμοδιοτήτων. Για τον σκοπό αυτό, εντάσσεται νέα στρατηγική επιλογή στο MAZI με τίτλο ‘Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία’.
- Διά των Επιμέρους Σημείων Αναφοράς του ν. 4488/2017, ο Συντονιστικός Μηχανισμός στην Κυβέρνηση ενημερώνεται για τη συλλογή δεδομένων και την επεξεργασία τους από Υπουργεία και φορείς, αξιολογεί, βάσει αυτών, την ανταπόκριση της χώρας στις συστάσεις της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και παρεμβαίνει, ώστε να διασφαλίσει τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση δεδομένων για την τεκμηρίωση δημόσιων πολιτικών (data-driven).
- Με την ολοκλήρωση της διαβούλευσης στο opengov.gr, από τις 21 Σεπτεμβρίου 2020 ως τις 5 Οκτωβρίου 2020, ο Συντονιστικός Μηχανισμός αποδελτίωσε τα σχόλια της διαβούλευσης και τα διαβίβασε σε Υπουργεία και φορείς. Κατόπιν, αναρτήθηκε στο opengov.gr η Έκθεση Διαβούλευσης, όπου συγκεντρώθηκαν οι απαντήσεις των αρμοδίων Υπουργείων και φορέων στα σχόλια της διαβούλευσης. Ακολούθησε η παρουσίαση του ΕΣΔ στο Ελληνικό Κοινοβούλιο στις 24 Νοεμβρίου 2020 και τελικά για όσα ζητήματα κρίθηκαν ώριμα, τροποποιήθηκαν υφιστάμενες δράσεις του ΕΣΔ και ενσωματώθηκαν νέες. Σε συνέχεια της ως άνω επεξεργασίας και οριστικοποίησης του ΕΣΔ, εντάχθηκαν σε αυτό οι δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης, οριζόντια και ανά στρατηγικό στόχο.
- Το ΕΣΔ είναι ένα συνεκτικό και δυναμικό σχέδιο δράσης, φιλόδοξο αλλά και ρεαλιστικό. Με τις παρεμβάσεις που προβλέπονται σε αυτό, η χώρα ανταποκρίνεται σημαντικά και αποφασιστικά στις συστάσεις της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία. Το ΕΣΔ θα αναθεωρείται και θα επικαιροποιείται στη βάση των πορισμάτων της παρακολούθησης και αξιολόγησής του, κατόπιν διαβούλευσης, και ως προς τους δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης, οι οποίοι, με τη στοχευμένη πλέον συλλογή δεδομένων που προβλέπεται στο ΕΣΔ, θα μπορούν να ενταχθούν σε ένα σύστημα ευφώνων δεικτών αποδοτικότητας, ποιότητας και αποτελεσματικότητας.

- Διακριτή λειτουργία θα αποτελεί η τακτική, ποιοτική και συμμετοχική αξιολόγηση της εφαρμογής και των συνεπειών του ΕΣΔ, η διάχυση τους στην κοινωνία των πολιτών και η διαβούλευση με την ΕΣΑμεΑ και τα μέλη της. Τα αποτελέσματα της παρακολούθησης και αξιολόγησης θα διατίθενται σε τυποποιημένη και προσβάσιμη μορφή ετησίως στη δημοσιότητα, ενώ παράλληλα θα υποστηρίζεται η διοργάνωση online και δια ζώσης δράσεων διαβούλευσης αναφορικά με την πορεία εφαρμογής του ΕΣΔ.
- Καθιερώνεται ετήσια συζήτηση στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της Βουλής, με παρουσία του Υπουργού Επικρατείας, του Συνηγόρου του Πολίτη, της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και του Προέδρου της ΕΣΑμεΑ, για την εξέταση της πορείας εφαρμογής του ΕΣΔ.
- Ο Συντονιστικός Μηχανισμός στην Κυβέρνηση του άρθρου 69 του ν. 4488/2017 είναι υπεύθυνος για την υιοθέτηση και αναθεώρηση των δεικτών παρακολούθησης και αξιολόγησης, τον συντονισμό, τη διαχείριση και την αξιολόγηση δεδομένων σχετικών με την εφαρμογή του ΕΣΔ, συνεπικουρούμενος από την Γενική Γραμματεία Συντονισμού και την Ειδική Γραμματεία του ΟΠΣ για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση του Κυβερνητικού Έργου.
- Με την ενεργοποίηση του δικτύου Κεντρικού και Επιμέρους Σημείων Αναφοράς σε Υπουργεία, Περιφέρειες και Δήμους του ν. 4488/2017, παράπονα και αιτήματα αναφορικά με τη συμμόρφωση με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, ιδίως στο πλαίσιο υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, συγκεντρώνονται και κατατίθενται σε ενιαία έκθεση ετησίως στον Συντονιστικό Μηχανισμό και κάθε άλλο αρμόδιο φορέα και υπηρεσία.